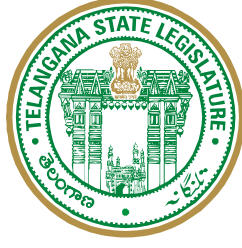

సమావేశము - VII
వాల్యూము - I
నెం. 5

వెల : రూ. 22-50
17 మార్చి, 2017
శుక్రవారము,
(శక సం. 1938,
ఫాల్గుణం - 26)

తెలంగాణ శాసన సభ కార్యకలాపాలు

అధికార నివేదిక

విషయ సూచిక

1. నక్షత్రపు గుర్తుగల ప్రశ్నలు - వాగ్రూప సమాధానములు	...	1
2. నక్షత్రపు గుర్తుగల ప్రశ్నలు - వాగ్రూప సమాధానములు (అనుబంధం-1)	...	16
3. సభా సమక్షంలో ఉంచబడిన పత్రాలు	...	17
4. సభా కార్యక్రమము : వాయిదా తీర్మానాల అనుమతి గురించి	...	17
5. 2017 - 2018 సంవత్సరపు వార్షిక ఆదాయ-వ్యయ పట్టిక (బడ్జెట్)పై - సాధారణ చర్చ (మూడవ మరియు చివరి రోజు)	...	17

తెలంగాణ శాసనసభ

ప్రధాన అధికారులు

సభాపతి	:	శ్రీ ఎస్. మధుసూదనాచారి
ఉప సభాపతి	:	శ్రీమతి ఎం. పద్మా దేవేందర్ రెడ్డి
కార్యదర్శి	:	డా. ఎస్. రాజ సదారామ్
సంయుక్త కార్యదర్శి	:	డా.వి. నరసింహాచార్యులు
సహాయ కార్యదర్శులు	:	శ్రీ టి.బి. జయచందర్ శ్రీ ఎస్. దుర్గా ప్రసాద్ శ్రీ సిహెచ్. ఉపేందర్ రెడ్డి శ్రీమతి వి. ఎన్. ప్రసన్న కుమారి
చీఫ్ రిపోర్టర్	:	శ్రీ పి. శ్రీనివాస్

తెలంగాణ శాసన సభ చర్చలు

అధికార నివేదిక

(ఏడవ సమావేశము - ఐదవ రోజు)

శుక్రవారం, మార్చి 17, 2017

(సభ ఉ. గం. 10.00 లకు ప్రారంభమైనది)

(గౌరవ సభాపతి అధ్యక్ష స్థానంలో ఉన్నారు)

సక్షత్రపు గుర్తుగల ప్రశ్నలు - వాగ్రూప సమాధానములు

MR. SPEAKER:- Question No. 2290
Minister for Medical & Health.

స్ట్రైన్ఫుల్లా వ్యాధి వ్యాప్తి

ప్రశ్న నెం.21(2290)

డా. జెట్టి గీత (జహీరాబాద్), సర్పశ్రీ తమ్మన్నగారి రామ్మోహన్ రెడ్డి (పరిగి), జీవన్ రెడ్డి తాటిపర్తి (జగిత్యాల):- గౌరవనీయులైన వైద్య మరియు ఆరోగ్యశాఖ మంత్రిగారు దయచేసి ఈ క్రింది సమాచారం తెలియజేస్తారా:

(అ) రాష్ట్రంలో ప్రత్యేకించి హైదరాబాదులో స్ట్రైన్ఫుల్లా, ఇతర సీజనల్ వ్యాధులు తీవ్రంగా ప్రబలుతున్న విషయం వాస్తవమేనా;

(ఆ) 2017, జనవరి నెలలో హైదరాబాదులోని వివిధ ఆస్పత్రులలో సుమారు 50 స్ట్రైన్ఫుల్లా కేసులు నమోదైన విషయం, గాంధీ ఆస్పత్రిలోనే ఐదుగురు రోగులు ప్రాణాలు కోల్పోయిన విషయం కూడా వాస్తవమేనా;

(ఇ) అయితే, ఈ విషయంలో తీసుకున్న చర్యలేమిటి?

వైద్య మరియు ఆరోగ్యశాఖ మంత్రి (శ్రీ సి. లక్ష్మారెడ్డి): -

(అ) అవునండీ. సీజనల్ గా ఇన్ఫ్లూయెంజా వ్యాపిస్తుంది.

(ఆ) అవునండీ

(ఇ) (1) నిఘా వ్యవస్థను పటిష్ఠపరచడమయింది.

(2) ఉచిత డయాగ్నోస్టిక్లు, ఉచిత మందులను సమకూర్చడమవుతున్నది.

(3) బోధనా, జిల్లా, ప్రాంతీయ ఆస్పత్రులలో ఐసోలేషన్ వార్డులను ఏర్పాటు చేయడమయింది.

(4) బోధనానుపత్రులన్నింటిలో క్రిటికల్ కేర్ నదుపాయాలను పటిష్ఠపరచడమయింది.

(5) డయాగ్నోస్టిక్ పరీక్షా సౌకర్యాన్ని పెంచడమయింది.

(6) తగిన పరిమాణంలో మందులు, డయాగ్నోస్టిక్ పరికరాలను లభ్యంగా ఉంచడమయింది.

(7) ముద్రణ, ఎలక్ట్రానిక్ మీడియా ఐ.ఇ.సి. ప్రచారాల ద్వారా అవగాహనను కల్పించడమయింది.

(8) అవగాహన కల్పించడానికి రేడియో జంగిల్స్, టివి ప్రోగ్రాము ఇవ్వడమయింది.

(9) ఆస్పత్రులు, క్షేత్ర సిబ్బందికి, టెక్నిషియన్లకు వ్యాక్సినేషన్ సరఫరా చేయడమయింది.

డా. జె. గీత:- అధ్యక్షా, మంత్రిగారు ఇవన్నీ ఉన్నాయని ఒప్పుకోవడం చాలా సంతోషం. కానీ prevention is better than cure అన్నట్లుగా చాలా విషయాలను సమాధానం ద్వారా తెలియజేశారు. In spite of all that ఇంకా స్ట్రైన్ఫుల్లా కేసులు చాలా పెరుగుతున్నాయి. గాంధీ ఆస్పత్రిలో ఒక్క జనవరి మాసంలోనే ఆరుగురు మృతి చెందారు. నాకున్న సమాచారం ప్రకారం ఈ వ్యాధి 2011 సంవత్సరంలో మొదలైంది. మెక్సికో నుంచి అమెరికా, అమెరికా నుంచి మన దేశంలోకి ప్రవేశించింది. ఈ వైరస్ రాష్ట్రంలోనే కాకుండా దేశవ్యాప్తంగా వ్యాపించింది. But it can be controlled. Precautionary measures are very important. లైఫ్ త్రెటింగ్ సిస్ట్యుయేషన్ కి రాకుండా చూసుకోవాల్సిందేమిటంటే పేషెంట్లు early stagesలోనే ఆస్పత్రికి వచ్చే విధంగా చర్యలు చేపట్టాలి. కానీ ప్రభుత్వ ఆసపత్రుల మీద నమ్మకం లేకూ ఎందుకని ప్రైవేట్ మరియు కార్పొరేట్ ఆసపత్రులకు

రోగులు చికిత్స నిమిత్తం వెళుతున్నారు. దీని గురించి మంత్రిగారు ఆలోచించాల్సిన అవసరమున్నది. 80, 90 శాతం స్ట్రైన్ పూర్ణ లక్షణాలతో రోగులు కార్పొరేట్ ఆస్పత్రులకు వెళుతుంటే ఆ పేషెంట్లలో మన ఉపముఖ్యమంత్రి మహమూద్ ఆలీ గారు కూడా ఉన్నారని తెలిసింది, అది నిజమో కాదో మంత్రిగారు చెప్పాలి. స్ట్రైన్ పూర్ణ గురించి గాంధీ ఆస్పత్రిలో ఒక ప్రత్యేక వార్డును ఏర్పాటు చేశారు. అందరు డాక్టర్లను కూడా అక్కడ అందుబాటులో ఉంచారు. కానీ స్ట్రైన్ పూర్ణ రోగులు చాలామంది మరణించడం బాధాకరం. ఈ వ్యాధి వల్లక్ల ప్లేసెన్ నుంచి సోకుతుంది. కాబట్టి ప్రభుత్వం పకడ్బంది చర్యలు తీసుకోవాల్సిన అవసరమున్నది. మంత్రిగారు చెప్పిన సమాధానాలు పేపర్ మీద చాలా బాగున్నాయి.

రూరల్ ఏరియాలలో వ్యాక్సినేషన్, మందులు తక్కువ పడుతున్నాయని వింటున్నాము. ప్రభుత్వం నుంచి మార్కెట్లోకి సమాచారం ప్రకారం కిట్స్ గానీ, మెడిసిన్స్ గానీ పది జిల్లాలకు పంపించారు. మిగిలిన 21 జిల్లాలకు ఇండెంట్ చేశారు, ఇంకా చేరలేదని అన్నారు. ఇది నిజమో, కాదా అనేది గౌరవ మంత్రిగారు తెలియజేయాలి.

ఆరోగ్యశ్రీ is part of Government mechanism. ఆరోగ్యశ్రీకి సంబంధించి కార్పొరేట్ ఆస్పత్రులకు ఉన్న ఇన్ ఫ్రక్షన్స్ ఏమిటంటే ARDS వచ్చినప్పుడు తీసుకోవాలి, ముందు తీసుకోరాదంటే కార్పొరేట్ ఆస్పత్రుల చేతులు కట్టేసినట్లు అవుతుంది. కాబట్టి వాళ్లను కూడా కలుపుకోని పోవాలి. ఎందుకంటే పేషెంట్లకు, అక్కడున్న బెడ్లకు చాలా వ్యత్యాసమున్నది. ఫీవర్ ఆస్పత్రిలో కూడా బెడ్స్ సరిపోవడం లేదు. 2014 సంవత్సరంలో 78 కన్ఫర్మ్డ్ కేసులు వచ్చాయి. 2015 సంవత్సరంలో స్ట్రైన్ పూర్ణ బాగా విజృంభించి 2956 కన్ఫర్మ్డ్ కేసులు రాగా మరణాలు 101గా నమోదైంది. ఆ తరువాత జనవరి 2016లో కన్ఫర్మ్డ్ కేసులు 166 వచ్చినా మరణాలు మాత్రం 12. కానీ ప్రస్తుత సంవత్సరం కేవలం మొదటి మూడు మాసాలలోనే already tested cases samples are 4866, in which confirmed cases are 920 అంటే 18.9 శాతం పాజిటివ్ కేసులు వచ్చాయి. ఇప్పటివరకు 16 మరణాలు సంభవించాయంటే ఈ మైన్ చాలా తొందరగా వ్యాపిస్తున్న విషయం మనకు అర్థమవుతున్నది. ఇది చలికాలంలో వచ్చే ఒక వైరల్ ఫీవర్ అంటారు. కానీ ఉష్ణోగ్రతలు పెరుగుతున్నప్పటికీ వైరల్ లో ఏమైనా తేడా వచ్చిందా అనేది మనకు తెలియదు గానీ ఇప్పుడు కూడా విజృంభిస్తుందని మంత్రిగారికి తెలియజేస్తున్నాను. We have to continue our efforts for ever. ఎందుకంటే deaths

are raising. సైవేట్ ఆస్పత్రులలో ఈ పేషెంట్లకు ట్రీట్ మెంట్ సరిగా జరకగపోతే ప్రభుత్వం వారిని నియంత్రించాల్సిన అవసరమున్నది. అంతే కాకుండా వారిని పిలిపించి మాట్లాడాలి. Added to that ఆరోగ్యశ్రీ వాళ్లు ఇలాంటి ఇన్ ఫ్రక్షన్లు ఇచ్చారా అనే దానికి సంబంధించి మంత్రిగారు సమాధానం చెప్పాలి. ఎందుకంటే ఇప్పటివరకే 16 మంది రోగులు చనిపోయారు. ఇంకా ప్రికాపనరీ మెజర్స్ తీసుకోవాలి. ఎంత అవగాహన కల్పించినప్పటికీ గ్రామీణ ప్రాంత ప్రజలకు ఇంకా తెలియడం లేదు. అంతే కాకుండా స్ట్రీట్ లెవల్ మెషినరీ కూడా మన ఆస్పత్రులలో అందుబాటులో లేవు. కాబట్టి వాటిని కూడా అందుబాటులో ఉంచితే పేషెంట్లను కాపాడే అవకాశముంటుంది.

MR.SPEAKER:- Madam, this is Question Hour. మీరు చాలా వివరంగా అడిగారు.

శ్రీ.టి.రామోహన్ రెడ్డి:- అధ్యక్షా, స్ట్రైన్ పూర్ణ మన రాష్ట్రంలో చాలా పెద్దదైతూనే పేద ప్రజల నుంచి మొదలుపెడితే మన ఉప ముఖ్యమంత్రి మహమూద్ ఆలీ గారు కూడా స్ట్రైన్ పూర్ణతో నిమ్న ఆస్పత్రిలో అడ్మిట్ అయ్యారని వత్తికలలో వచ్చింది. అది ఎంతవరకు వాస్తవమనేది మంత్రిగారు సమాధానం చెప్పాలి. అదే విధంగా మా శాసన మండలి సభ్యులు రంగారెడ్డి గారి కుటుంబ సభ్యులకు కూడా వారి గన్ మెన్ ద్వారా స్ట్రైన్ పూర్ణ సోకిందని వారే నాకు చెప్పారు. మన శాసన సభ్యులకే ఈ విధంగా ఉంటే పేద ప్రజల పరిస్థితి ఏ విధంగా ఉంటుందనేది ఆలోచించాలి. గత కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వ హయాంలో రాజశేఖర్ రెడ్డి గారు ముఖ్యమంత్రిగా ఉన్నప్పుడు 108 తీసుకొచ్చి పేద ప్రజలను ఆస్పత్రులకు తీసుకొచ్చి వైద్యం చేయించే విధంగా చేశారు. 104 సర్వీసుల ద్వారా మందులను తీసుకెళ్లి గ్రామ, గ్రామానికి సరఫరా చేసి పేద ప్రజలు రోగాల బారిన పడకుండా కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వ హయాంలో చర్యలు తీసుకోవడం జరిగింది.

10.10 జనవరి, 2014 నుండి డిసెంబర్, 2014 వరకూ, 78 ఉ. కేసులు నమోదు అయితే.....

(స్పెక్ కట్ చేయబడింది)

డా.జి.విన్నారెడ్డి (వనపర్తి):- అధ్యక్షా, డా. గీతా రెడ్డి గారు తెలియజేసిన విధంగా స్ట్రైన్ పూర్ణ హెచ్.ఎన్.ఎన్.ఎన్ అనే వైరస్ ద్వారా వ్యాపిస్తుంది. గౌరవ వైద్య శాఖ మంత్రి గారు స్వయానా వైద్యుడే కావున, వారికి కొత్తగా చెప్పాల్సిన అవసరం లేదు. వైరల్ జబ్బులకు క్యూర్ లేదు, మందుల ద్వారా వెర్స్ ను చంపేయలేము, వైరస్ సైకిల్ పూర్తయ్యే వరకూ బాధ పడాల్సి వస్తుంది. ఈ సందర్భంలో ముందు జాగ్రత్త చర్యలు చేపట్టడమే ఉత్తమం. హైదరాబాద్ మరియు సికింద్రాబాద్ ప్రాంతాల్లో ఈ వైరల్ వ్యాధులు అధికంగా

వ్యాపిస్తున్నాయి. ప్రజలకు ఈ వ్యాధులు సంక్రమించకుండా విషయమై అవగాహన చర్యలను తెలియజేయడంలో ప్రభుత్వం విఫలం అవుతున్న విషయం పదే పదే వార్తా పత్రికల్లో చూస్తున్నాము. ఈ ప్రభుత్వం ఏర్పడిన మొదటి సంవత్సరం సరైన చర్యలు తీసుకున్నప్పటికీ, గతరెండు సంవత్సరాలుగా ప్రభుత్వం సరైన చర్యలు చేపట్టడం లేదనే మాట వింటున్నాము. గాంధీ ఆసుపత్రిలో ఐదుగురు స్ట్రైన్ ప్లూ వల్ల చనిపోవడమేనేది చిన్న విషయం కాదు.

రోగులు స్ట్రైన్ ప్లూ చికిత్స కోసం ప్రైవేట్ ఆసుపత్రులకి వెళ్ళిన సమయంలో స్ప్లెట్ లెట్స్ సంఖ్య తగ్గిందని, వెంటనే స్ప్లెట్ లెట్స్ ని ఎక్కించాల్సిన అవసరం ఉన్నదని రోగులను భయపెడుతున్నందున, రోగులు తాము మరణానికి దగ్గర ఉన్నామని భావించి వారు ఎన్ని డబ్బులైన ఖర్చు చేసి రోగాన్ని నయం చేసుకోవాలని వైద్యం చేయించుకుంటున్నారు. స్ప్లెట్ లెట్ల విషయమై ప్రైవేట్ ఆసుపత్రులు రోగుల నుంచి అధికంగా డబ్బులు గుంజుతున్నారు. ప్రైవేట్ ఆసుపత్రులపై నియంత్రణ చేయాల్సిన అవసరం ఉన్నది. కావున, స్ప్లెట్ లెట్ సెవరేట్ మిషన్స్ ను ప్రభుత్వ ఆసుపత్రుల్లో అందుబాటులో ఉంచాలి. చాలా హైజీనిక్ గా ఉండే ఉప ముఖ్యమంత్రి మహమూద్ అలీ గారే నిమ్స్ ఆసుపత్రిలో స్ట్రైన్ ప్లూ చికిత్స చేయించుకోవడం జరిగింది. అలాంటి పెద్ద వ్యక్తులకే ఈ వ్యాధి వ్యాపించిందంటే ఇక సామాన్య మానవుల విషయం చెప్పనక్కరలేదు తగు చర్యలు తీసుకోని వారిని కాపాడాలని ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను.

డా.సి.లక్ష్మారెడ్డి:- అధ్యక్షా, డా. గీతా గారు స్ట్రైన్ ప్లూ గురించి వివరంగా చెప్పారు. ప్రభుత్వం స్ట్రైన్ ప్లూ విషయంలో తగు చర్యలు తీసుకుంటోందని, ఆ చర్యలను ఇంకా విస్తృత పరచాలని తెలియజేసినందుకు ధన్యవాదములు తెలియజేస్తున్నాను. ఈ వ్యాధి దేశ మరియు రాష్ట్రవ్యాప్తంగా గత 2010వ సంవత్సరంలో ఒక సారి మరియు 2015వ సంవత్సరంలో మరొకసారి రావడం జరిగింది. గుజరాత్ రాష్ట్రంలో అనేక స్ట్రైన్ ప్లూ కేసులు నమోదై అనేక మంది చనిపోవడం జరిగింది. మన రాష్ట్రానికి సంబంధించి ప్రజలకు ఈ వ్యాధి పై అవగాహన చేపట్టడానికి కావాల్సిన అన్ని రకాల చర్యలు చేపట్టడం జరిగింది. ప్రజలకు అవగాహన కల్పించాల్సిన బాధ్యత మన అందరిపై ఉంది. కొన్ని రకాల జబ్బులను నివారించే అవకాశం మన చేతిలో ఉండగా మరికొన్ని జబ్బులు వచ్చిన తరువాత తగు జాగ్రత్తలు తీసుకోవాల్సిన అవసరం ఉంటుంది.

టీచింగ్, ప్రభుత్వ మరియు ఏరియా ఆసుపత్రుల్లో ఈ వ్యాధుల చికిత్సకు సంబంధించిన అన్ని రకాల చర్యలు చేపట్టడం జరిగింది. గాంధీ మరియు నిమ్స్ ఆసుపత్రుల్లో ఈ వ్యాధుల

విషయమై ప్రత్యేక వార్డులను ఏర్పాటు చేసి వెంటిలేటర్లను, ఐసీయూలను ఏర్పాటు చేయడం జరిగింది. అక్కడక్కడ కొన్ని మరణాలు జరుగుతుండడం వాస్తవమే. ఈ మరణాల విషయంలో స్ట్రైన్ ప్లూతోబాటుగా వేరే ఇతర వ్యాధులు మరింత కాంప్లికేషన్ గా ఉండి క్యూర్ చేయడానికి అవకాశం లేనప్పుడే ఈ మరణాలు జరుగుతున్నాయి. మీరు చెప్పినట్లే డిప్యూటీ సీ.ఎమ్.గారు కొద్ది పాటి జాగ్రత్తలు పాటించడం వల్ల స్ట్రైన్ ప్లూ వచ్చిన తరువాత కూడా వంద శాతం క్యూర్ అవుతారనడానికి ఉదాహరణ. వార్తా పత్రికలో వచ్చినట్లుగా ఉప ముఖ్యమంత్రి గారు నిమ్స్ ఆసుపత్రిలో చేరకుండానే ఇంటి వద్దనే కొన్ని జాగ్రత్తలు తీసుకోవడం వలన పూర్తిగా కోలుకోవడంతోబాటుగా మరెవరికి అది వ్యాపించలేదు.

మనం కొద్ది పాటి జాగ్రత్తలు తీసుకున్నట్లైతే వ్యాధి తగ్గడంతోబాటుగా వ్యాప్తి చెందకుండా ఉంటుంది. మా జడ్చర్లకు చెందిన రసూల్ అనే రోగికి స్ట్రైన్ ప్లూ పాజిటివ్ గా ఉండి అప్పటికే లంగ్ ఇన్ ఫెక్షన్ కాంప్లికేషన్ గా ఉన్న సీరియస్ కండిషన్ లో నిమ్స్ ఆసుపత్రిలో అడ్మిట్ కాగా వైద్యులు అతనికి పూర్తి స్థాయి వైద్యాన్ని అందించి పూర్తిగా కోలుకునేలా చేయడం జరిగింది. ఈ విషయంలో ప్రభుత్వ పరంగా చేపట్టాల్సిన అన్ని రకాల చర్యలను చేపట్టడం జరుగుతోంది. చిన్నారెడ్డి గారు మరియు ఇతర గౌరవ సభ్యులు స్ప్లెట్ లెట్ సెవరేట్ మిషన్స్ లేవని చెప్పడం జరిగింది. మన ప్రభుత్వం వచ్చిన తరువాతనే 12 స్ప్లెట్ లెట్ సెవరేట్ మిషన్స్ ని కొనుగోలు చేసి ఆసుపత్రుల్లో ఏర్పాటు చేయడం జరిగింది. అవి సక్రమంగా పని చేస్తున్నాయి. వాటి వివరాలన్ని నా దగ్గర ఉన్నాయి. ఎక్కడా భయపడాల్సిన అవసరం లేదు. సీజనల్ వ్యాధులైన మలేరియా, డెంగ్యూ, దోమల వల్ల వ్యాపిస్తాయి. ఆయా వ్యాధుల గురించి ప్రజల్లో ముందస్తు అవగాహనా కార్యక్రమాలు చేపట్టడం జరిగింది. అన్ని గ్రామాల్లో పరిశుభ్రత మరియు ఆరోగ్య విషయమై వైద్య శాఖ మరియు ఇతర విభాగాలతో కమిటీలు వేసి తగు జాగ్రత్తలు తీసుకుంటున్నాము. గతంలో వానాకాలం వచ్చిందంటే ఏజెన్సీ ప్రాంతంలో అనేక వ్యాధులు వచ్చి ప్రజలు చనిపోయే వారు. కానీ ప్రస్తుతం అన్ని రకాల అవగాహన చర్యలు చేపడుతున్నందున ఆ మరణాలు తగ్గిపోయాయి. రోగుల నమోదు సంఖ్య కొంత మేరకు పెరుగుతుండటమనేది పాజిటివ్ సంకేతంగా భావించాలి. అవగాహనతో ప్రజలు ఆసుపత్రుల్లో చికిత్సకై వెళ్తున్నందున ఆయా వ్యాధులను పూర్తి స్థాయిలో నివారించే అవకాశం ఉంది. నమోదు సంఖ్య పెరిగినప్పటికీ మరణాల సంఖ్యని తగ్గించడమనేది పాజిటివ్ అంశంగా గుర్తించాలని మనవి చేస్తున్నాను. మీరు ఇచ్చిన

నూచనలన్నింటిని పూర్తి స్థాయిలో పాటిస్తామని మనవి చేస్తున్నాను. ప్రైవేట్ ఆసుపత్రులపై నియంత్రణ చేయాలని సభ్యులు నూచించిన విధంగా ఇప్పటికే అనేక చర్యలు తీసుకోవడం జరిగింది. భవిష్యత్తులో వారిని కంట్రోల్ చేయడానికి పూర్తి స్థాయిలో పని చేస్తామని మనవి చేస్తున్నాను.

ఉదయ సముద్రం ఎత్తిపోతల పథకం

ప్రశ్న నెం.22(2331)

సర్వశ్రీ వేముల వీరేశం (నక్రేకల్), కూసుకుంట్ల ప్రభాకర్ రెడ్డి (మునుగోడు), కోమటిరెడ్డి వెంకట్ రెడ్డి (నల్గొండ), తమ్మన్న గారి రాంమోహన్ రెడ్డి, డాక్టర్ జి. చిన్నారెడ్డి:- గౌరవనీయులైన సాగునీటి శాఖ మంత్రి గారు దయచేసి ఈ క్రింది సమాచారం తెలియజేస్తారా:

(అ) ఎలిమినేటి మాధవరెడ్డి ప్రాజెక్టులో భాగంగా చేపట్టిన నల్గొండ జిల్లాలోని ఉదయ సముద్రం ఎత్తిపోతల సాగునీటి పథకపు పనుల ప్రస్తుత స్థితి ఏమిటి;

(ఆ) సదరు పనులు పూర్తి చేయడంలో జాప్యానికి గల కారణాలేమిటి;

(ఇ) సదరు ప్రాజెక్టు పనులను ఎప్పటిలోగా పూర్తి చేయడమౌతుంది; అభివృద్ధి చేయాలని ప్రతిపాదించిన ఆయకట్టు విస్తీర్ణం ఎంత?

సాగు నీటి శాఖ మంత్రి (శ్రీ టి. హరీష్ రావు) :- (అ) ఉదయ సముద్రం బ్యాలెన్సింగ్ రిజర్వాయర్ నుండి బ్రాహ్మణ వెల్లముల బ్యాలెన్సింగ్ రిజర్వాయర్ బి.వి.ఆర్ కు 6.70 టి.ఎం.సి.ల నీటిని ఎత్తిపోయడానికి, అక్కడి నుండి గురుత్వాకర్షణ విధానంతో ఎడమ, కుడి కాలువల ద్వారా సాగునీటిని అందించడానికి నల్గొండ జిల్లాలోని ఉదయ సముద్రం ఎత్తిపోతల సాగునీటి పథకాన్ని (యు.ఎస్.ఎల్.ఐ.ఎస్.) ప్రతిపాదించడమైంది.

యుఎల్ఐఎస్ విధానం అప్రోచ్ ఛానల్, సొరంగం, పంప్ హౌజ్, బి.వి.బి.ఆర్., ఎడమ, కుడి ప్రధాన కాలువలను కలిగి ఉంది.

ఈ పథకం క్రింద అప్రోచ్ ఛానల్, బివిబిఆర్ పూర్తయ్యాయి. పంప్ హౌజ్ పని ప్రస్తుతం చురుకైన పురోగతిలో ఉంది. ఇప్పటివరకు దాదాపు 56 శాతం పని పూర్తయింది.

(ఆ) భూసేకరణ సమస్య వల్ల ఏర్పడింది. అవసరమైన 3428 ఎకరాలకు గాను, ఇప్పటివరకు 1017 ఎకరాలను సేకరించడమయింది.

(ఇ) ప్రాజెక్టును 2018 జూన్ నాటికి పూర్తి చేయాలని యోచించడమయింది. అభివృద్ధి చేయవలసిన ఆయకట్టు 1.00 లక్ష ఎకరాలుగా ఉంది.

శ్రీ వేముల వీరేశం:- అధ్యక్షా, 2007వ సంవత్సరంలో బ్రాహ్మణ వెల్లెంల ప్రాజెక్టుకు అనుమతులు రాగా 2008వ సంవత్సరంలో రూ.561 పనులకు గాను టెండర్లు పిలవడం జరిగింది. ప్రాజెక్టు కోసమై 3200 ఎకరాల భూమిని అక్వైర్ చేయాల్సిన అవసరం ఉండగా నేటి వరకు కేవలం ఒక వెయ్యి ఎకరాలను మాత్రమే అక్వైర్ చేసుకోవడానికి గల జాప్యాన్ని తెలియజేయాలని మంత్రి గారిని కోరుతున్నాను. 2008 నుంచి 2011వ సంవత్సరం వరకు ప్రాజెక్టు కోసం మరియు కుడి మరియు ఎడమ కాలువలకు సంబంధించిన ల్యాండ్ అక్విజిషన్ ను కూడా చేయలేదు.

లక్ష ఎకరాలకు సాగు నీరందించే లక్ష్యంతో చేపట్టిన ప్రాజెక్టుకు ల్యాండ్ అక్విజిషన్ చేపట్టకున్నప్పటికీ, రూ.8 కోట్లతో ఒక మోటార్ పంప్ ను మరియు 125 కోట్ల రూపాయలతో యంత్రాలను కొనుగోలు చేయడంలో ఉన్న ఆంతర్యమేమిని ప్రజలు మాట్లాడుతున్న విషయమై వివరణ ఇవ్వాలని మంత్రి గారిని కోరుతున్నాను. మంత్రి గారు పది రోజుల క్రితం స్పెషల్ డ్రైవ్ ను చేపట్టి 130 ఎకరాలను అక్విజిషన్ చేసినట్లుగా వార్తాపత్రికల్లో చూశాము. మంత్రి గారు ప్రత్యేక శ్రద్ధతో పనులు చేపడుతున్నందున ప్రాజెక్టు పూర్తవుతుందని ప్రజల్లో విశ్వాసం కలిగింది. ప్రాజెక్టు పనులకు గల జాప్యాన్ని తెలియజేయడంతోబాటుగా, ఎప్పటిలోగా ప్రాజెక్టు పూర్తి చేసి లక్ష ఎకరాల ఆయకట్టుకు నీరిస్తారనే విషయాన్ని తెలియజేయాలని మంత్రి గారిని కోరుతున్నాను.

10.20 | శ్రీ కూసుకుంట్ల ప్రభాకర్ రెడ్డి :- అధ్యక్షా, ఉదయ ఉ. సముద్రం విషయంలో మా మునుగోడు నియోజకవర్గంలో

10 గ్రామాలకు నీళ్లు వస్తున్నాయి. ఉదయ సముద్రం మొదలు పెట్టారనగానే మా ప్రాంత ప్రజలు చాలా సంతోషపడ్డారు. 2008 సంవత్సరంలో పనులు మొదలు పెడితే 2014 సంవత్సరం వరకు ఆ పనులన్నీ నత్త నడకన నడిచాయి. గత ప్రభుత్వం సవతి తల్లి ప్రేమ ఏ విధంగా చూపించిందో ఈ ప్రాజెక్టు చూస్తే అర్థమౌతుంది. మా మిత్రుడు వీరేశం గారు చెప్పినట్లు 3,200 ఎకరాలు ల్యాండ్ అక్విజిషన్ చేసింది వదిలిపెట్టి, మిషనరీలు, పంపులు కొని అన్నీ వక్కన పడేసి, కట్ట కట్టడానికి ఇసుక కూడా ఇవ్వలేకపోయింది ఆ ప్రభుత్వం. కానీ, ఈ ప్రభుత్వం వచ్చిన తర్వాత హరీష్ గారు చొరవతో ఇసుకను ఇప్పించి ఆ కట్ట పనులు పూర్తి చేయించడం జరిగింది. తొందరగా పనులు చేపడదామని ల్యాండ్ అక్విజిషన్ చేపడుతుంటే ఆ ప్రభుత్వం

అప్పుడూ అడ్డుపడింది, ఇప్పుడు మరల ల్యాండ్ అక్విజిషన్ చట్టామనే దశలోనే, ఆ ప్రభుత్వానికి చెందిన వ్యక్తులే 123 జీ.ఓ. మీద స్టే తీసుకురావడం వలన ల్యాండ్ అక్విజిషన్ పనులు నిలిచిపోయాయి. ముఖ్యమంత్రి గారు మంచి మనసుతో నిధులను విడుదల చేశారు తొందరగా పనులు అయిపోతాయని వెంకట్ రెడ్డిగారు అప్పుడే చెప్పారు. ప్రభుత్వం నిధులు విడుదల చేస్తోంది, పనులు కూడా వేగవంతం చేస్తోంది. కాని, ఈ ల్యాండ్ అక్విజిషన్ వలన పనులు ఆగిపోతున్నాయి కనుక అతి త్వరలో ల్యాండ్ అక్విజిషన్ పనులు చేపట్టాలని ఇరిగేషన్ శాఖ మంత్రి గారిని కోరుతున్నాను. పనులు తొందరగా ముగిస్తే నీళ్లకోసం ఎదురు చూస్తున్న మా ప్రాంత ప్రజలకు ఊరట కలుగుతుంది. స్టే తీసుకొచ్చిన వారు విరమించుకుంటే ల్యాండ్ అక్విజిషన్ తొందరగా అవుతుంది. ప్రజలకు మేలు చేసే వాళ్లమౌతామని ప్రార్థిస్తున్నాను.

శ్రీ కోమటి రెడ్డి వెంకట్ రెడ్డి : - అధ్యక్షా, తెలంగాణ ప్రభుత్వం వచ్చిన తర్వాత శాసనసభలో ఈ ప్రాజెక్టు గురించి మూడు సారి మాట్లాడుకుంటున్నాము. అంటే మూడు సంవత్సరాలుగా ఈ ప్రాజెక్టు విషయమై చర్చించుకుంటున్నాము. 2008 సంవత్సరంలో అగ్రిమెంట్ చేసుకుని ప్రారంభించుకున్నాము. నార్కెట్ పల్లి మండలం చిట్టాల, కట్టనూరు, సాలిగౌర మండలాలకు సంబంధించి లక్ష ఎకరాలకు చెరువులు నింపి, ఆ ప్రాంతాల్లో భూగర్భ జలాలు తీసుకువచ్చి, సాగు నీరు ఇచ్చే ఉద్దేశంతో చేపట్టిన ప్రాజెక్టు ఇది. 300 అడుగుల ఎత్తులో ఉన్న ప్రాంతమిది. గతంలో ప్రాణహిత చేయే ప్రాజెక్టు కూడా చిట్టాల, చౌటుప్పల్ వరకు దీని లెవెల్ సరిపోయి ఈ ప్రాంతంలో ఏ ప్రాజెక్టు రాదు కాబట్టి, అప్పటి ప్రభుత్వాన్ని ఒప్పించి ఈ ప్రాజెక్టును శాంక్షన్ చేయించడం జరిగింది. శాసన సభ్యులు మొదటిసారి ఈ ప్రాజెక్టు గురించి మాట్లాడుతున్నందుకు ధన్యవాదాలు. ఇప్పటికైనా పనులు వేగవంతం అవుతాయని ఆశిస్తున్నాను. 2008 సంవత్సరంలో భూసేకరణ చేసి 2011 వరకు ప్రాజెక్టు పనులు వేగవంతం చేసినప్పటికీ, 2011 నుండి 2014 వరకు పనులు నిలిచిపోవడం జరిగింది. బ్రాహ్మణవెల్లి మా సొంత గ్రామం. నా మీద కోపేమా, తెలంగాణ మీద కోపేమా ఒక్క పైసా కూడా ఇవ్వమని ఆనాడు ఏ విధంగా అన్నారో, అదే విధంగా నాకు కూడా ఒక్క పైసా కూడా ఇవ్వలేదు. ఈ మూడేండ్లలో కూడా నా పరిస్థితి అంతే అయిపోయింది. ఆనాటి కిరణ్ కుమార్ రెడ్డి కూడా అలానే చేశారు. తెలంగాణ ప్రభుత్వం వచ్చిన తర్వాత కూడా నా ప్రాంతానికి నిధులు ఇవ్వడం లేదు. కనీసం ఈ ప్రాజెక్టును పూర్తి చేయమని ప్రతి సమావేశంలో అడుగుతున్నాను. భక్త రామదాసు ప్రాజెక్టును 11 నెలల్లో

పూర్తి చేశారు. ఆ విధంగానే ఆలోచించి ఉంటే ఈ ప్రాజెక్టు ఎప్పుడో పూర్తి అయ్యేది. గౌరవ మంత్రి గారు అన్ని ప్రాజెక్టులు వేగవంతం చేస్తున్నారు. కాళేశ్వరం ప్రాజెక్టును 2018 సంవత్సరానికే పూర్తి చేస్తామని అంటున్నారు. ఒక్క సంవత్సరంలో పూర్తి చేయగలిగే చిన్న ప్రాజెక్టును మూడు సంవత్సరాలుగా పూర్తి చేయడం లేదు. అప్పటి ప్రభుత్వంలో ఏ విధంగా ఉందో ఈ ప్రభుత్వంలో కూడా అదే విధంగా ఉంది. ఎత్తైన ప్రాంతంలో వేరే దారి లేదు కాబట్టి, రాజకీయాలకు అతీతంగా ఆ ప్రాజెక్టును పూర్తి చేయమని గౌరవ మంత్రి గారిని కోరుతున్నాను. మా ప్రక్క నుండే మూసి నది పారుతూ ఉంటుంది. వెయ్యి ఫీట్ల వరకు బోరు త్రవ్వించినా వచ్చేది మూసి నీరే. ఆ నీటి వాసన చూస్తే వ్యవసాయానికి కూడా పనికి రాదు. ఎందుకు అలస్యమైందని మా గౌరవ శాసన సభ్యులు అడిగిన ప్రశ్నకు నేనే సమాధానం చెప్పాను. మంత్రి గారు దానికి సమాధానం చెప్పాల్సిన అవసరం లేదు. కాని ఆ ప్రాజెక్టును ఎప్పటి లోపు పూర్తి చేస్తారు అనేది చెప్పే చాలు. భక్త రామదాసు ప్రాజెక్టు లాగా త్వరగా పూర్తి చేయాలని కోరుకుంటున్నాను. మెగా జాయింట్ వెంచర్ కు మన ప్రభుత్వం రూ.60వేల కోట్ల రూపాయల పనులు అప్పగించాము.

మిస్టర్ స్పీకర్ :- వెంకట్ రెడ్డి గారూ, మీ సబ్జెక్ట్ మీరు మాట్లాడండి.

శ్రీ కోమటి రెడ్డి వెంకట్ రెడ్డి : - ఇది చాలా ముఖ్యమైన సబ్జెక్ట్, ప్రతి సారి మాట్లాడాలంటే మాకు కూడా ఓపిక సహించి పోతుంది. భక్త రామదాసు ప్రాజెక్టు 11 నెలల్లో పూర్తి చేశామంటే మాకు చాలా బాధ అనిపించింది. ఈ చిన్న ప్రాజెక్టుకు ఎందుకు ఇలా చేస్తున్నారు, మేమేమి పాపం చేశాము? అప్పుడూ వేధింపులే, ఇప్పుడూ వేధింపులే. మా బాధను చెప్పనివ్వండి. నేను నిన్న, మొన్న సభకు రాలేదు. ఈ ప్రశ్న ఈరోజు ఉందని నేను నల్గొండ నుండి నేరుగా శాసన సభకే వచ్చాను. కాళేశ్వరం ప్రాజెక్టును 2018 సంవత్సరానికే పూర్తి చేస్తామని చెప్పన్నారు. ఈ చిన్న ప్రాజెక్టును పూర్తి చేయడానికి ఒక టైంబౌండ్ పెట్టి, మా జిల్లా మంత్రి గారు, ఇరిగేషన్ శాఖ మంత్రి గారు విజిట్ చేయాలని కోరుతున్నాను. 40 శాతం పనులు మాత్రమే మిగిలాయి. తమరు తలచుకుంటే 4 నెలల్లోనే పూర్తి చేస్తారు. మంత్రి గారు స్వయంగా పరిశీలిస్తే చిన్న చిన్న సమస్యలు ఉన్నప్పటికీ రైతులు సిద్ధంగా ఉన్నారు. 123 జీ.ఓ. ద్వారా కానివ్వండి, 2013 యాక్ట్ కానివ్వండి, మీకు సంబంధం లేదు. మీరు ఎంత ఇస్తారో చెప్పండి, ఆ విధంగా రేటు ఇవ్వండి. ఏ విధంగా మల్లన్న సాగర్ ప్రాజెక్టుకు ఇచ్చారో ఆ విధంగా ఇవ్వండి. గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు ఇచ్చిన ప్రజెంటేషన్ లో 2017 సంవత్సరానికల్లా

ప్రాజెక్టును పూర్తి చేస్తామని చెప్పారు. మేము చాలా సంతోషపడ్డాము. మరల మీరు 2018 సంవత్సరం అని ఆరు నెలలు పొడిగించారు. ఎక్కువగా పొడిగించకుండా ప్రాజెక్టును త్వరగా పూర్తి చేయాలని గౌరవ మంత్రి గారిని, ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను.

10.30 శ్రీ టి.హరీష్ రావు :- అధ్యక్షా, గౌరవ సభ్యులు వేముల ఉ. వీరేశంగారు, ప్రభాకర్ రెడ్డి గారు, కోమటి రెడ్డి వెంకటరెడ్డి గారు ప్రాజెక్టు తొందరగా పూర్తి కావాలనీ, తొందరగా ఆయకట్టుకు నీరు రావాలనీ, వారి ప్రాంతం ఫ్లోరెడ్ బాధిత ప్రాంతమని ఆవేదనతో అడుగుతున్నారు. వారి ఆవేదనను మేము అర్థం చేసుకున్నాము. కోమటిరెడ్డి వెంకటరెడ్డి గారి అదృష్టమో, దురదృష్టమో నాకర్థం కావడం లేదు కానీ, గతంలో ఆ రోజు, ప్రస్తుతం ఈ రోజు పనులను జరుగకుండా ఆవుతున్నది కాంగ్రెస్ పార్టీనే అని తెలియజేస్తున్నాను. ఆ రోజు జై తెలంగాణ అన్నారుని, క్యాబినెట్ లో ఉన్న సహచర మంత్రులు మిమ్మల్ని పట్టించుకోలేదనే విషయాలను మీరే చెప్పారు, నేను చెప్పడం లేదు. ఈ ప్రాజెక్టు నిర్మించేందుకు నిధులు ఇవ్వలేదని అన్నారు. ఈ ప్రభుత్వం వచ్చిన తరువాత జీ.ఓ.123 క్రింద, ఈ ప్రాజెక్టు పనులను పూర్తి చేసేందుకు కొంత భూసేకరణ చేసి 140 ఎకరాలు తీసుకున్నాము. మిగతా 850 ఎకరాలకు సంబంధించి రైతులు భూములు ఇవ్వడానికి ఒప్పుకున్నారు. ప్రభుత్వం కూడా భూమిని ఇవ్వడానికి ఒప్పుకున్నది. ధర కుదిరిన విషయాలు కూడా మీకు తెలుసు. కాని తెలంగాణ రాష్ట్రంలోని కాంగ్రెస్ పార్టీకి చెందిన నాయకులు కోర్టుకు వెళ్లి ఈ విషయమై స్టే తెచ్చారు. కనుక 2013 చట్టం ప్రకారం తప్పకుండా పనులను చేస్తాము. కాని It will take time. అనుకున్న సమయంలో ప్రాజెక్టు పూర్తి కాదు. భారతదేశంలో 2013 చట్టం వచ్చిన తరువాత నుంచి ఒక్క ప్రాజెక్టు కూడా పూర్తవలేదు. ఎక్కడైనా జరిగితే అతి తక్కువ భూసేకరణ ఉన్న చోటే జరిగాయి తప్ప, వేజర్ ప్రాజెక్టులు, వేజర్ కెనాల్స్ పూర్తయ్యేటటువంటి పరిస్థితి లేదు. కనుక ఈ విషయం ఒక గుదిబండగా తయారైంది. కావాలంటే, కర్ణాటక రాష్ట్రంలో కాంగ్రెస్ పార్టీనే ప్రభుత్వంలో ఉన్నందున మీరు అడిగి తెలుసుకోవచ్చు. దేశ వ్యాప్తంగా ఏమి జరుగుతున్నదో మీకు తెలుసు. జీ.ఓ. నెం.123 ఉండి ఉంటే, గతంలో ఇచ్చిన మాట ప్రకారం ప్రాజెక్టును పూర్తి చేసి వాళ్లమని తెలియజేస్తున్నాను. రెండు ప్రధాన హార్డిల్స్ ఉన్నాయి. ఒకటి పంపు హౌస్ పని మొత్తం పెండింగ్ పడింది. గత ప్రభుత్వ హయాంలో రూ.195కోట్లు ఖర్చు చేసి పంపులు, మోటర్లు, పైపులు, జనరేటర్లు మా మీద పెట్టిపోయారు. అసలు హార్డిలైన పనులు తప్పాల్సిన పంపు హౌస్, భూసేకరణను మాకు వదిలి పెట్టారు. 2011వ సంవత్సరంలో

మీరు వదిలిపెట్టిపోతే నాలుగు సంవత్సరాలు అక్కడ కేబుల్ లేకుండా పోయింది. మేము వచ్చిన తరువాత పంపు హౌస్ పనులు వేగంగా జరుగుతున్నాయి. భూసేకరణ పనులు కొలిక్కి వచ్చి 140 నుంచి 150 ఎకరాల భూమిని రైతులు ఇవ్వడానికి ఒప్పుకున్నారు. అదే విధంగా రైతులు ఒప్పుకున్న విధంగా ప్రభుత్వం కూడా ధర ఇవ్వడానికి ఒప్పుకున్నది. కాని కాంగ్రెస్ పార్టీ నాయకులు కోర్టులో స్టే తీసుకువచ్చారు. 2013 క్రింద నోటిఫై చేయాలి. అంటే దాదాపు ఆరు నెలల వరకు భూసేకరణ జరగాలి. అంటే, Time to time, minute to minute, day to day పనులను చేస్తే, అందులో ఏ చిన్న చిక్కులు వచ్చినా మరో సంవత్సరం ఆలస్యమౌతుంది. అదృష్టమో, దురదృష్టమో కాని, ఎందుకో ఈ కాంగ్రెస్ పార్టీ నాయకులు ఈ రకంగా ప్రాజెక్టును అడ్డుకోవడం నిజంగా బాధాకరమైన విషయమని తెలియజేస్తున్నాను.

శ్రీ కోమటి రెడ్డి వెంకటరెడ్డి:- అధ్యక్షా, ప్రాజెక్టుని మరల ఆలస్యం చేయాలన్న దురుద్దేశం ఆయన మాటల్ని బట్టి కనిపిస్తున్నది.

(కొంతమంది టి.ఆర్.ఎస్ సభ్యుల నుంచి అంతరాయం)

ప్రశ్నకు సమాధానం ఇస్తూ 2013 చట్టం, జీ.ఓ. 123 అవసరం లేదని అన్నారు. మల్లన్నసాగర్ వద్ద అక్కడక్కడ భూసేకరణ చేస్తున్నారు. కాళేశ్వరం కానీ, అన్నారం బ్యారేజీని ఏవిధంగా కట్టిస్తున్నారో తెలియజేశారు. ఏదో ఒక దానిని నిర్మించండి, భూమిని ఇప్పిస్తాను. రైతులు సిద్ధంగా ఉన్నారు. దాని గురించి మాట్లాడమంటే, అదృష్టమో, దురదృష్టమో అని మాట్లాడుతున్నారు. ఇది ఎక్కడ లోల్లి అధ్యక్షా. భూమి ఇప్పించే బాధ్యత నాదని తెలియజేస్తున్నాను. డిండి ప్రాజెక్టు క్రింద ఏమి ఇబ్బంది వచ్చిందని అడుగుతున్నాను. రూ.4లక్షల 20వేలకు, రూ.4లక్షల 50వేలకు ఈ రోజు పంతొమ్మిది నుంచి ఇరవైవేల ఎకరాలకు మేము సహకరించాము. కాని మీరు ఈ విధంగా అదృష్టం, దురదృష్టమని మాట్లాడి బాధ పెట్టకండని తెలియజేస్తున్నాను.

శ్రీ టి.హరీష్ రావు:- అధ్యక్షా, ఎవరినీ బాధ పెట్టాలని, కష్టపెట్టాలని కాదు. మా ముఖ్యమంత్రి గారి, మా అందరి లక్ష్యం తెలంగాణ రైతులను సుఖపెట్టాలని, కోటి ఎకరాల మాగాణిగా మార్చాలన్నదే మా లక్ష్యమని తెలియజేస్తున్నాను. గౌరవ సభ్యులు కోమటిరెడ్డి వెంకట రెడ్డి గారు భూమిని ప్రావైడ్ చేస్తామన్నారు. ఆ భూమిని ఏ ప్రకారంగా ప్రావైడ్ చేస్తారు? కాంగ్రెస్ పార్టీ నాయకులు జీ.ఓ. నెం.123పై స్టే తెచ్చిన కేసును విల్ డ్రా చేసుకోండి.

(కొంతమంది కాంగ్రెస్ పార్టీ సభ్యుల నుంచి అంతరాయం)

ఈ ప్రాజెక్టును పదినెలలలోపు పూర్తి చేసి అప్పజెప్పానని తెలియజేస్తున్నాను. కేసులు భూమి ఉండి, కొల్పోతున్న రైతులకి ఇబ్బందులు వస్తాయి కనుక కేసు వేస్తే అర్థం చేసుకోవచ్చు. కాని ఆ విధంగా కాకుండా రెండు, మూడు సంవత్సరాల మునుపు చనిపోయిన రైతుల పేరుపై మరియు భూమి లేనటువంటి రైతుల పేరుపై కేసులు వేసి ప్రాజెక్టులను అడ్డుకోవాలని, భూసేకరణ జరగవద్దని ప్రయత్నం చేస్తున్న విషయాలను కాంగ్రెస్ గౌరవ సభ్యులు ఆలోచించాలి. 2013 చట్టం క్రింద ముందుకు వెళతాము. నోటిఫికేషన్లు ఇచ్చాము. ఆ పనులు జరుగుతున్నాయి. కనుక చట్టంలోగల ఆలస్యాన్ని గౌరవ సభ్యులకు తెలియజేస్తున్నాను. వెంకటరెడ్డి గారు పార్టీ నాయకుల్ని ఒప్పించి కేసును విత్ డ్రా చేయిస్తే, పదినెలల్లో ఈ ప్రాజెక్టును పూర్తి చేసి అప్పజెప్పే బాధ్యత నాదని మనవి చేస్తున్నాను.

పట్టా పాస్ పుస్తకాల రద్దు

ప్రశ్న నెం.24(2282)

Sarvasri S.A. Sampath Kumar (Alampur), Tammannagari Ram Mohan Reddy, G. Chinna Reddy and Jeevan Reddy Thatiparthi:- Will the Deputy Chief Minister (Revenue) be pleased to state:

- a) whether it is a fact that the Government is contemplating to cancel all the Patta Pass Books issued to various people in the State;
- b) if so, the reasons therefore; and
- c) the burden on the State Exchequer on this account?

DEPUTY CHIEF MINISTER (REVENUE) (SRI MD. MAHMOOD ALI):- a) No, Sir.

- b) Does not arise.
- c) Does not arise.

శ్రీ ఎస్.వి. సంపత్ కుమార్:- అధ్యక్షా, ఈ రోజు ప్రశ్నోత్తరాల్లో ఉన్న మూడవ ప్రశ్నకు సిగ్గుటరీగా మాట్లాడానికి ప్రభుత్వం తరపు నుంచి వచ్చిన సమాధానం కోసం అడిగాను. నేను నూతన శాసన సభ్యుడిని, కాని చాలామంది సీనియర్ సభ్యులతో విషయ పరిజ్ఞానం కోసం విచారిస్తే తెలిసిన విషయమేమంటే, జనాబులు సభ్యులకు ఇవ్వరట అధ్యక్షా. ఏ శాసన సభ చరిత్రలో కూడా ఈ విధంగా లేదు. ఇదేమి విచిత్రమో, శాసనసభలో గౌరవసభ్యుల గొంతును నొక్కడానికి తమరు మైక్ ఇచ్చిన తరువాత జనాబును అందిస్తున్నారు. అరగంట నుంచి జనాబు ఇవ్వమని అడుగుతున్నాను. కాని ఇప్పుడే ఇన్స్ట్రక్షన్స్ వచ్చాయి ఇవ్వమని అంటున్నారు. ఏ శాసనసభలో ఈ విధంగా ఎన్నడూ లేదు. ప్రశ్నకు సమాధానంగా

వ్రాతపూర్వక సమాధానాన్ని ఇప్పుడు అందజేస్తే ఏ విధంగా ప్రిపేరేటామని అడుగుతున్నాను.

శ్రీ టి. హరీష్ రావు:- అధ్యక్షా, బాబు సంపత్ నువ్వు కొత్త శాసన సభ్యుడివి, ఉత్సాహపంతుడివి కాదనడం లేదు. కాని కొన్ని విషయాలను తెలుసుకుని మాట్లాడు, రూల్ ప్రకారంగా ఎప్పుడు కూడా జనాబులు సభ్యులకు ముందుగా అందించాలన్న రూల్ ఎక్కడా లేదు. ముందు జనాబులు ఇవ్వడం ద్వారా, మంత్రి సమాధానం ఇవ్వడానికి ముందే అది మీడియాకు లీక్ అయ్యి, మీడియాలో స్క్రోలింగ్ లో సమాధానం వస్తే సభ శ్యాంక్షిటీ ఏమి ఉంటుంది. Answer should be given by the Hon'ble Minister. మంత్రి గారు సమాధానం ఇవ్వక ముందే జనాబు సభ బయటకు వెళితే ఎలా అనేది ఒక అంశం. అడిగిన ప్రశ్నకు సమాధానం ఏ సమాధానం ఇవ్వడానికైనా, మార్పుకోవడానికైనా Government will have an opportunity. ఒకేసారి ముందే ఇస్తే ఆ opportunity ప్రభుత్వానికి లేకుండా పోతుంది. ప్రశ్న అడిగితే మంత్రి గారు జనాబు ఇస్తాము. ఇంకా క్లారిఫికేషన్స్, సందేహాలు ఉంటే, దానికి సమాధానం చెప్పడానికి ప్రభుత్వం సిద్ధంగా ఉంది. ప్రతి విషయాన్ని రాజకీయం చేసి, లాగే ప్రయత్నం చేయవద్దని తెలుపుతూ, ప్రశ్న అడగండి. జనాబు చెప్పడానికి We are here to answer

శ్రీ ఎస్.వి. సంపత్ కుమార్:- అధ్యక్షా, గౌరవ శాసన సభ వ్యవహారాల శాఖామాత్యులు తోటి శాసన సభ్యుల్ని సంబోధించే విధానం బాగాలేదు. అధ్యక్షా మీరు పెద్దలు వారికి, నాకు తండ్రి సమానులు, వారు నాకంటే ఆరు నుంచి ఏడు సంవత్సరాల పెద్దవారు. కాంగ్రెస్ పార్టీ దయతలిస్తే ఎమ్.ఎల్.ఎగా ఉన్న ఆయన్ని మంత్రిని చేసింది.

(కొంతమంది టి.ఆర్.ఎస్. సభ్యుల నుంచి అంతరాయం)

శాసన సభ వ్యవహారాల మంత్రి శాసన సభ్యుని గురించి మాట్లాడే విధానం వల్ల శాసనసభ హుందాతనం దిగజారుతోందని తెలియజేస్తున్నాను. శాసన సభకు ఇది మంచి పద్ధతి కాదని తెలియజేస్తున్నాను.

10.40 ఉ. సంస్కృతి, సాంప్రదాయాలు, వర్ధతులకు అనుగుణంగా నూతన తెలంగాణ రాష్ట్రం ఉంటుందనుకున్నాము కానీ, ఇలా ఉంటుందనుకోలేదు.

(కొంత మంది కాంగ్రెస్ సభ్యుల నుంచి అంతరాయం)

మిస్టర్ స్పీకర్:- ప్రశ్న అడగడం కోసం మైక్ ఇస్తే .....సంపత్ గారు అరవడం ద్వారా, గొంతు పెంచడం ద్వారా

మొత్తం సభను ఏదో డిక్టేట్ చేస్తామనుకునేటువంటి వైఖరిని చాలా సీరియస్ గా పరిగణించవలసి వస్తుంది. అందరి సభ్యుల లాగా గౌరవ ప్రదంగా వ్యవహరించాలి కానీ, అవకాశం ఇచ్చిన ప్రతిసారి నాకు నోరున్నది మిగతా వాళ్ల కంటే ఎక్కువగా మాట్లాడి ఏదో అట్రాక్ట్ చేస్తామంటే ఏలా?

(కొంత మంది కాంగ్రెస్ సభ్యుల నుంచి అంతరాయం)

శ్రీ ఎస్.ఎ.సంపత్ కుమార్:- జనం కొరకు మాట్లాడటానికి వచ్చాము. బయపెడతారా సార్?

మిస్టర్ స్పీకర్:- ఇక్కడున్న గౌరవ సభ్యులందరూ జనం కోసం వచ్చిన వాళ్లే. గౌరవ సభ్యులందరికీ సమాన అవకాశాలు ఇస్తాము. భట్టిగారు కూర్చోండి. **Don't make any running commentary.** భట్టిగారు, మైక్ ఇచ్చిన ప్రతిసారి నేను గమనిస్తున్నాను. గౌరవ సభ్యులు మాట్లాడేటటువంటి టోన్ ను, స్పీకర్ గా ఎంతవరకు భరించాలో నాకు కూడా లిమిటేషన్లు ఉంటాయి. మొదటిసారి నేను క్లియర్ గా చెప్పదలచుకున్నాను. మైక్ ఇచ్చినటువంటి ప్రతిసారీ, మేము అరవడం ద్వారా, ఇంకో రకమైనటువంటి వాతావరణాన్ని సృష్టించడం ద్వారా ఏదో చేస్తామన్నదానికి **I am sorry.** ఇష్టం వచ్చినట్లు మాట్లాడే అవకాశం కల్పించే ప్రసక్తి లేదు. మీరు ప్రశ్నకు సంబంధించి మాట్లాడండి.

శ్రీ ఎస్.ఎ.సంపత్ కుమార్:- అధ్యక్షా, గ్రామీణ ప్రాంతాల్లోని రైతులు వారి పొలానికి సంబంధించిన, పట్టా పాస్ పుస్తకాన్ని, టైటిల్ డీడ్ గాని దాదాపు అర్థ ఎకరం, ఎకరం ఉన్నా, ఎన్ని ఎకరాలు ఉన్నా ఒక బైబిల్ లాగా భావిస్తారు. ఆ పుస్తకాలను చూసి వారు ధైర్యంగా, సంతోషంగా ఉంటారు. రాష్ట్రంలో పాత పట్టా పాస్ పుస్తకాలను రద్దు చేసి, కొత్తగా 82లక్షల పాస్ పుస్తకాలను ఇస్తామని ప్రభుత్వం ప్రకటన చేసింది. రెవెన్యూ శాఖ నుంచి కలెక్టర్లకు ఆదేశాలు రావడం, కలెక్టర్లు కూడా అక్కడున్నటువంటి డేటాను కలెక్ట్ చేసి కొంత వరకు ముందుకు పోయినటువంటి మాట వాస్తవం. ప్రభుత్వం తరపు నుంచి వచ్చిన సమాధానంలో నో అంటున్నారు కానీ లిఖిత పూర్వకంగా ఉన్నటువంటి ఆదేశాలు కూడా నా దగ్గర ఉన్నాయి. కలెక్టర్లకు పట్టా పాస్ పుస్తకాల ఎంబ్లమ్ కానీ, కలర్ కానీ ఏ రకంగా ఉంటుందనే గైడ్ లైన్ తో సమాచారాన్ని పంపించారు. కలెక్టర్లు కూడా ఒక స్థాయి వరకు ప్రిపేరయ్యారు. మాకు పట్టా పాస్ పుస్తకాలు వస్తాయా? రావా అనే ఆందోళనలో రైతులు ఉన్నారు. పాత పట్టా పాస్ పుస్తకాల్లో ఎన్నో బోగస్ కార్డులు ఉన్నాయి. బోగస్ కార్డులను బ్యాంకుల్లో పెట్టి చాలా మంది కోట్ల రూపాయలు అప్పులు

తీసుకుంటున్నారు. కొత్త పాస్ పుస్తకాలను ఇవ్వడం మంచిదేనని నేను రెండు ఎకరాల పొలం పట్టా పాస్ పుస్తకం ఉన్న వాడిగా చెబుతున్నాను. ఆదేశాలు అయితే ఇచ్చారు. దానికి రెవెన్యూ డిపార్టుమెంట్ ద్వారా కొన్ని ప్రయత్నాలు కూడా జరిగాయి. మళ్ళీ ఇప్పుడం పట్టా పాస్ పుస్తకాలు జారీ చేయడం లేదంటున్నారు. బోగస్ ఉన్న చోట అవి పోయి నిజమైనటువంటి కొత్త పాస్ పుస్తకాలు వస్తాయని, ఎటువంటి ఆందోళన ఆవేదన లేకుండా ఉంటుందని చాలా మంది అనుకున్నారు. ఈ విధంగా చేసి ఉంటే చిన్నా, చితకా, పెద్ద రైతులందరూ కూడా ధైర్యంగా, సమ్మతంగా, ఉండగలిగే అవకాశం ఉండేది. ఇతర రాష్ట్రాల్లో వెబ్ ల్యాండింగ్ సిస్టమ్ అమలులో ఉన్నది. మీ ద్వారా గౌరవ రెవెన్యూ శాఖా మంత్రిని కోరేదేమనగా, బీద, చిన్న రైతులు ధైర్యంగా ఉండాలంటే పట్టా పాస్ పుస్తక విధానాన్ని ఆన్ లైన్ చేసి, కొత్త పాస్ పుస్తకాలు ఇవ్వాలి. ఎవరు ఎక్కడ పాస్ పుస్తకాలు చూపించాల్సిన అవసరం లేకుండా బ్యాంక్ వాళ్లు, ఏ ఇతర సంస్థ కానీ, ప్రభుత్వ సంస్థల్లో కూడా ఆన్ లైన్ లో చూసుకొని - **yes whether he is genuine or not** అని క్లారిఫై చేసుకునే అవకాశం ఉంటుంది. దానితోపాటు వేల కోట్ల రూపాయలు ప్రభుత్వ సొమ్ము కూడా వృధా కాకుండా పోతుంది. బ్యాంకులో సొమ్ము వృధా కాకుండా ఉంటుంది. హైదరాబాద్ చుట్టూ ఎకరాలకు, ఎకరాల పొలాలను కోట్ల రూపాయలతో తాకట్టు పెట్టారు. దొంగ డాక్యుమెంట్లతో పాస్ పుస్తకాలు తయారు చేసి పెట్టారు. తెలంగాణ రాష్ట్ర ఉద్యమంలో మనం పెద్ద ఎత్తున పాల్గొన్నాము. మన భూమి అంతా పరాయి వాళ్లు ఆక్రమించుకొని వేల కోట్లు సంపాదించుకున్నారు. ఇంకా వారికి వత్తాసు వలికి విధంగా తాత్సారం జరుగుతున్నది, అది మంచిది కాదు. వీలైనంత త్వరగా ఒక మంచి నిర్ణయాన్ని తీసుకొని రైతుల్లో ఆందోళన తొలగించాల్సిందిగా కోరుతున్నాను.

శ్రీ జి.చిన్నారెడ్డి:- సకిలీ పాస్ పుస్తకాలు సృష్టించి చాలా మంది బ్యాంకుల నుంచి అప్పులు తీసుకుంటున్నారు. అసలు తనఖా పెట్టినటువంటి పాస్ పుస్తకంలో ఉన్న పొలమే ఆయన పేరు మీద లేదనేటువంటి ఉదంతాలు రిజర్వ్ బ్యాంక్ ఆఫ్ ఇండియా దృష్టికి వచ్చిన తర్వాత, ఈ పాస్ పుస్తకాలను రద్దు చేసి కొత్తవి ఇవ్వమనేటువంటి సూచనలు మన ప్రభుత్వానికి, భారతదేశంలోని మిగతా ప్రభుత్వాలకు ఇవ్వడం జరిగిందనేటువంటి ఒక మాటను మనం వినడం జరిగింది. తెలంగాణ రాష్ట్రంలో 88 శాతం చిన్న, సన్నకారు రైతులు ఉన్నారు. ముఖ్యంగా, ఇందులో చదువుకోని వారు చాలా మంది ఉన్నారు. అలాంటి వాళ్లకు మనం ఇచ్చే పట్టా పాస్ పుస్తకమే ఆధారం. ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రంలో దీనిని పూర్తిగా ఆన్ లైన్

చేశారు. తెలంగాణలో బ్యాంకుకు మనం పోయి మన పాస్ పుస్తకాన్ని కుదువ పెడితేనే లోన్ వస్తుంది. మన ప్రక్కరాష్ట్రమైన ఆంధ్రలో బ్యాంక్ మేనేజర్ ఆన్లైన్లో వాళ్ల సమాచారాన్ని చూసుకొని ఆయన పేరు మీద ఆ పొలం ఉందా లేదా అని నిర్ధారణ చేసిన తర్వాతనే అప్పు ఇవ్వడం జరుగుతుంది. మనం కూడా ఆన్లైన్లో పకడ్బందీగా అన్ని వివరాలు పొందుపరచిన తర్వాత ఫిజికల్గా కొత్త పుస్తకాలు ఇవ్వడం చుకుంటే బాగుంటుంది. పుస్తకం కూడా పాస్ పోర్ట్ లాగా, వాహన రిజిస్ట్రేషన్ చేసుకుంటే వచ్చే కార్డు మాదిరిగా, డ్రైవింగ్ లైసెన్స్ మాదిరిగా జేబుల్లో పెట్టుకొని ప్రయాణం చేసే విధంగా ఉంటే అది బీదనాడికి ఒక పెద్ద గుర్తింపుగా ఉంటుంది. ఆస్తి అనేది ఒక ప్రాథమిక హక్కు. కావున, ఈ విషయంలో ప్రభుత్వం ఆలోచన చేయవల్సిందిగా కోరుతున్నాను.

శ్రీ టి.రాంమోహన్ రెడ్డి:- అధ్యక్షా, రాష్ట్ర వ్యాప్తంగా 82లక్షల మంది రైతు కుటుంబాలకు పట్టా పాస్ పుస్తకాలు ఉన్నాయి. ప్రక్క రాష్ట్రాల్లో వెబ్ ల్యాండ్ ద్వారా 1 బి రికార్డులను తీసుకుంటున్నారు. గతంలో కాంగ్రెస్ హయాంలో మీ సేవ కేంద్రాల ద్వారా పరిగిలో మొదలుపెట్టడం జరిగింది. మొట్టమొదటిసారిగా రైతులకు పహాణీలు కావాలన్నా, ఎలాంటి సర్టిఫికేట్లు కావాలన్నా మీ సేవ కేంద్రం ద్వారా ఎక్కడైతే తీసుకునే విధంగా కొత్త సాంకేతిక విధానాన్ని ప్రజల్లోకి తీసుకురావడం జరిగింది. అదే విధంగా ఆధునిక సాంకేతిక టెక్నాలజీతో కూడుకున్నటువంటి ట్యాంపర్ ప్రూఫ్ పట్టాదారు పాసు పుస్తకాలను ప్రభుత్వం తీసుకొని రావాలని నేను గౌరవ రెవెన్యూ శాఖ మంత్రి గారిని కోరుతున్నాను. ఎందుకంటే, దీని ద్వారా ప్రతి కుటుంబానికి భద్రత ఉంటుంది. కొంతమంది రెవెన్యూ అధికారులు ఎలాంటి ట్యాంపర్ లేకుండా, పాస్ పుస్తకాలు ఇచ్చి చాలా మందిని ఇబ్బంది పెట్టిన సంఘటనలు జరిగాయి. కాబట్టి లేటెస్ట్ టెక్నాలజీని తీసుకు రావాలని మిమ్మల్ని కోరుతున్నాను.

10.50 | శ్రీ టి.జీవన్ రెడ్డి:- రాష్ట్రంలో అమలౌతున్న పట్టేదార్ పాస్ బుక్ టైటిల్ డీడ్లు ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్ర విభజన కంటే ముందు జారీ చేయబడ్డాయి. ఆ పాస్ బుక్కుల్లో ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వము అని పేర్కొని ఉంటుంది. రాష్ట్ర విభజన తరువాత పట్టేదార్ పాస్ బుక్లు కానీ, టైటిల్ డీడ్లు కానీ మార్పడం అనివార్యం, తప్పనిసరి. కారణం ఏదైనా, రిజర్వ్ బ్యాంకుకు సూచనల మేరకు కానీ, ఇతరత్రా గానీ, క్రొత్తగా తెలంగాణ రాష్ట్రము ఏర్పడడంతో తెలంగాణ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం నుంచి కొత్తగా జారీ చేయడం అనేది తప్పనిసరి. ప్రభుత్వం మాకు అలాంటి ఆలోచన లేదని చెప్పింది. అది కొంచెం సత్యదూరంగా ఉంది. బిల్లా కలెక్షర్లకు ఆదేశాలు జారీ చేయడమే

కాదు, క్రొత్తగా ఆస్తులు కొనుక్కునే వారికి, భూములు మార్పిడి చేసుకునే వారికి క్రొత్త పట్టేదార్ పాస్ బుక్ టైటిల్ డీడ్లు జారీ చేయడం జరగ లేదు. క్రొత్తగా జారీ చేయకపోవడంతో ఒక విధంగా కొన్ని క్రయవిక్రయాలు కూడా ఆగిపోతున్నాయి. మీరు తీసుకునే నిర్ణయాన్ని త్వరితగతిన తీసుకోమని కోరుతున్నాను. పత్రికల్లో ఒక వార్త రావడము, దానికి భిన్నంగా మీరు తప్పుగా వాదిస్తున్నారో ఏమో తెలియదు కానీ, మీరు తీసుకునే నిర్ణయానికి అనుగుణంగా నూతనంగా ముద్రించే పట్టేదార్ పాస్ బుక్ టైటిల్ డీడ్ ఏ విధంగా ఉండబోతోందో పత్రికల్లో రావడం జరిగింది. **I will pass it on to the Hon'ble Minister.**

ప్రస్తుతము అమల్లో ఉన్నది - ఎ.పి. రైట్స్ ఇన్ ల్యాండ్ అండ్ పట్టేదార్ పాస్ బుక్ యాక్ట్ 1971. ప్రస్తుతము ఆంధ్రప్రదేశ్ భూ హక్కు చట్టము అమల్లో ఉంది. ఆంధ్రప్రదేశ్ భూ హక్కు చట్టము జారీ చేసిన పట్టేదార్ పాస్ బుక్ టైటిల్ డీడ్లు కూడా మార్చాలి. ఈ యాక్టు తెలంగాణ రైట్స్ ఇన్ ల్యాండ్ అండ్ పట్టేదార్ పాస్ బుక్ యాక్ట్ 2017 గా మార్చుకోవాలి. ఆ విధంగా మార్చుకున్నప్పుడు మాత్రమే దానికి చట్టబద్ధత కల్పించుకోవచ్చు. రైతులు వ్యవసాయ రుణము పొందడానికి వాస్తవంగా పట్టేదార్ పాస్ బుక్ టైటిల్ డీడ్ అవసరము లేదు. ప్రభుత్వ విధానానికి అనుగుణంగా సాగు ఎవరు చేస్తారో వారికి మాత్రమే రుణము ఇవ్వాలి. **He need not be a title holder.** బ్యాంకులు ఏమి చెబుతున్నాయి. **They are insisting on Pattedar Pass Book and Title Deed.** కేవలం పహాణీ పత్రిక కాన్ సర్టిఫికేట్ చేస్తే సరిపోయే విధంగా మీరు ఆదేశాలు జారీ చేస్తే బాగుంటుంది. చివరగా గౌరవ మంత్రి గారిని ఈ విషయంలో మీరు త్వరగా నిర్ణయం తీసుకొని అనౌన్స్ చేసి అమలు చేసే విధంగా - **Please see that it is implemented immediately.** ఎందుకంటే క్రయవిక్రయాలు కొన్ని ఆగిపోయాయి. ఈ పట్టేదారు పాస్ బుక్ల టైటిల్ డీడ్లు మార్పిడి చేస్తామనే భావనతో క్రొత్త పుస్తకాల జారీ విషయంలో ముద్రణ చేయకపోవడంతో ఆగిపోయాయి. నిర్ణయం వెంటనే తీసుకొని తెలంగాణ పట్టేదార్ పాస్ బుక్ అండ్ టైటిల్ డీడ్ అనే విధంగా సమకూరిస్తే అది రైతుకు ఒక హక్కుగా పరిణమిస్తుంది. తెలంగాణ రైతులకు కూడా ఒక గుర్తింపు వస్తుందనే అభిప్రాయాన్ని తెలియజేస్తున్నాను.

శ్రీ మహమ్మద్ మహమూద్ అలీ:- గౌరవ సభ్యులు సంవత్ కుమార్ గారు, రామ్మోహన్ రెడ్డి గారు, సీనియర్ సభ్యులు చిన్నా రెడ్డి గారు మరియు జీవన్ రెడ్డి గారు పట్టా పాస్ బుక్లు ఇప్పటి వరకూ ఏమీ క్యాన్సిల్ చేయలేదు. సంవత్ గారు, కలెక్షర్ గారికి ఎలాంటి ఆదేశాలు ఇవ్వలేదు.

కుంటే అది ఒక పాస్ బుక్ అనే అర్థం. అది ఒక ముఖ్యమంత్రికి ఒక ప్రాంతంలో 41 వాహనాలతో గిరిజన ప్రాంతంలో ఈ కార్యక్రమాన్ని ఇప్పటికే ప్రారంభించడమయింది. 2017-18 ఆర్థిక సంవత్సరంలో రాష్ట్రమంతటా ఈ సేవలను విస్తరించేయాలనే ప్రతిపాదన ఉన్నది.

ఆ) 200 కంటే ఎక్కువ వాహనాలతో రాష్ట్రమంతటా ఈ కార్యక్రమాన్ని విస్తరించేయడమవుతుంది. ఒక కాలి సెంటర్ (102)ను ఏర్పాటు చేయడమవుతుంది. ప్రతి ప్రసవ పూర్వ చెక్ అప్ కోసం గర్భిణీ స్త్రీలను తీసుకువెళ్ళడమవుతుంది. ప్రసవం జరిగిన తర్వాత తల్లిని, బిడ్డను క్షేమంగా వారి ఇంటి వద్ద వదిలి రావడానికి ఈ వాహనాలను ఉపయోగిస్తారు.

శ్రీమతి కొండా సురేఖ:- గతంలో ప్రభుత్వ ఆసుపత్రులకు వెళ్లాలంటే భయపడే వారు. తెలంగాణ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఏర్పడిన తరువాత ముఖ్యంగా గ్రామీణ ప్రాంతంలో ఉండే మహిళలు, గర్భిణీ స్త్రీలు, బాలింతలు, ఆరోగ్యంగా ఉండడానికి, పుట్టిన పిల్లలు ఆరోగ్యంగా ఉండడానికి ఎన్నో రకాల సంక్షేమ కార్యక్రమాలను చేపట్టడం జరిగింది. దాల్చి భాగంగా ఆరోగ్య లక్షి పథకం ద్వారా గర్భిణీ స్త్రీలకు పౌష్టికాహారాన్ని అందించడం, ప్రభుత్వ ఆసుపత్రుల్లో ప్రసవం చేసుకున్న వారికి 12 వేల రూపాయలను మూడు విడతలుగా ఇవ్వాలని నిర్ణయించడం చాలా ఉపయోగకరంగా ఉంటుంది. పుట్టిన పిల్లలకు ముఖ్యమంత్రి గారి నాయకత్వంలో కె.సి.ఆర్. కిట్ ఇవ్వాలని ఈ మధ్యనే మన ప్రభుత్వము నిర్ణయించడం చాలా అభినందనీయము. దీంతోపాటు కూలీ పనులకు వెళ్లిన గర్భిణీలు ఆ పనులకు వెళ్లకుండా మంచి ఆహారం తీసుకోవాలని, పుట్టిన పిల్లలు ఆరోగ్యంగా ఉండాలని అన్ని రకాల చర్యలను ప్రభుత్వం తీసుకుంటోంది. ప్రైవేట్ ఆసుపత్రుల్లో సాధారణ ప్రసవానికి 20 నుంచి 30 వేల రూపాయలు, సిజేరియన్ లకు దాదాపు లక్ష రూపాయలు ఖర్చు అయ్యే పరిస్థితులు ఉన్నాయి.

ప్రైవేట్ ఆసుపత్రుల్లో పేషెంట్లతో పాటు వచ్చిన అటెండెంట్లు బయట నుంచే ఆహారం తెచ్చుకోవాలి. అవసరమున్నా లేకున్నా అనేక రకాలుగా టెస్ట్ ల పేరుతో ఆర్థిక భారాన్ని మోపే పరిస్థితి ఈరోజు ప్రైవేట్ ఆసుపత్రుల్లో ఉంది. ప్రభుత్వం చేపడుతున్న కార్యక్రమాల వల్ల పల్లెటూళ్ల నుంచే కాకుండా పట్నంలో ఉన్న వారు కూడా ప్రభుత్వ ఆసుపత్రికి ప్రాధాన్యత ఇవ్వడం ఈ సందర్భంగా మీ దృష్టికి తీసుకు వస్తున్నాను. ఇంకా కొన్ని కార్యక్రమాలను చేపట్టడం ద్వారా ప్రజలను ఉత్సాహ పరచవచ్చు. ప్రభుత్వ ఆసుపత్రుల్లో ప్రసవం అయిన తల్లి బిడ్డను కూడా ఇంటి దగ్గర క్షేమంగా చేరుస్తామని మంత్రి గారు చెప్పారు. చాలా సంతోషం.

గర్భిణీ స్త్రీలకు ఉచిత రవాణా సౌకర్యం

ప్రశ్న నెం. (25) 2448

శ్రీమతి కొండా సురేఖ (వరంగల్-ఈస్ట్), శ్రీమతి బోడిగ శోభ (చొప్పదండి), శ్రీమతి అజ్జీరా రేఖ (ఖానాపూర్) - గౌరవనీయులైన వైద్య, ఆరోగ్య శాఖ మంత్రి గారు దయచేసి ఈ క్రింది సమాచారం తెలియజేస్తారా:

(అ) ప్రభుత్వ ఆసుపత్రులలో సంస్థాగత ప్రసవాలను ప్రోత్సహించడానికి గర్భిణీ స్త్రీలకు ఉచిత రవాణా సౌకర్యాన్ని కల్పించే ప్రతిపాదన ఏదైనా ఉందా ;

(ఆ) అయితే, ఆ వివరాలు ఏమిటి ; ఏ తేదీ నుండి ఈ సదుపాయాన్ని అమలు చేయడమవుతుంది ?

వైద్య, ఆరోగ్య శాఖ మంత్రి (శ్రీ సి. లక్ష్మారెడ్డి):-

అ) అవునండీ.

గర్భిణీ స్త్రీలను తమ గర్భధారణ సమయంలో ఆసుపత్రికి తీసుకు వెళ్లడానికి, ప్రసవం అయిన తరువాత ఇంటి దగ్గర వదిలి

మన రాష్ట్రంలో ఎన్ని మెటర్లటల్ హాస్పిటల్స్ ఉన్నాయి? ఎన్ని వాహనాలను మీరు నమకూరుస్తున్నారు. డిస్ట్రాక్ట్ అయిన పేపంట్లను వాహనం లేని హాస్పిటల్స్ నుంచి ఏవిధంగా పంపిస్తారు. వారికి ఖర్చుల కోసం ఏమైనా డబ్బులు ఇస్తారా? అదే కాకుండా ఎక్కువ ప్రసనాలు జరిగిన ఆసుపత్రులకు కానీ, ప్రసవం చేసిన డాక్టర్లకు కానీ ప్రోత్సాహకాలు ఇచ్చే ఆలోచనలో ప్రభుత్వం ఉందా? ప్రతి ప్రభుత్వ ఆసుపత్రిలో కూడా తప్పనిసరిగా ఒక గైనకాలజిస్టు ఉండే విధంగా, గైనకాలజిస్టుతో పాటు పిల్లల డాక్టరు కూడా ఉండాలి. చాలా చోట్ల పిల్లల డాక్టరు లేకపోవడంతో ఆ పుట్టిన పిల్లలను జనరల్ ఆసుపత్రుల్లో పెట్టడంతో తల్లి ఒకచోట, బిడ్డ ఒకచోట ఉండడంతో పుట్టిన బిడ్డకు తల్లిపాలు వట్టించలేని పరిస్థితుల్లో బయట పాలు పట్టించాల్సి వస్తోంది. అందుకు తగిన చర్యలు తీసుకొని పుట్టిన బిడ్డ, తల్లి ఒక దగ్గరే ఉండే విధంగా ప్రతి ఆసుపత్రిలో ఒక పిల్లల డాక్టరును నియమించే విధంగా చూడాలి. వాహనాలు లేని ఆసుపత్రుల్లో వాటిని కల్పించే విధంగా చర్యలు తీసుకోవాలి.

11.00 వెహికిల్స్ లేని చోట, ట్రాన్స్పోర్ట్ షన్ లేని చోట, ఉ. నదుపాయాలు కల్పించాలి. ఆరోగ్యశక్తి క్రింద అంగన్ వాడీ టీచర్స్ గర్భిణీ స్త్రీలను ముందుగా ఆసుపత్రికి తీసుకువస్తే డెలివరీకి ఇబ్బంది కలుగకుండా ఉంటుంది. నొప్పులు వచ్చిన తరువాత ఆసుపత్రికి తీసుకువస్తే చాలా ఇబ్బంది అవుతుంది. అంగన్ వాడీల ద్వారా గర్భిణీ స్త్రీలకు సరైన అవగాహన కల్పించి, ఏ ఇబ్బంది లేకుండా మంచి ఆరోగ్యవంతమైన బిడ్డను కనే విధంగా మంచి వాతావరణం కల్పించాలని ఈ సందర్భంగా మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను.

శ్రీమతి అజ్మీరా రేఖ:- అధ్యక్షా, ముఖ్యమంత్రిగారికి, ఆరోగ్యశాఖామాత్యులకు ధన్యవాదాలు. మా దగ్గర ఇప్పటి వరకు మంత్రిగారు ఐదారుసార్లు వచ్చి పర్యటించి ఏజన్సీ ప్రాంతాలలో ఎలాంటి ఇబ్బందులు లేకుండా, ఆసుపత్రులలో అన్ని ఫెసిలిటీస్ కల్పించడం జరిగింది. మా ఖానాపూర్ నియోజక వర్గంలో ఏజన్సీ ప్రాంతాలలో గర్భిణీ స్త్రీలకు ట్రాన్స్పోర్ట్ సౌకర్యం కల్పిస్తున్నారు. నియోజక వర్గ కేంద్రంలో ట్రాన్స్పోర్ట్ సౌకర్యాలు లేవు, గైనకాలజిస్ట్ డాక్టర్స్ లేరు. అది నాన్ ఏజన్సీలో ఉండి కూడా కడం మండలంలో గంగాపూర్, అల్లంపల్లి గ్రామాలు చిట్టడివీల్ ఉంటాయి. వాస్తవంగా 108, 104 మెహికిల్స్ కడం మండలంలో లేవు. గర్భిణీ స్త్రీలు ఆసుపత్రికి రావడానికి చాలా ఇబ్బంది పడుతున్నారు. ఆ సౌకర్యాలు కల్పిస్తే చాలా బాగుంటుందని మీ ద్వారా కోరుకుంటున్నాము.

డా.జి. గీతారెడ్డి:- అధ్యక్షా, ఇన్స్టిట్యూషనల్ డెలివరీస్ చాలా ముఖ్యం. మా కాంగ్రెస్ హయాంలో వాటిని ఎంకరేజ్ చేసి

పారితోషికాలు ఇవ్వడం జరిగింది. ఎన్ని మంచి పథకాలు రూపొందిస్తున్నా మనకు ఆసుపత్రులలో గైనకాలజిస్ట్లు, పీడియాట్రిషియన్స్ తక్కువగా ఉన్నారు. అందువల్ల ఇన్స్టిట్యూషనల్ డెల్వీ జరుగుతున్నాయి. గర్భిణీ స్త్రీలు ఆసుపత్రులలో ప్రసవించేలా చేయాలని ప్రభుత్వం అన్ని రకాల సౌకర్యాలు కల్పిస్తుంటే, ఆసుపత్రులలో ఇన్స్టిట్యూషనల్ డెల్వీ జరుగుతున్నాయి. వాటి గురించి ఆలోచించాలి. ఉదాహరణకు నీలోఫర్ ఆసుపత్రిలో ఐదు ఇన్స్టిట్యూషనల్ డెల్వీ ఒక వారం రోజులలో జరిగాయి. చాలా ఫూరమైన సంఘటన. వాటికి సంబంధించి వివరాలు ఇప్పటి వరకు తెలియవు. గాంధీ ఆసుపత్రిలో ముగ్గురు డెలివరీ చేసిన తరువాత చనిపోయారు. ఇన్స్టిట్యూషనల్ డెల్వీ జరిగేటప్పుడు ఇన్స్టిట్యూషనల్ డెలివరీలలో చాలా చాలా జాగ్రత్తగా ఉండాలి. గైనకాలజిస్ట్ల కొరత, పీడియాట్రిషియన్స్ కొరత చాలా ఎక్కువగా ఉంది. జహీరాబాద్ లో కూడా డాక్టర్లు లేక చాలా ఇబ్బందిగా ఉంది. ఇన్స్టిట్యూషనల్ డెలివరీకి మూడు నిడతలుగా రూ.12వేలు ఇస్తున్నారు. అందులో గవర్నమెంట్ ఆఫ్ ఇండియా వారు రూ.6వేలు, మన ప్రభుత్వం రూ.6వేలు ఇస్తున్నారు. ఇంకా కొంత పెంచితే బాగుంటుందని భావిస్తున్నాను.

డా. సి. లక్ష్మారెడ్డి:- ఆరోగ్య తెలంగాణ నిర్మాణంలో భాగంగా అన్ని ఆసుపత్రులను డ్రైంగైన్ చేస్తూ, ముఖ్యంగా తల్లి, బిడ్డల సంరక్షణ, వారి ఆరోగ్యం బాగా చూసే బాధ్యత ప్రభుత్వం మీద ఉంది. కాబట్టి మదర్ అండ్ చైల్డ్ కేర్ ను రాష్ట్ర ప్రభుత్వ వరంగా చాలా కీలకంగా భావించింది. ఇప్పటికే చాలా డెలివరీ వార్డ్స్ లో, డెలివరీ కేంద్రాలను పూర్తి స్థాయిలో అభివృద్ధి చేయడం జరిగింది. డబ్ల్యు.హెచ్.బి.నార్మ్ ప్రకారం మోడర్న్ గా చాలా ప్రాంతాలలో ఇంప్రూవ్ చేయడం జరిగింది.

పుట్టిన బిడ్డ ఆరోగ్యవంతంగా ఉంటేనే నమాజం ఆరోగ్యవంతంగా తయారవుతుందనే ఆలోచనతో గర్భిణీ స్త్రీలకు పూర్తి స్థాయిలో ప్రభుత్వం మంచి ఆహారం, మంచి మందులు అందించడం జరుగుతుంది. కూలికి పోలేని గర్భిణీ స్త్రీలకు ఆర్థికంగా మూడు నిడతలలో రూ.12వేలు ప్రభుత్వం సహాయం చేస్తోంది. ముఖ్యంగా వాహనాల విషయంలో కూడా గతంలోనే ఈ ఏజన్సీ ప్రాంతాలలో గర్భిణీ స్త్రీలకు ఎంకరేజ్ మెంట్ వారికి సపోర్ట్ చేసి విధంగా ఉండాలని 41 వాహనాలను ప్రభుత్వం ఏర్పాటు చేయడం జరిగింది. ఆ వాహనాలు వచ్చిన తరువాత ఆ ప్రాంతాలలో మంచి ఫీడ్ బ్యాక్ వస్తుంది. అన్ని ప్రాంతాలలో ఈ వెహికిల్స్ సరిగా ఉపయోగించుకుంటున్నారు. గతంలో వారికి అవగాహన లేక మెహికిల్స్ లేక యాంటీ నేటల్ చెక్స్ సరిగా చేయించుకోలేక పోయేవారు. ఈ వాహనాలు ఏర్పాటు చేసిన తరువాత యాంటీ నేటల్ చెక్స్ కు వెళ్లడం

జరుగుతోంది. డెలివరీలకు ఆ వాహనాలలో ఆసుపత్రికి వెళ్లడం, తల్లి బిడ్డలను క్షేమంగా ఇంటికి చేర్చడం జరుగుతుంది. మిగిలిన వారికి అవసరమైన బేబీ కిట్లను, రూ.12 వేలను మొన్ననే బడ్జెట్లో ప్రకటించడం జరిగింది. అందులో కేంద్ర ప్రభుత్వం కూడా బడ్జెట్లో రూ.6వేలు ఇస్తామని ప్రకటించడం జరిగింది. అన్ని జిల్లాల్లో ఇస్తారా లేక కొన్ని జిల్లాల్లో ఇస్తారా అనేది ఇంకా క్లారిటీ లేదు. ఎంత వచ్చినా దానిని ఖచ్చితంగా రాష్ట్ర ప్రభుత్వం తరఫున రూ.12వేలు ఇవ్వడం జరుగుతుంది.

గీతారెడ్డిగారు మాట్లాడుతూ ఇన్స్టిట్యూషనల్ డెలివరీలు ఇంప్రోవ్ కావాలన్నారు. వాస్తవంగా రెండు సంవత్సరాలలో చాలా ఇంప్రోవ్మెంట్ ఉంది. ప్రభుత్వ ఆసుపత్రులలో 30 శాతం ఇన్స్టిట్యూషనల్ డెలివరీలు జరుగుతున్నాయి. మా ప్రభుత్వం వచ్చిన తరువాత తీసుకున్న చర్యల వల్ల అది 40 శాతం ఇంప్రోవ్ అయింది. రెండు జిల్లాల్లో 50 శాతం డెలివరీలు ప్రభుత్వ ఆసుపత్రులలో జరుగుతున్నాయి. ప్రభుత్వపరంగా చాలా కేర్ తీసుకుంటున్నాము. ఇన్స్టిట్యూషనల్ డెలివరీస్ తో పాటు ఇన్స్టిట్యూషనల్ డెల్వీ గురించి చెప్పారు. ఈ విషయంలో సభకు గాని, సభ్యులకు, ప్రజలకు కొంత అవగాహన ఉండాలి. మెటర్నిటీ మోర్టాలిటీ రేటు దేశ వ్యాప్తంగా లక్ష డెలివరీలకు 167 మంది చనిపోతున్నారు. పేపర్లో వార్త రాగానే దాని మీద వెంటనే వేరే రకంగా ఆలోచించకుండా అక్కడ ఎందుకు జరుగుతుందో ఆలోచించి ఎవరి తప్పు ఉన్నా చర్యలు తీసుకుంటున్నాము. అటువంటివి జరగకుండా ప్రభుత్వపరంగా పూర్తి స్థాయిలో చర్యలు తీసుకుంటాము.

ఇన్స్టిట్యూషనల్ డెల్వీ విషయంలో ఏమి జరుగుతుంది, ఎంతమంది చనిపోతున్నారు, నేషనల్ యావరేజ్, స్టేట్ యావరేజ్ ఏమిటి అనే విషయాలు అందరికీ తెలిసి ఉండాలి. నేషనల్ యావరేజ్ రేటు మెటర్నిటీ మోర్టాలిటీ రేటు లక్షకు 167 అయితే, మన అనిభక్త ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రంలో 91 ఉంటే, తెలంగాణ రాష్ట్రం ఏర్పడ్డ తరువాత 71 మంది చనిపోతున్నారు. ఈ లెక్కలు చూస్తే డెలివరీ సందర్భంగా చనిపోయే రేటు ప్రపంచ వ్యాప్తంగా, దేశ వ్యాప్తంగా ఒక డేటా ఉంది. చనిపోతున్న కేసులు, ఎందుకు చనిపోతున్నారనే కారణాల మీద లెక్కలు కూడా ఉన్నాయి.

డా. జి. గీతారెడ్డి:- నీలోఫర్ ఆసుపత్రిలో వారం రోజులలో ఐదుగురు చనిపోయారు.

డా.సి. లక్ష్మారెడ్డి:- సందర్భం వచ్చింది కాబట్టి డెల్వీ విషయంలో ప్రజలకు అవగాహన ఉండాలి. గాంధీ ఆసుపత్రిలో

కరంట్ పోవడం వల్ల 20 మంది చనిపోయారని ఒకరోజు పేపర్లో వచ్చింది. అది దేశ వ్యాప్తంగా ఆ వార్త కలవరపరిచింది. వాస్తవంగా పేపర్లో వార్త వచ్చిన తరువాత చూసి నేను కూడా చాలా బాధపడ్డాను. కాని యావరేజ్ గా ఉస్మానియా, గాంధీ ఆసుపత్రులలో 25 నుండి 30 మంది చనిపోతున్నారు.

11.10 | ఓపెన్ లెక్కలు ఇవి. ప్రతి సంవత్సరం, ఆరు నుండి **ఉ.** ఆరున్నర లక్షల మంది పిల్లలు పుడుతున్నారు, దాదాపు మూడు లక్షల మంది చనిపోతున్నారు. చనిపోయిన వారిలో 1/3rd పిల్లలు గవర్నమెంట్ ఆసుపత్రిలో చనిపోతున్నారు. కొద్దిమంది ప్రైవేట్ ఆసుపత్రుల్లో, మరికొంత మంది ఇంటి దగ్గర చనిపోతున్నారు. గతంతో పోల్చుకుంటే, ఇప్పుడు గవర్నమెంట్ ఆసుపత్రిలో చనిపోయే పిల్లల సంఖ్య పెరిగింది. గతంలో రోగం వచ్చినప్పుడు ఇంటి దగ్గరే ఉండేవారు, వారికి అవగాహన లేక ఆసుపత్రులకి వెళ్లేవారు కారు. ఇప్పుడు కొద్దిగా అవగాహన పెరిగి, పేషెంట్ కండీషన్ సీరియస్ గా ఉంటే, చికిత్స నిమిత్తం గవర్నమెంట్ ఆసుపత్రులలో చేరుస్తున్నారు. ప్రతి సంవత్సరం గవర్నమెంట్ ఆసుపత్రులలో సగటున లక్షమంది చనిపోతున్నారు. గవర్నమెంట్ ఆసుపత్రులలో ఎందుకు ఎక్కువ చనిపోతున్నారో చెబుతాను. పేషెంట్ కేసు సీరియస్ గా ఉంటే, వారి బంధువులు, పేషెంట్స్ ని గాంధీ, ఉస్మానియా ఆసుపత్రులలో చేరుస్తున్నారు. అందువల్ల గవర్నమెంట్ ఆసుపత్రులలో మరణాలు ఎక్కువగా నమోదవుతున్నాయి. ఈ విషయం తెలియక చాలా మంది మాట్లాడుతున్నారు. పేపర్లో వార్తలు వచ్చాయి కదా, ఇదే నిజం అని అనుకుంటున్నారు. ప్రతి రోజూ ఉస్మానియా ఆసుపత్రిలో 20-25 మంది, గాంధీ ఆసుపత్రిలో 25-30 మంది చనిపోతున్నారు. ఇది వాస్తవం. ఇది అందరికీ తెలియాలని నేను చెబుతున్నాను. నీలోఫర్ ఆసుపత్రిలో జరిగిన ఉదంతం పై పూర్తి స్థాయిలో జిల్లా కలెక్టర్ ఆధ్వర్యంలో ఒక కమిటీని వేయడం జరిగింది. ఎంక్వైరీ జరుగుతోంది. రిపోర్ట్ ఇంకా రాలేదు. బాధ్యులపై చర్యలు తీసుకుంటాము. ప్రభుత్వ పరంగా అన్ని జాగ్రత్తలు తీసుకుంటున్నాము. 200 కొత్త వెహికిల్స్ ఏర్పాటు చేసి అన్ని ప్రాంతాలకు పంపించడం జరుగుతోంది. మొదటి విడతగా గిరిజన ప్రాంతాలకు పంపించాము. అక్కడ మంచి రెస్పాన్స్ వచ్చింది. రాష్ట్రంలో అన్ని ప్రాంతాలకు వెహికిల్స్ అరేంజ్ చేసి గర్భిణీ స్త్రీలకు ఎటువంటి ఇబ్బంది కలుగకుండా ఏర్పాట్లు చేస్తున్నాము. గైనకాలజిస్టులు, పీడియాట్రిషియన్లకు సంబంధించి చాలా సంవత్సరాలుగా రిక్రూట్మెంట్ జరగలేదు. ఆసుపత్రులలో గైనకాలజిస్టులు, పీడియాట్రిషియన్లు కొరత ఉన్న మాట వాస్తవం.

2118 పోస్టులను ఫిలప్ చెయ్యాలని కేబినెట్ లో నిర్ణయం తీసుకోవడం జరిగింది. జోనల్ సమస్యతో రిక్రూట్మెంట్ లేట్ అయిన మాట వాస్తవం. రిక్రూట్మెంట్ కి సంబంధించి పబ్లిక్ సర్వీస్ కమీషన్ కి పంపించడం జరిగింది. తొందరలోనే నోటిఫికేషన్ వస్తుంది. రిక్రూట్మెంట్ అయితే చాలావరకూ ప్రాబ్లమ్స్ సాల్వ్ అవుతాయని మనవి చేస్తున్నాను.

కొత్తగూడెం ఏరియా ఆసుపత్రి స్థాయి పెంపుదల

ప్రశ్న నెం. 27(2425)

శ్రీ జలగం వెంకటరావు (కొత్తగూడెం):- గౌరవనీయులైన వైద్య ఆరోగ్య శాఖ మంత్రి గారు దయచేసి ఈ క్రింది సమాచారం తెలియజేస్తారా:

అ) కొత్తగూడెం ఏరియా ఆసుపత్రి స్థాయిని పెంచే ప్రతిపాదన ఏదైనా ఉందా;

ఆ) కొత్తగూడెం ఏరియా ఆసుపత్రి వద్ద డయాలసిస్ యూనిట్ ను ప్రారంభించే ప్రతిపాదన ఏదైనా ప్రభుత్వం వద్ద ఉందా;

ఇ) అయితే ఈ విషయంలో తీసుకుంటున్న చర్య ఏమిటి?

వైద్య, ఆరోగ్య శాఖ మంత్రి (డా.సి. లక్ష్మారెడ్డి):- అ) అవునండీ.

ఆ) అవునండీ.

ఇ) వివరాలను అనుబంధం -1 రూపంలో సభా సమక్షంలో వుంచడమైనది.

అనుబంధం - I

ప్రతి జిల్లాలో ఒక జిల్లా ఆసుపత్రి స్థాయిని పెంచాలనే ప్రభుత్వ విధానం ప్రకారం ఇటీవలే 100 పడకల గల కొత్తగూడెం ఏరియా ఆసుపత్రిని 250 పడకల జిల్లా ఆసుపత్రిగా స్థాయిని పెంచాలని ప్రతిపాదించడం జరిగిందని తెలియజేయడమయింది.

కొత్తగా ఏర్పాటు చేసిన జిల్లాలలో ఏరియా ఆసుపత్రులు / కమ్యూనిటీ హెల్త్ సెంటర్లను జిల్లా ఆసుపత్రులుగా స్థాయిని పెంచే ప్రతిపాదనలు టి.వి.వి.పి పరిపాలన నియంత్రణలో ఉన్నాయని తెలియజేయడమయింది. జిల్లా ఆసుపత్రులుగా స్థాయిని పెంచే ఏరియా ఆసుపత్రులలో కొత్తగూడెం ఏరియా ఆసుపత్రి కూడా ఒకటి.

వివిధ టి.వి.వి.పి ఆసుపత్రులలో పి.పి.పి విధానం క్రింద 34 డయాలసిస్ కేంద్రాలను ఏర్పాటు చేయడానికి ప్రభుత్వం 11-8-2016 తేదీ గల హెచ్.ఎం. & ఎఫ్.డబ్ల్యు. (బి2) శాఖ జీ.ఓ.ఆర్.టి.నెం. 525 ద్వారా అనుమతి ఇచ్చింది. వీటిలో కొత్తగూడెం

ఏరియా ఆసుపత్రిని కూడా చేర్చడమయింది. హైదరాబాదులోని ఉస్మానియా ఆసుపత్రి, గాంధీ ఆసుపత్రి, నిమ్న పర్యవేక్షణ క్రింద ఈ డయాలసిస్ యూనిట్ల సమగ్ర పర్యవేక్షణ, నిర్వహణతో హబ్ అండ్ స్పోక్ పద్ధతిలో టెండర్లను పిలిచి, తుది రూపమివ్వవలసిందిగా టీ.ఎన్.ఎం.ఎస్.ఐ.డి.సి.ని ఆదేశించడమయింది.

శ్రీ జలగం వెంకటరావు :- అధ్యక్షా, కొత్తగూడెం ఆసుపత్రిలో

అనేక ఇబ్బందులున్నాయి. ఈ విషయమై ఎప్పటి నుండో అడుగుతున్నాను. ఆ ఆసుపత్రిలో డిజిటల్ ఎక్స్ రే మెషీన్ ను ఏర్పాటు చేయడం జరిగింది. ఇంకా ఎన్నో సౌకర్యాలు కావాలని అడిగాము. త్వరలో వాటిని కూడా ఏర్పాటు చేస్తారని అనుకుంటున్నాను. ఆ ఆసుపత్రికి సంబంధించి శాంక్షన్ పోస్టులు 76 అయితే, 23 పోస్టులు ఖాళీగా ఉన్నాయి. ఆ పోస్టులను భర్తీ చేయనందువల్ల పేపెంట్స్ కి సేవలను అందించలేకపోతున్నాము. అక్కడ 30 బెడెడ్ సీమాంక్ సెంటర్ ను స్టార్ట్ చేశారు. అక్కడ గైసకాలజిస్టులు, ఎనెస్థీషియాలజిస్టులు, పీడియాట్రిషియన్లు లేరు. తెలంగాణ రాష్ట్రంలో అతి పెద్ద జిల్లా మాది. గిరిజన ప్రాంతం ఎక్కువగా ఉన్న జిల్లా మాది. ఆ ఆసుపత్రి గురించి ముఖ్యమంత్రి గారితో ఎన్నోసార్లు మాట్లాడాము. నిమ్న తరహా ఆసుపత్రిని అక్కడ ఏర్పాటుచేస్తామని ముఖ్యమంత్రి గారు చెప్పడం జరిగింది. మా దగ్గరున్నది రెండు వందల పడకల ఆసుపత్రి కాబట్టి దానికి ప్రాధాన్యతనివ్వాలని మంత్రి గారిని కోరుతున్నాను. కొత్తగూడెం ఏరియా ఆసుపత్రి పాత బిల్డింగ్ లో ఉంది. దానిని డెమాలిష్ చెయ్యాలని, ఆ ఆసుపత్రి కమిటీ ఛైర్మన్ గా నేను ప్రతిపాదన చేశాను. డెమాలిషన్ ప్రాసెస్ ను స్టార్ట్ చెయ్యబోతున్నాము. అక్కడ మధర్ అండ్ ఛైల్డ్రే కేర్ విభాగాన్ని ఉంచి, కొత్త ప్రాంతంలో పది ఎకరాల స్థలాన్ని కేటాయిస్తామని చెప్పారు. స్థలాన్ని కూడా ఐడెంటిఫై చేయడం జరిగినందున కొత్త బిల్డింగ్ నిర్మాణాన్ని వెంటనే చేపట్టాలి. అనవరత్తి పల్లెన్యూల్ లో అనారోగ్యానికి గురైన వంద మంది పిల్లలలో 60 మంది పిల్లలు ఈ ఆసుపత్రిలో చేరారు. అక్కడ ఫెసిలిటీస్ లేక చాలా మంది నేల మీద పడుకునే పరిస్థితి ఏర్పడింది. కాబట్టి దయచేసి అక్కడ ఫెసిలిటీస్ కల్పించాలి. అన్ని ఆసుపత్రులలో శ్యానిటేషన్ కోసం డిజైనింగ్ కర్వెక్ట్ గా ప్లాన్ చెయ్యడం లేదు. ఆపరేషన్ థియేటర్ కర్వెక్ట్ గా ఫంక్షన్ చెయ్యడం లేదు. అక్కడ చాలా ఎక్స్ ప్లెంట్ అవసరం ఉంది. ఆర్థోపెడిక్ సర్జరీస్ జరగడం లేదు. ఆర్థోపెడిక్ ఎక్స్ ప్లెంట్ త్వరలో ఇప్పిస్తారని అనుకుంటున్నాను. డయాలసిస్ సెంటర్ శాంక్షన్ చేసి సంవత్సరం అయ్యింది. కాని ఇప్పటివరకూ పెట్టలేదు, ఎప్పుడు స్టార్ట్ చేస్తారు? డెలివరీ కి సంబంధించి సి - సెక్షన్ డెలివరీస్ ఎక్కువ అవుతున్నాయి.

కేంద్ర, రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు సి - సెక్షన్ ద్వారా డెలివరీస్ ను తగ్గించాలని చెబుతున్నారు. దానికోసం ఏదైనా యాక్షన్ ప్లాన్ తీసుకున్నారా? అవుట్ పేషెంట్లకి సంబంధించి కరెక్ట్ గా మానిటరింగ్ లేదు. అక్కడ పెద్ద ఎత్తున అవుట్ పేషెంట్స్ వస్తున్నారు. వారు ఎక్కడ నుండి వస్తున్నారనే డాటా లేదు. కేవలం పేషెంట్స్ వస్తున్నారని మాత్రమే ఉంది, ఆ ఫార్మాట్ ను మార్చవలసిన అవసరం ఉంది. అన్ని హామీనిస్ట్రీలో కంప్యూటరైజేషన్ చేస్తున్నామని చెబుతున్నారు. కొత్తగాడెం ఆసుపత్రిని కూడా పైలెట్ ప్రాజెక్ట్ క్రింద తీసుకొని అక్కడ కూడా కంప్యూటరైజేషన్ చేయాలని మంత్రి గారిని, డిస్సిస్వల్ సెక్రటరీ గారిని కోరుతున్నాను.

11.20 మా ప్రాంతం నేషనల్ హైవే పక్కన ఉన్నందున అనేక ఊ. యాక్సిడెంట్లు అవుతున్నాయి. వీటిని సార్ట్ అవుట్ చేయడానికి ట్రామా సెంటర్ ఏ విధంగా ఏర్పాటు చేస్తారు? ప్రధానంగా ఆస్పత్రికి వచ్చిన పేషెంట్ల రెఫరల్స్ నమోదు చేయడంతోబాటు మానిటరింగ్ చేయాల్సిన అవసరమున్నది. రెఫరల్స్ చాలా ఎక్కువగా ఉన్నాయని నేను భావిస్తున్నాను. ఎందుకంటే గతంలో నేను సత్తుపల్లి ఎమ్మెల్యేగా ఉంటూ ఏరియా ఆస్పత్రి కమిటీ ఛైర్మన్ గా ఉన్నప్పుడు చాలావరకు మానిటర్ చేసి రెఫరల్స్ పర్సంటేజీని తగ్గించాము. రెఫరల్స్ ను ఎక్కడా టార్గెట్ చేయడం లేదు. రెఫరల్స్ తప్పనిసరిగా రావాలి, దానిద్వారా రెఫరల్స్ పర్సంటేజీని తగ్గిస్తే ఆటోమేటిక్ గా అక్కడ ఉన్న డాక్టర్లు పనిచేయాలనే ఒత్తిడి పెరుగుతుంది. అంతే కాకుండా మా జిల్లాలో 104 సర్వీసులు చాలా తక్కువగా ఉన్నాయి. కాబట్టి ఇంకా అదనంగా పెంచాల్సిన అవసరమున్నది. ఈ మధ్య కాలంలో ఒక వాహనం కాలిపోయిందని చెప్పారు. పాల్వంచ ఆస్పత్రిలో ఎప్పుడు చూసినా రెండు వాహనాలు రిపేరింగ్ లో ఉంటాయి. కాబట్టి దయచేసి ఈ విషయాలన్నింటిని పరిగణలోనికి తీసుకొని ప్రభుత్వం చర్యలు చేపట్టాలి. ఇప్పటికే నడరు ఆస్పత్రి గురించి వదెకరాల భూమి కేటాయింపడం జరిగింది. ఆ భూమిలో ఎలాంటి కార్యక్రమాలు చేపట్టబోతున్నారనేది మంత్రిగారు చెప్పాలి.

డా.సి. లక్ష్మారెడ్డి:- అధ్యక్షా, గౌరవ సభ్యులు వెంకట్రావుగారు కొత్తగాడెం ఆస్పత్రి గురించి చాలా వివరంగా చెప్పారు. వారు అడిగిన అంశాలన్నింటిని తప్పనిసరిగా పూర్తిచేయడం జరుగుతుంది. సీమ్యాక్స్ సెంటర్లలో ఉన్న ఖాళీలకు సంబంధించి ఇప్పటికే కలెక్షర్లకు పర్మిషన్ ఇచ్చాం. కాబట్టి తొందరలోనే రిక్రూట్ మెంట్ జరుగుతుంది. మిగతా సిబ్బంది విషయంలో ఇంతకుముందు చెప్పినట్లుగా రిక్రూట్ మెంట్ జరుగుతున్నది కాబట్టి షార్ట్ టీమ్ కూడా తగ్గిపోతుంది.

వారు కొన్ని ఎక్స్ ప్లెమెంట్లకు సంబంధించి కూడా అడిగారు. కొత్తగాడెం ఆస్పత్రికి తొందరలోనే ఎక్స్ ప్లెమెంట్లు అందజేస్తామని తెలియజేస్తున్నాను. అలాగే ఓ.పి డేటా కంప్యూటరైజేషన్ గురించి ప్రాసెస్ జరుగుతున్నది. ఇప్పటివరకు హైదరాబాదులోని కొన్ని ఆస్పత్రులలో ఆ ప్రాసెస్ పూర్తి చేశాము. రాష్ట్రమంతటా ఈ కార్యక్రమాన్ని అమలు చేయడానికి చర్యలు చేపడతాము. రాబోయే మూడు మాసాలలో కొత్తగాడెం ఆస్పత్రిని కంప్యూటరైజేషన్ చేస్తామని హామీనిస్తూ, మిగతా విషయాలలో మీరు అడిగిన అన్నింటికి తప్పకుండా ఆ ఆస్పత్రి అభివృద్ధి కోసం కావలసిన అన్ని సౌకర్యాలను పూర్తి చేస్తామని తెలియజేస్తున్నాను.

శ్రీ జలగం వెంకట్రావు:- అధ్యక్షా, మంత్రిగారు చెప్పిన సమాధానానికి ధన్యవాదాలు. వదెకరాల భూమికి సంబంధించి దాంట్లో ఉన్న పాత భవనాన్ని కూలగొడుతున్నామని చెప్పారు, ఆ భవనం కూలగొడితే ఆటోమేటిక్ గా బెడ్ కెపాసిటీ తగ్గిపోతుంది. ఇలాంటి పరిస్థితులలో ఏ విధంగా ముందుకు పోదామనుకుంటున్నారు? ఎందుకంటే భవిష్యత్తులో అదనంగా బెడ్లు పెట్టడానికి కూడా చోటు ఉండదు. కాబట్టి మాకు వెంటనే టెంపరరీ అకామడేషన్ కావాలి. లేదంటే పాత భవనం కూలగొడితే మరలా గొడవ మొదలవుతుంది. ప్రజలకు సేవ చేయాలంటే దయచేసి ఈ ప్రణాళికను టైంబౌండ్ మ్యానర్ లో చేయాల్సిన అవసరమున్నది.

بہتر شکریہ (Janab Jaffar Hussain) : Thank you so much. صاحب، question ہے۔ Area Hospital, Kothagudem کے ساتھ ساتھ ایریباہائلنگ کے ہر طبقہ میں ہے۔ صاحب میں مسٹر صاحب کو مبارکبادی دیتا ہوں۔ مسٹر صاحب نے پوچھا کہ وہاں انوں کو upgrade کرنا چاہئے۔ ہے تک آپ ایریباہائلنگ کو upgrade کریں گے تو یہ ٹانگی وہاں لے آئے اور پھر انی مانی پار ہے، وہ نہیں ہوگی، کیونکہ فریب آئی سب سے پہلے ایریباہائلنگ جاتا ہے۔ تو میں چاہتا ہوں کہ جیسا میرے علاقے میں ایریباہائلنگ آئی ہے، تو immediate آپ کو ICU کا proposal ہے مگر ابھی تک اس ہائلنگ کو ICU نہیں آیا ہے۔ اس کو فوری لایا جائے۔ اور آج کے دور میں ڈائیس ایک common disease ہوتی جارہی ہے۔ ایریباہائلنگ میں آپ ڈائیس رکھیں گے تو میں سمجھتا ہوں کہ فریبوں کا کافی فائدہ ہوگا۔ اس کے ساتھ ساتھ میرے علاقے میں 100 bed hospital ہے، جیسا آپ کو 250 bed کا کر رہے ہیں، وہی ایریباہائلنگ کے علاقے کو بھی 250 bed ایریباہائلنگ بنانے کے لیے میں سمجھتا ہوں کہ بہت اچھی بات ہے۔ چونکہ میرے پاس ابھی 1500 outpatients آ رہے ہیں۔ آپ ریکارڈنگ کر دینا اور دیکھنے ایریباہائلنگ، پہلی میں 1500 outpatients آ رہے ہیں تو میں چاہتا ہوں کہ آپ ڈاکٹرز پر سے رکھے اور بی بی طلبہ کو بھی وہاں posting لائے اور testing کرنے کے لیے Radiologists، تو ان کو وہاں پر رکھنے کا scan کی سہولت ہو سکے۔ اس سے پہلے کے question میں جیسا کہ آپ نے بتایا کہ مالٹو غائبی کے لیے ایریباہائلنگ میں تمام ہوائیوں کو توڑ دیا گیا ہے اور پھر یہ گا۔ اس کے ساتھ ساتھ رائلنگ میں ہارک ایریباہائلنگ ہے، اس میں بھی آپ ہی سہولتیں فراہم رکھیں۔ اگر آپ سہولتیں فراہم کریں گے تو میں سمجھتا ہوں کہ بہت اچھی بات رہے گی۔ کیونکہ regular ڈی ایس بیٹنگ ہوتی ہے اس میں جیسی MLA کو interest ہے وہ اس میں دیکھ کر کہتا ہے۔ اور

Principal سے ایک گزارش ہے صاحب۔ آکر بڑے باطلوں کی افی ڈی ایس میٹنگ میں جے میں Secretary ہوئے ہیں۔ وہ میٹنگ ہوائے تجزیہ میں ہاتھ ہیں۔ میری آپ سے ایک آئی گزارش ہے۔ اگر میٹنگ پر باطل کی طرح کی بڑے واقعات میں ہاکیں میرا کیلئے باطل ہے، انہیں بے کسر باطل ہے، وہاں پر اگرچہ میں صاحب میٹنگ میں نہیں ہوں۔ Inspection کر کے inspection کر کے۔ practicaly معلوم ہوگی۔ اس کو ہم درست کر سکتے ہیں۔ جیسا کیلئے باطل میں مالی میں پائی گوات ہوئے۔ اور natural deaths میں تو ہم لوگ باطل کر سکتے ہیں۔ وہاں پر کسی کی تکلیف ہے تو اس کو دور کر سکتے ہیں۔ تو میں آپ سے خوش آئی کی افی ڈی ایس میٹنگ میں ہوا جائے اور باطلوں کی افی ڈی ایس میٹنگ میں آپ کو develop کر کے۔ اس میں آپ کو اور کچھ باتیں ہوں گی۔

శ్రీమతి ఎన్.పద్మావతి (కోదాడ):- అధ్యక్షా, ఇది కొత్తగూడెంకు సంబంధించిన ప్రశ్న. దీని గురించి వెంకట్రావు గారు అడిగినట్లున్నారు. అయినప్పటికీ నేనొక ఆర్కిటెక్ట్ గా కొత్తగా నిర్మించబోయే భవనానికి సంబంధించిన ప్లానింగ్ గురించి మాట్లాడదలచుకున్నాను. ఏరియా ఆస్పత్రికి సేను ఛైర్మన్ గా ఉన్నాను. నదరు ఆస్పత్రి నిర్మాణం గురించి కొన్ని నిధులు విడుదల చేశారు. To upgrade the labour rooms దాంట్లో భాగంగా సేను వాళ్లను ఆస్పత్రి నిర్మాణానికి సంబంధించిన ప్లాన్లు ఇవ్వమని అడిగాను. కాని అక్కడున్న కాంట్రాక్టరు, ఇంజనీర్ల దగ్గర ప్లాన్లు లేవు. కేవలం స్పెసిఫికేషన్లు మాత్రమే రాశారు. Only in terms of plan. Without proper sanction of plan by proper authority the building cannot be grounded. That is what I feel. That we can do in case of every building that comes up. నేను వారిని అడిగిందిమిటంటే నిర్మాణానికి సంబంధించి గోడలు కూడా కనిపించడం లేదు, కేవలం స్పెసిఫికేషన్తో గీసి This is the official. We are all trying to save the public money and make sure that it is properly used అంటున్నారు. That is about Rs. 270/- per Sft. There is utter confusion. As Chairman of the Area Hospital I am requesting the respective departments. కాంట్రాక్టరును అడిగితే అల్యూమినియం కమ్ గ్లాస్ పార్ట్ ఉంటుందన్నారు, అంటే ఒక ఫీటుకు రూ.250 ఖర్చు అవుతుంది. ఏ.ఇ.ని అడిగితే ఒక రాడ్ తో కర్టెన్ వేస్తామని చెప్పారు, దీనికి అయ్యే ఖర్చు కేవలం రూ.5వేలు. నదరు పనులకు మంజూరు చేసిన అమౌంటేమో రూ.5లక్షలు. మాకు కూడా సమగ్రంగా వివరాలు తెలియజేస్తే ఆ పనులు సక్రమంగా జరుగుతున్నాయా లేదా అనేది పరిశీలించడానికి అవకాశముంటుంది. లేబర్ రూము కోసం వాడుకునే భవనం కొత్తది, రూఫ్ కూడా మంచిగా ఉన్నప్పటికీ మళ్ళీ రూఫ్ వేస్తున్నామని వాళ్లు చెబుతున్నారు. అసలు డెలివరీ రూములకు ఫాల్స్ సీలింగ్ అవసరం లేదు. అవసరం లేని దగ్గర డబ్బులు ఖర్చు చేస్తున్నారు. That is the point I want to

make. దీనిని ఎవరు ఆధరైజ్ చేశారంటే There is no proper system. అంటే వారి దగ్గర సమాధానం కూడా లేదు. కాబట్టి దయచేసి మంత్రిగారు వీటన్నింటినీ పరిశీలించి తగు చర్యలు చేపట్టాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ చింతల రామచంద్రారెడ్డి(ఖైరతాబాద్):- అధ్యక్షా, మంత్రిగారు మాట్లాడుతూ ఆస్పత్రులను అప్ గ్రేడ్ చేయడం, బెడ్లు పెంచడం గురించి చెప్పారు. నా నియోజకవర్గమైన ఖైరతాబాదులో రెండు సంవత్సరాల క్రితం 50 పడకల ఆస్పత్రిని నిర్మాణంచేసి అన్ని రకాల పనులతో సిద్ధంగా ఉన్న భవనం. అక్కడ ఎన్వీఓలకు కావలసిన సిస్టంను ఏర్పాటు చేశారు కానీ జనరల్ ఆస్పత్రిని ఎందుకు ప్రారంభించడం లేదు? ఉదాహరణకు విద్యాశాఖ మంత్రిగారు సిటీ ఎమ్మెల్యేలను పిలిచి విద్యా విధానం గురించి నాలుగైదు గంటలు చర్చించారు. అదేమాదిరిగా వైద్యశాఖ గురించి కూడా మంత్రిగారు అన్ని జిల్లాలలోని ఎమ్మెల్యేలను పిలిచి వారి వారి నియోజకవర్గాలలోని ఆస్పత్రులలో ఉండే పరికరాలు కావచ్చు, డాక్టర్ల నియామకాల గురించి కావచ్చు ఇంకా ఇతరత్రా వాటి గురించి మంత్రిగారు సమీక్షిస్తే బాగుంటుంది.

శ్రీ వై. అంజయ్య (షాద్ నగర్):- అధ్యక్షా, ఏరియా హాస్పిటల్ గా గుర్తించడానికి దానికున్న ప్రాతిపదిక ఏమిటి? మా షాద్ నగర్ లో ఉన్న కమ్యూనిటీ హెల్త్ సెంటర్ కు ఎక్కడ లేని విధంగా రోగులు వస్తారు. నదరు ఆస్పత్రిని ఏరియా ఆస్పత్రిగా మారుస్తామని హామీనిచ్చారు. కానీ ఎందుకు ఆలస్యమవుతున్నది? అంతే కాకుండా అక్కడ యాక్సిడెంట్లు ఎక్కువగా ఉంటాయని అందరికీ తెలిసిందే. నేషనల్ హైవే మీద బ్రామా సెంటర్ ను ఏర్పాటు చేశారు. కానీ మా షాద్ నగర్ లో చేయకపోవడానికి గల కారణాలేమిటి? కొత్తగా ఏర్పడిన రంగారెడ్డి జిల్లాలో బ్రామా సెంటర్ ను ఎక్కడ ఏర్పాటు చేయబోతున్నారనేది చెప్పాలని మీద్వారా మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను.

11.30 శ్రీ తీగల కృష్ణారెడ్డి:- అధ్యక్షా, నా నియోజకవర్గం **ఉ.** మహేశ్వరంలో చాలా సంవత్సరాల క్రింద నిర్మించిన 30 పడకల ఆసుపత్రి ఉన్నది. ఆ ఆసుపత్రి ఆవరణలో చాలా ఖాళీ ప్రదేశం ఉన్నందున ఆ ప్రాంతంలో కొత్త ఆసుపత్రి నిర్మాణాన్ని చేపట్టాలని మంత్రి గారికి గతంలోనే లేఖను సమర్పించడం జరిగింది. ప్రస్తుత ఆసుపత్రిలో నరైన పడకలు, వైద్యులు, ఇతర సదుపాయాలు లేకుండున ఆ ఆసుపత్రిని 100 పడకల ఆసుపత్రిగా స్థాయి పెంచాలని మంత్రి గారిని కోరుతున్నాను. మాకు దగ్గర్లో వి.ఎమ్. హోమ్ ఉన్నది. హైదరాబాద్ నగరానికి నలుదిక్కుల పెద్ద ఆసుపత్రులను కట్టాలని

ముఖ్యమంత్రిగారు నిర్ణయించినందున వి.ఎమ్. హోమ్లో ఆసుపత్రిని నిర్మించినట్లైతే సూర్యాపేట మరియు ఇతర ప్రాంతాల వారికి సహాయకారిగా ఉంటుందని మనవి చేస్తున్నాను.

డా.సి.లక్ష్మారెడ్డి:- అధ్యక్షా, గౌరవ సభ్యులందరూ వారి ప్రాంతాల్లోని ఆసుపత్రులు అభివృద్ధి కావాలని కోరుకోవడం సంతోషకరం. హెచ్.డి.ఎస్. సమావేశంలో శాసనసభ్యుల పాత్రకూడా ఉంటే బాగుంటుందని గౌరవ సభ్యులు జాఫర్ గారు అడిగిన విషయాన్ని అధికారులకు సూచించి ఆ సమావేశంలో తప్పనిసరిగా శాసనసభ్యులు ఉండేలా చర్యలు తీసుకుంటాము. నాంపల్లి ఏరియా ఆసుపత్రికి అధిక మంది రోగులు వస్తున్నందున ఆసుపత్రి అభివృద్ధికి తగు చర్యలు తీసుకుంటూనే, ఆ ఆసుపత్రికి కేంద్రం నుంచి నిధులు వచ్చే అవకాశం ఉన్నందున ఆ ఆసుపత్రికి సంబంధించిన ప్రతిపాదనలను కేంద్రానికి పంపించడం జరిగింది మరియు ఆ శాంక్షన్స్ కూడా త్వరలోనే వస్తాయని ఆశిస్తున్నాము. గౌరవ సభ్యురాలు శ్రీమతి పద్మావతి గారు ఇచ్చిన సూచనలను అధికారులకు అందించి భవిష్యత్తులో సమస్యలు పునరావృత్తం కాకుండా నాణ్యమైన వసులు జరిపేలా చర్యలు తీసుకుంటామని మరియు తదుపరి జరిగే సమావేశానికి మిమ్మల్ని ఆహ్వానించి మీరిచ్చే సూచనలు తీసుకుంటామని తెలియజేస్తున్నాను. ఖైరతాబాద్ ఆసుపత్రి నిర్మాణం పూర్తైందని, తాత్కాలికంగా ఈ-హెచ్.ఎస్.ను ప్రారంభించామని, ఒకట్రెండు నెలల్లోనే ఆసుపత్రిని పూర్తి స్థాయిలో ప్రారంభిస్తామని గౌరవ సభ్యులు చింతల రామచంద్రారెడ్డి గారికి తెలియజేస్తున్నాను. షాద్ నగర్ ఏరియా ఆసుపత్రి స్థాయిని పెంచాలని గౌరవ సభ్యులు అంజయ్య గారు కోరిన అంశాన్ని పరిశీలిస్తామని మనవి చేస్తున్నాను. సభ్యులు తీగల కృష్ణారెడ్డి గారి నియోజకవర్గంలోని ఆసుపత్రిని అభివృద్ధి చేయడంతోబాటుగా, ముఖ్యమంత్రి గారు ప్రతిపాదించిన ఆసుపత్రుల్లో ఒకదానిని వి.ఎమ్. హోమ్లో వచ్చేలా ప్రతిపాదించి, ఆసుపత్రిని నిర్మిస్తామని తెలియజేస్తున్నాను. గౌరవ సభ్యులు వెంకటరావు గారడిగిన విధంగా వదెకరాల స్థలం అక్కడ ఉన్నందున ఆ ప్రదేశంలో నూతన భవనాన్ని నిర్మించడంతోబాటుగా, పాత భవనానికి సంబంధించిన సౌకర్యాల విషయమై ఎమ్మెల్యేగారితో స్వయంగా నేను వెళ్లి అవసరమైన సౌకర్యాలను పరిశీలించడం జరుగుతుంది.

సక్షత్రపు గుర్తుగల ప్రశ్నలు - వాగ్రూప సమాధానములు
(అనుబంధం-1)

*2222-Q.- Sarvasri Challa Vamshichand Reddy, Sandra Venkata Veeraiah, Anumula

Revanth Reddy, Solipeta Ramalinga Reddy, Guvvala Balaraju and Dasyam Vinay Bhasker:- Will the Deputy Chief Minister (Revenue) be pleased to state:

(a) whether there are any proposals with the Government to provide house sites to journalists in the State;

(b) if so, the time by which the proposal will be implemented?

Deputy Chief Minister (Revenue) (Sri Md. Mahamood Ali):- (a) No, Sir.

(b) Does not arise.

*2333-Q.- Sarvasri Aroori Ramesh, Bigala Ganesh and Srinivas Goud, V.:- Will the Minister for Irrigation and Marketing be pleased to state:

(a) whether the Government has implemented e-NAM in the Agricultural Markets in the State;

(b) if so, the details thereof and the steps taken to improve its functioning;

(c) whether the trading from one market to another within and outside the State can participate in e-bidding through the e-NAM;

(d) the benefits that accrue to the farmers?

Minister for Irrigation & Marketing (Sri T. Harish Rao):- (a) Yes Sir.

(b) e-NAM is implementing in (44) Agricultural Market Committees in the State. Necessary infrastructure, Computers, dedicated leased lines for internet to implement e-NAM have been provided in the Market Yards.

(c) Yes Sir, with in the State is possible at present. Outside the State also is under examination and it is subject to Amendments in the existing Act.

(d) (i) Transparency in the System.

(ii) Participation of bulk exporters and processors in the trading thereby improving the chances of fair price to farmers produce.

(iii) Computerised digital weighment and online generation of sale bill.

(iv) Online payment to farmers thereby prevention of any unauthorized deductions.

*2332-Q.- Sarvasri S. Rajender Reddy, B. Sanjeeva Rao, Smt. Ajmeera Rekha, Smt. Aruna D.K., Dr. Jetty Geetha, Dr. G. Chinna

వ్యయ పట్టిక (బడ్జెట్)పై - సాధారణ చర్చ.

Reddy, Sarvasri Challa Vamshichand Reddy, Jeevan Reddy Thatiparthi, S.A. Sampathkumar and Tammannagari Ram Mohan Reddy:- Will the Minister for Irrigation and Marketing be pleased to state:

Minister for Irrigation and Marketing (Sri T. Harish Rao):- (a) Yes Sir.

(b) 98 Centres opened in the State. 15,25,034 Qtls. purchased under MSP upto 08-03-2017 Rs. 770.14 Crores value as on 08-03-2017.

(c) 1,48,542 Number of farmers benefitted as on 08-03-2017 and Rs. 554.45 Crores payments made by the Government agencies to the farmers.

(d) Necessary steps have been taken to ensure the benefits to reach the farmers by verifying Pattadar Pass Books. Certificates issued by the VRO's and making online payments to Bank Accounts of the farmers.

MR SPEAKER:- The question hour is over and the remaining questions are deemed to have been answered. The Paper to be laid on the Table is deemed to have been laid on the Table of the House.

సభా సమక్షంలో ఉంచబడిన పత్రాలు

1. A copy of the Annual Statement of Accounts of Transmission Corporation of Andhra Pradesh Limited for the year 2013-14 as required under Section 394 of the Companies Act, 2013.

సభా కార్యక్రమము

వాయిదా తీర్మానాల అనుమతి గురించి

1. శ్రీ కె. జానా రెడ్డి గారు మరియు ఇతరు సభ్యులు(INC), సున్నం రాజయ్య గారు సిపిఐ(యం) పార్టీ వారు రాష్ట్రంలో వడగండ్ల వాన వల్ల నష్టపోయిన రైతులకు పరిహారం చెల్లించాలని కోరుతూ ఇచ్చిన వాయిదా ప్రతిపాదనను తిరస్కరించడమైనది.

2. గౌరవ సభ్యులు జి. కిషన్ రెడ్డి గారు రాష్ట్ర ప్రభుత్వ ఉద్యోగుల ఫిట్ మెంట్ బకాయిల చెల్లింపు, కాంట్రాక్టు మరియు ఔట్ సోర్సింగ్ ఉద్యోగుల క్రమబద్ధీకరణ గురించి ఇచ్చిన వాయిదా ప్రతిపాదనను తిరస్కరించడమైనది.

MR. SPEAKER:- Now, tea break for fifteen minutes.

(Then the house adjourned for fifteen minutes)

11.50 | (THE HOUSE REASSEMBLED
ఉ. | AT 11.55 A.M.)

(HON'BLE SPEAKER IN THE CHAIR)

2017- 2018 సంవత్సరపు వార్షిక ఆదాయ-వ్యయ

పట్టిక (బడ్జెట్)పై - సాధారణ చర్చ

(మూడవ మరియు చివరి రోజు)

MR. SPEAKER:- Now, General Discussion on Budget.

SRI AKBARUDDIN OWAISI (Chandrayana-gutta):- Hon'ble Speaker Sir, I take the opportunity to speak on the Telangana State Budget for the financial year 2017-18. I congratulate the Hon'ble Finance Minister Eatala Rajender Sahab for presenting the fourth consecutive budget of the State of Telangana. When he presented the first budget after the formation of Telangana State in 2014, the new State was experiencing the birth pangs. Over the last three financial years, the State economy and finances have stabilized.

The TRS Government has completed 33 months in office and the 2016-17 financial year is drawing to a close at the end of this month. It is certainly the time for stock-taking and assessing the performance of the first Government in the new State. The Finance Minister Sahab has presented an overview of the achievements of the Telangana Government under the leadership of Hon'ble Chief Minister Janab K.C.R. Sahab.

The State has overcome the teething troubles and the four consecutive budgets presented by the Finance Minister Sahab have focused on the twin objectives of development of the State in all sectors and welfare of all sections of the society. This is a stupendous task and the State will have to endeavor very hard in the next few years to achieve the vision of Bangaru Telangana. In this task, I would like to assure that we are with you.

The Finance Minister Sahab has said that the budget for 2017-18 is different from the previous ones since it has been formulated following the Union Government's diktat to do away with the plan and non-plan classification of the expenditure. However, I would like to point out that this budget

for the next financial year has been prepared in the backdrop of the Demonetization effected by the Central Government in November, 2016. Rajender Sahab has admitted that a major development having a bearing on the Budget for 2017-18 is the Demonetization of the high value currency notes on November 8 last year. He pointed out that this has adversely affected the revenue collections under stamps and registration and to a lesser extent the revenue from VAT in the current financial year 2016-17. He also noted that there are some uncertainties with regard to the revenue implications of the proposed introduction of Goods and Services Tax from July, 2017.

Citing facts and figures, the Finance Minister Sahab has projected a very impressive picture of the State's economy in the current year. He has pointed out that the GSDP growth this fiscal year would be in double digits at 10.1% and this would be much higher than the expected National GDP growth of 7.1% at constant prices. The GSDP growth was only 8.7% in 2014-15 and 9.5% in 2015-16. He has patted himself stating that the State could achieve a double-digit growth despite the adverse impact of Demonetization of high denomination currency notes on economic activities.

I would like to know what could have been the growth in GSDP this year if there had been no demonetization. In other words, what has been the adverse impact of Demonetization in fiscal terms like the loss of so much percentage of GSDP growth in the current year? I would seek specific data on this issue.

Higher agricultural growth on account of good rainfall, better industrial production and growth in the services sector have contributed to the GSDP of Rs.6.54 lakh crores at current prices recording a growth of 13.7%. The per capita income is estimated at Rs.1.58 lakhs at current prices this year as against Rs.1.41 lakhs in 2015-16. I would like to compliment the TRS Government, particularly the Chief Minister Sahab for this.

12.00 | The per capita income is estimated at
మ. | Rs.1.58 lakh this year as against Rs. 1.41
lakh in 2015-16. I would like to compliment the TRS Government particularly the Chief Minister Sahab for this. However, I am disappointed that this double digit growth in GSDP this year and the constant increase in growth rate of State economy in the previous two years has not contributed to the

corresponding high growth in the State budgetary revenue and expenditure. The figure furnished by the Finance Minister itself speaks.

Hon'ble Speaker Sir, the total expenditure had amounted to Rs.62,302 crore in 2014-15 as against the budget estimates of Rs. 1,638 crore indicating shortfall of Rs. 38,332.00 crores or I would say shortfall of 38%. In 2015-16 Financial Year, the State total expenditure rose to Rs.97,923 crore as against budget estimates of Rs.1,15,689 crore signifying shortfall of Rs.17,766 crore or 15%. For these figures, I am not adding the supplementary estimates that were presented by the Finance Minister for 2014-15, 2015-16 Financial Year. Again in the current Financial Year, Rajender Sahab has come out with a revised estimates of Rs. 1,12,191 crore as against the budget estimates of Rs. 1,30,416 crore. This means a shortfall of Rs. 18,225 crore or 14%. The data available on the CAG Website shows total expenditure of State in the first nine months of the current year i.e., from April to December 2016 is Rs.74,340 crore. This means the expenditure during January, 2017 will be Rs. 37,851 crore.

The Finance Minister Sahab has attributed the shortfall in budget expenditure to the shortfall in revenue in 2017-18 due to reduction in grants by the Central Government apart from the fact of Minister quoting that the demonetization of high value currency note has affected revenue collections. He pointed out that all these measures are beyond control of the State Government. From day one, when the demonetization was announced, I had pointed out that this would adversely affect the State finances and economy during the last five months of the Financial Year i.e., November, 2016 to March, 2017. I am sure when the Financial year draws to close on 31st March, the Finance Minister Sahab would have to figure out the actual expenditure of the Government during the fiscal year and he would also know what is the actual impact of demonetization on State finances.

Sir, keeping with his optimism, Rajender Sahab had presented an all time high budget with estimated expenditure of Rs. 1,49,646 crore for the coming Financial Year 2017-18. He has based his optimism partly on higher transfer of Rs. 43,863 crore from the Central Government in 2017-18 compared to Rs.28443 crore in the current year. I do not know how the Central transfer will be higher

వ్యయ పట్టిక (బడ్జెట్)పై - సాధారణ చర్చ.

by Rs.16,429 crore in the next financial year? This the question Sir.

At the same time, when the State has experienced huge shortfall in the central transfers in the last three years i.e, 2014, 2015, 2016 as against the anticipated central transfer of Rs. 31,470 crore, the actual release worked out to Rs.15,060 crores in 2014-15.

Similarly, as against budgeted central transfers of Rs. 25,223 crore, the actual release amounts to Rs. 21,745 crore in 2015-2016. In the current year 2016-17, the revised estimate is Rs. 28,231 crore as against the budget estimates of Rs. 28,512 crore.

In the next Financial Year 2017-18, the Finance Minister assumes 55% jump in the central transfers compared to 2016-17. The Central grants- in- aid of Rs.26,857 crore includes grants for special package and additional central assistance of Rs.11,800 crore. I would request Rajender Sahab to enlighten us on this special package from the Centre.

There have been huge shortfalls in the State's own tax revenues and non-tax revenues during the last three years. The shortfalls in central transfers and State's own tax and non tax revenues have been the main cause for the State for not being able to spend the budgeted allocations for various sectors and departments since 2014-15.

Lesser central transfers and state's own revenues were responsible for modest revenue surpluses of Rs.369 crore in 2014-15 and Rs. 238 crore in 2015-16. The surplus is likely to be only Rs.199 crore as per revised estimates for 2016-17. The end result of lesser central transfers and state's own revenues has been escalating fiscal deficit that jumped from Rs.9,410 crore in 2014-15 to Rs.18,856 crore in 2015-16 and further to Rs. 21,893 crore in 2016-17. This is estimated to soar to Rs. 26,096 crore in 2017-18.

I was glancing through the socio-economic outlook 2017, presented by the Finance Minister with the State budget for 2017-18. The outlook presented data on the Gross District Domestic Product (GDDP) for 2015-16 at current prices for all the 31 districts in the State. As per the GDDP estimates, Hyderabad, Ranga Reddy and Medhcal-Malkajgiri districts occupied top three positions with Rs.1,36,388 crore, Rs.,82,359 crore and Rs. 47,606 crore respectively.

The top four districts GDDP (Hyderabad, Rangareddy, Medchal-Malkajgiri and Sangareddy) constituted about 52 percent of Telangana's GSDP, indicating concentration of economic activities in and around the State Capital City. The remaining 27 districts, comprising the Telangana hinterland contributed only 48 percent of the GSDP with their largely agrarian and mining based economic activity.

If the previous congress and Telugu Desam Governments in the erstwhile united Andhra Pradesh had concentrated on strengthening the economic base of all the Telangana districts during their rule, through dispersal of industrial and services activity, the new State of Telangana would not have been saddled with the lopsided economic base that it has inherited. The congress and TDP leaders who are making noises must explain why did their regimes neglected the Telangana region during their rule?

Sir, last year, the TRS Government had taken up reorganization of districts by carving out 21 new districts from the existing 10 districts. New revenue divisions, mandals, Police Commissionerates, police sub divisions, circle offices and police stations have been created. Soon after the new districts were created, the demonetization of high value notes put some spoke as the Government's plans to take up infrastructure development land construction of integrated office complexes was delayed by a few months. I hope that all the district offices in the new districts will become functional in the next financial year. I would like the Hon'ble Chief Minister Sahab to clarify on recent report in Telugu TV channel about the Central Government not approving creation of total 31 districts in Telangana State. I do not know how far it is true?

12.10 **మ.** And even the Home Ministry has directed Telangana Government to re-draw the boundaries of reorganized 31 Districts into 20 compact Districts. If the State does not comply with the Order of the Central Government Directive, this may lead to confrontation with the Center over the issue. If the State obeys the Central Diktat, this may mean giving up decentralization of the local administration.

శ్రీ కె.చంద్రశేఖర్ రావు (ముఖ్యమంత్రి):- అధ్యక్షా, కొన్ని కొన్ని విషయాలు, కొన్ని సందర్భాల్లో చాలా అవాంఛితంగా ఉంటాయి. అందరిని నేను అనడం లేదు. కొంత అత్యుత్సాహం ఉన్న మీడియా వారు కొన్ని లేనిపోని ప్రచారాలు చేస్తుంటారు.

اضلاع بنانے کا جو اختیار ہے، وہ سو فیصد ریاستوں کے اختیار میں ہے۔

It is 100 per cent discretion of the State Government. Government of India has nothing to do in the formation of new Districts. It is a totally false Report. Kindly don't go by it. Neither the Government of India nor the Home Ministry has made any such statement. They don't interfere with our discretion.

SRI AKBARUDDIN OWAISI: I thank the Hon'ble Chief Minister for giving a clarification on the issue raised by me. But at the same time, the most important thing is that we need the posts to be sanctioned for the new Districts. I hope that the Government of India would sanctioned new posts for the new Districts because that is very important. Districts would not be able to function effectively without the required number of Officers.

It is a positive sign that the Hon'ble Finance Minister presented a Tax Free Budget for the 4th consecutive time. It is another matter that some times the Government resorts to pre or post-budget hikes in taxes and levies by amending the various Tax Laws or issuing Notifications. Also the Discoms have resorted to Power Tariff hikes and the TSRTC has also raised bus fares which have added to the financial burden of the people. Besides demonetization had dealt a body blow to all sections of people.

The Hon'ble Finance Minister has indicated that higher tax revenue targets would be achieved by improving tax collections, plugging leakages and expanding the tax base. He also said that efforts would be made to encourage digital transactions and thereby improve tax compliance. I would like to caution the State Government to gradually move towards digital and cashless economy instead of rushing through. A large section of people and the business infrastructure are not yet ready for a switch-over to digital economy. Unless all the cashless transactions are made free of service charges, no one is going to burn a hole in his pocket by making cashless payment. At the same time, the Banks are flushed with money, but the ATMs are dry. Nowhere in the City the ATMs have hardly any cash and only one or two ATMs at some places

have cash and are functioning. I request the Hon'ble Chief Minister to kindly look into this.

شہر حیدرآباد میں ATM's میں کئی پیسے نہیں مل رہا ہے۔ زیادہ تر ATM's خالی ہیں۔ تو سوال یہ ہے کہ ہمارے نوٹوں کی شکل میں ہماری ریاست سے کتنا پیسہ گیا تھا، اور کتنا پیسہ ہم کو مل گیا؟ اور سوچنا ہے کہ میں غلط ہوں، آج یہ بات کہی جا رہی ہے کہ جتنا پیسہ گیا، سارا پیسہ یو پی گیا تھا، پنجاب گیا تھا، مہاراشٹر گیا تھا، تریگانہ گیا تھا، ہماچل گیا تھا، اس لئے یہاں نہیں آیا۔ پتہ نہیں کہاں گیا۔ غیر یہاں بھی گیا، ہم کو اس بات سے کوئی سروکار نہیں ہے۔ ہم چاہتے ہیں کہ ہماری ریاست میں بھی ہم کو بہتر پیسے ملے۔ آج ATM's میں پیسے نہیں ہے۔ میں امید کرتا ہوں کہ ای ایم صاحب اور حکومت اس تعلق سے بھی غور کرے گی۔

The issue of Public Debts and Debt Management is crucial in the Fiscal Health of the State. The 14th Finance Commission has stipulated that the fiscal deficit should be brought down to 3 per cent per annum during 2015-2020. Both in the current year 2016-17 and the ensuing year 2017-18, the State is allowed to borrow upto 3.5 per cent of the GSDP on fulfillment of certain conditions. This is considered necessary to maintain the growth momentum in the State to focus on infrastructure development.

However, a matter of serious concern is that the soaring borrowings even as per the FRBM limits and relaxations, may lead to mounting debt burden on the State and its people. The Telangana State inherited debt of Rs.72,415.00 crores from the United Andhra Pradesh consequent to the bifurcation in June, 2014. This rose to Rs.83,846.00 crores ie., 16 per cent of the GSDP in 2014-15, and Rs.93,115.00 crores ie., 16 per cent of the GSDP in 2015-16. This is expected to raise further to Rs.1,14,814.00 crores ie., 17.55 per cent of GSDP at the end of fiscal year 2016-17 and to Rs.1,40,523.00 crores ie., 18.51 per cent by 31st March, 2018.

Thus, within 4 years, the debt burden of the State is poised to get doubled. This is certainly adverse to the fiscal health of the State. Rising debt burden also means higher outgo on the debt servicing including interest and repayment of principal amounts. I would suggest that the State may try to swap the high-interest debt with low-interest debt as the Banks are flushed with funds in the wake of demonetization and as the interest rates have been particularly low.

While the per capita income of the State at current prices has increased from Rs.1,25,832 in 2014-15 and Rs.1,40,683 in 2015-16 to Rs.1,58,360 during 2016-17, the per capita debt has also soared from Rs.20,640 in 2014-15 and Rs.22,757 in 2015-16 to Rs.27,789 in 2016-17. As the per capita income of the State will rise in the

వ్యయ పట్టిక (బడ్జెట్)పై - సాధారణ చర్చ.

next fiscal year also, the per capita debt burden would also increase substantially. This does not augur well for the State.

I may point out that the Telangana State's fiscal deficit is within the norms prescribed under FRBM Act. The Act mandates that the fiscal debit shall be brought down to 3 per cent of the GSDP. However, the 14th Finance Commission recommended a flexibility of 0.25 per cent. This limit of GSDP ratio is less than or equal to 25 per cent in a preceding year. Further relaxation of 0.25 per cent is provided simultaneously in the interest payment or less than equal to 10 per cent revenue receipt in the preceding year. In the current Financial year, the State allowed to borrow to the extent of 0.5 per cent of GSDP above 3 per cent limit as all the conditions laid down by the Finance Commission for such additional burden has been fulfilled. Further in the ensuing year also the fiscal deficit has been budgeted to 3.48 per cent of GSDP as the State is likely to fulfill the condition of additional borrowing. The overall debt burden of the State in the last 3 financial years appears to be less compared to other neighbouring States – Andhra Pradesh, Karnataka, Tamil Nadu and Maharashtra. So, the outstanding debt was Rs.3.56 lakh crores in Maharashtra, Rs.2.52 lakh crores in Tamil Nadu, Rs.2.16 lakh crores in Karnataka and Rs.1.93 lakh crores in Andhra Pradesh in the current financial year of 2016-17. So, the debt estimate is to sore at Rs.2.6 lakh crore in Andhra Pradesh in 2017-18, to 27.6 per cent in 2016-17 and 28.11 per cent in 2017-18 in Telangana. However, the outstanding debt would be raised to Rs.1,14,813 crores or I would say 17.55 per cent of GSDP, in 2016-17 to Rs.1,40,523 or 18.51 per cent of GSDP. In fact the TDP Government in Andhra Pradesh, the Congress Government in Karnataka, the BJP, Sena Government in Maharashtra are pushing their respective States into debt trap.

The Hon'ble Finance Minister has pointed out that though almost 50 per cent of the State's population depends on agriculture sector, its contribution to GSDP has been in the range of 14.7 per cent to 18.30 per cent in recent years. This indicates the low levels of income of the farming community. The Telangana Government had announced farm loan waiver and already three instalments have been deposited in the Accounts of the farmers. I hope that the last instalment will be released in the first quarter of the ensuing financial year so that timely relief is provided to the farmers.

12.20

మ.

The State had witnessed deficient monsoon during 2014-15 and 2015-16 resulting in negative growth of 9.5% and 6.3% in the agriculture and allied sectors. The above normal monsoon during 2016-17 has come as a big relief to the farmers and the State is likely to reap a bumper crop harvest. The Indian Meteorological Department has predicted abnormally hot summer this year and the pre-monsoon forecast is yet to come. However, there are indications that the Country, including Telangana, may face weak monsoon under El-Nino effect this year and any deficit rainfall may have impact on the farm sector.

The Government would need to be on the alert to the situation and ensure that even in the case of erratic monsoon the farming community is not put to distress. Sir, I may recall here that due to the erratic monsoon and insufficient rainfall causing drought conditions during 2014-15 and 2015-16 there have been cases of farmers' suicides in Telangana. According to the National Crime Records Bureau's Report on Accidental Deaths & Suicides in India 2015 (Chapter 2 A) (Suicides in Farming Sector) a total of 12,602 persons involved in farming sector (farmers/cultivators and agricultural labourers committed suicide during 2015) accounting for 9.4% of total suicide victims (1,33,623) in the Country. Maharashtra and Karnataka were the top two suicide States and Telangana stood third with 1,400 persons engaged in farming community committing suicides during the year.

The Government has taken pro-active steps to tackle the problems and mitigate the hardships of the farming community. I find that the coverage of farmers under the Central Government's Fasal Bhima Yojana is very minimal. The Government should ensure that all the farmers are covered under the crop insurance scheme so as to protect them from the vagaries of nature.

Banks may be directed to ensure quicker disbursement of crop loans to the farmers during the ensuing Khariff season. Construction of agricultural godowns has been taken up and the agricultural market committees are being strengthened. The Government has so far constructed 156 agricultural market committees out of 180 in the State and nominated minority persons by ear-marking posts for them for the first time. The State Horticulture Development Corporation should be operationalized fully in all the districts in the State to give a fillip to horticultural crops.

Out of the 36 major and medium irrigation projects 7 have been completed and 14 projects are partially commissioned in the last three years. I feel that the focus should be on expeditious completion of these 14 projects and the works under the third phase of Mission Kakatiya are to be commenced. I would request that all the lakes coming under GHMC and HMDA areas should be cleaned and strengthened under Mission Kakatiya.

Sir, the Polavaram Project has been declared as a national project by the Central Government. I request the Hon'ble Chief Minister Saab to lead an All Party Delegation to the Hon'ble Prime Minister to prevail on him to declare Kaleswaram Project also as national project on the lines of Polavaram Project.

Sir, the Panchayat Raj and Rural Development Department has been provided higher quantum of funds for maintenance and renewal of rural roads. I welcome the higher allocations for Municipal Administration Department including the grant of Rs. 1,000 crore for GHMC, Rs. 350 crores for the development of Musi River Front, Rs. 1,420 crores for Hyderabad Metro Water Supply & Sewerage Board and Rs. 485 crores for Hyderabad Metropolitan Development Authority. I hope that the Government succeeds in raising extra-budgetary resources for the development of urban infrastructure in GHMC and HMDA areas by raising loans and floating bonds.

Sir, I may point out that the GHMC has sought financial assistance of Rs. 2,011 crores in 2017-18 including Rs. 490 crores towards Property Tax on Government properties and share of professional tax, entertainment tax, stamps and duties, registration fees etc., Rs. 350 crores under SC/ST Sub Plan, Rs. 500 crores for white tapping of roads, Rs. 353 crores for two bed room housing, Rs. 300 crores for nalas widening and Rs. 25 crores for Haritha Haram Programme. However, the allocation is only Rs. 1,000 crores for the GHMC in the State Budget and it is only 50% of what the GHMC wanted. The allocation includes Rs. 377 crores for Musi beautification, Rs. 377 crores for white tapping of the roads, Rs. 458 crores for SC/ST Sub Plan, Rs. 67 crores towards Property Tax and Rs. 24 crores towards miscellaneous taxes. No allocation has been made for nalas work, two bed room housing, Haritha Haram Programme and Charminar Pedestrian Programme. Practically, no allocation has been made for those works. The GHMC has proposed a budget of Rs. 5,643 crores

for the next financial year 2017-18 including revenue expenditure of Rs. 2,616 crores and capital outlay of Rs. 3,022 crores. The budget financial position of the GHMC is quite vicarious. The allocation of one thousand crore rupees in the State Budget for the GHMC will not be sufficient at all. I request the Government to allow the GHMC to raise extra resources to finance its capital outlay. The GHMC is seeking to raise Rs. 3,500 crores through municipal bonds and bank loan. The Government must help the civic body in this regard.

Sir, I would also like to congratulate the GHMC officials and also the Government of Telangana that it is for the third time that the Hyderabad City has bagged the best city seeking to be lived. It is a great honour for us. We need to develop the City a lot more.

Sir, I would like to point out, the Government has not been releasing the allocated funds for the GHMC for the last three years ie., 2014-15, 2015-16 and 2016-17. During 2014-15 the Government has allocated Rs. 376 crores for the GHMC in the State Budget but released only 259 crores. In 2015-16 only an amount of Rs. 58 crores was released against the budgetary allocation of Rs. 378 crores. During the current year only Rs. 69 crores were released. Except that nothing has been released so far with hardly a fortnight left for the closure of the financial year. Sir, the GHMC has achieved the distinction of highest collection of Property Tax. I request the Finance Minister Saab to please make a note of this. This is very important point.

فینانس منسٹر صاحب نوٹ کر رہے ہیں۔

The GHMC has achieved the distinction of highest collection of Property Tax in the light of the demonetization of currency notes of Rs. 1,000 and Rs. 500 among all the Municipal Corporations in the Country during November, 2016. The collection worked out to Rs. 206 crores and that money was deposited with the Government. If I am wrong I need a clarification from the Finance Minister. However, I am told that no funds have been released to the GHMC *in lieu of* the demonetized notes deposited with the Government. Is it right or wrong? I think it is very unfair.

GHMC نے property tax کے سب سے زیادہ اکٹھا کرنے کا اعزاز جیتا ہے۔ اس کو ادا کرنے کے لیے سارا پیسہ کرنسی نوٹوں میں ڈالا گیا۔ اس کے بعد آج تک بھی GHMC کو نہیں دیا گیا۔ یہ سچ ہے یا جھوٹ ہے؟ اگر جھوٹ ہے... تو ان ریڈیٹی صاحب پر سے municipalities سے ہوا بل رہے ہیں۔ اگر ایسا ہوا ہے تو یہ جھوٹ ہے صاحب۔ This is really unfair. میں امید کرتا ہوں کہ یہ پیسہ جلد از جلد واپس دے دیا جائے گا۔

వ్యయ పట్టిక (బడ్జెట్)పై - సాధారణ చర్చ.

MR.SPEAKER : Akbar Saheb! Please conclude.

جناب اکبر الدین او ایسی (Janab Akbaruddin Owaisi): نہیں صاحب، ابھی آدھا گھنٹہ ہے صاحب۔

جناب اسپیکر (Mr. Speaker): نہیں نہیں پانچ گھنٹہ میں ختم کر دیجئے۔

SRI AKBARUDDIN OWAISI: Sir, I may recall that the 73rd Constitutional Amendment makes it mandatory for the State Government to appoint the State Finance Commission every five years to review the financial position of Panchayat Raj institutions and urban local bodies under Art. 223(1) and to make recommendations for devolution of State Taxes to local bodies. Sir, determination of taxes may be assigned to these local bodies as well as the quantum of grant-in-aid to these bodies under the Consolidated Fund of the State. I request the Government to constitute the first Finance Commission of the Telangana State as per the mandatory constitutional amendment.

Sir, the GHMC and HMDA areas contribute bulk to the State revenues and the GSDP. This money goes for the development of the entire City. But, the Hyderabad Civic Body has not been getting its due share of the State taxes revenue for provision and upgradation of civic amenities. The State Finance Commission can look into these issues and make recommendation for devolution of higher quantum of State taxes including VAT and Motor Vehicle Tax.

Sir, another issue is imposing burden on the GHMC. With regard to the losses incurred by the TSRTC on City services the GHMC was forced to make payment for this purpose in 2015-16 and the first half of 2016-17. This has seriously affected the GHMC finances and left with meager funds for its own capital expenditure. The GHMC has written to the Government that it is not in a position to bear the losses incurred by the TSRTC in view of its own vicarious financial status. Since the GHMC is directed to pay for the losses incurred by the TSRTC through a Cabinet Resolution the decision of bearing the losses has to be reversed only through another Cabinet Resolution. I hope that the Hon'ble Chief Minister Saab would look into this issue sympathetically.

12.30 I would request the Government to step up the allocations for Quli Qutub Shah Urban Development Authority as only Rs.6.50 crores have been earmarked in the State Budget for 2017-18. Similarly, the works relating to Charminar Pedestrianization Project needs to be

expedited. I would also request the Government to take up the Metro Rail Project in the Old City and our party extends its full support for taking up the Metro Rail Project. Further, I would request that the Government should also work on Phase-II MMTS and ensure that it is completed at the earliest.

I would like to recall that in October, 2006, the then Chief Minister Dr. Y.S. Rajasekhara Reddy had announced Rs.2,000 crores package for the Old City of Hyderabad.

صاحب! 1100 کروڑ روپے کا package دیا گیا تھا جو ڈاسا سا کام ہوا لیکن بہت سارے کام ویسے ہی رکے ہوئے ہیں مکمل نہیں ہوئے۔ میں آپ کے ذریعہ حکومت سے مطالبہ اور درخواست کروں گا کہ اگر آپ پرانے شہر کی ترقی کے لئے پانچ ہزار کروڑ کا ایک package کا اعلان کریں گے تو پرانے شہر میں ترقی آئے گی اور ایک all round development ہوگا کیونکہ پرانے شہر neglected ہے صاحب۔ ہر وقت اس کو neglect کیا گیا ہے۔ وہاں کے لوگ بھی چاہتے ہیں کہ وہاں ترقی آئے۔ وہاں پر بھی کام ہوں، روزگار کے مواقع ملیں۔ ہم امید کرتے ہیں کہ آپ ہمارے اس مطالبہ پر ضرور غور کریں گے۔ میں ایک اور بات آپ سے یہ بھی کہوں گا کہ GHMC area کو پتھر ساگر، نہایت ساگر، پتھر اور انجرا سے پانی دیا جاتا تھا لیکن آج اس پانی کی پٹائی کو روک دیا گیا ہے۔ پرانے شہر میں زیادہ تر پٹائیاں کھڑی ہیبت کے پانی سے ہے۔ خیر جو بھی ہو ہے آپ رکھ رہے ہیں۔ میں آپ سے کہوں گا کہ کم از کم اس کے موسم کیلئے اگر آپ کھڑی ہیبت سے پانی دینے کے لئے پرانے شہر کے لوگوں کو اس سے فائدہ ہوگا۔ اور میں آپ کو مبارکباد دیتا ہوں کہ حکومت نے ORR کے اطراف چھٹی آبادیاں ہیں، ان کو پٹائی پانے کا پروگرام بنایا ہے اور پٹائی پار ہے ہیں لیکن آپ پرانے شہر کے کئی unserved areas میں وہاں پر بھی پٹائی سر نہ لو کرنا چاہئے۔ اور ہر سال یہ contingency Summer Contingency Action Plan کے نام پر 25,50 کروڑ روپے شہر کے پٹائی کے مسائل کو tackle کرنے کے لئے موسم گرما میں دئے جاتے تھے۔ میں امید کروں گا کہ حکومت اس سال بھی دے گی۔ اگر وہ نہیں دے رہے ہیں تو منظر صاحب کے پاس MLAs کے ذریعہ کروڑ روپے منظر کے اقتیاریت میں رہتے ہیں۔ وہی Summer Action Plan کے لئے دئے تو کم از کم موسم گرما میں Action Plan کا کام ہوگا۔ Financial year ختم ہو رہا ہے۔ منظر صاحب کے اختیار میں ہونے ہے، ہمارے ہوم منظر صاحب ہمارے اس شہر کے ان چار منظر میں اب تک انہوں نے وہی Summer Action Plan کے لئے دئے تو اس سے کافی کام ہوگا۔ پورا اور ڈیکام کے سلسلہ میں ضرور رہنا چاہوں گا۔ Highways کے بارے میں بھی کہنا چاہتا تھا لیکن وقت نہیں ہے، اس لئے میں اس کو skip کرتا ہوں۔

I earnestly request the Hon'ble Chief Minister to announce a fresh Rs.5000 crores package for taking up various works and projects through GHMC, Hyderabad Metro Water Supply & Sewerage Board, Quli Qutub Shah Urban Development Authority and Transco, particularly Telangana Southern Discom.

Roads & Buildings Department is provided with higher quantum of funds in the new budget. The widening and development of Panchayat and State road works need to be completed expeditiously. All the works on the new bridges must be completed on time. I think the total provision of Rs.5034 crores for the road sector is not adequate and this can be raised during the ensuing financial year to take up the works. Due to the efforts of the

Telangana Government, the length of the National Highways in the State has more than doubled in the last three years.

میں مبارکباد دیتا ہوں اس کے لئے حکومت کو۔

Sir, at the time of formation of Telangana State, the power sector was in a critical situation with long spells of power cuts on account of severe shortage of power.

میں یہ کہوں گا کہ حکومت نے پاور کے میدان میں بہت بڑی کامیابی حاصل کی ہے۔ میں یہی اہم صاحب کو مبارکباد دیتا ہوں۔ لوگوں نے یہاں تک کہا تھا کہ نئی ریاست بننے کی ذمہ داری میں ڈوبنے کی dark رہے گا، کیوں کہ اس کی آرمی اور اس کی حکومت نے تیار کیا کرنا نہ ہونے کے بعد آج ہمارے پاس پاور کا کوئی shortage نہیں ہے۔ And at the same time, میں یہ بھی کہوں گا کہ۔۔۔

I must compliment the Government for taking up steps under a long-term plan for the development of power sector in the State. The Discoms are now providing nine hour power supply to the agricultural pump sets. The power generation capacity has been augmented by addition of 4,190 MWs in the last three years. By the year 2020, the total power generating capacity is poised to go up to 16,306 MWs as against only 6,574 MWs capacity in June, 2014.

یہ بہت بڑی کامیابی ہے۔

I would like to point out here that, despite adequate availability of power in the State, there are unscheduled power cuts in the Old City and other parts of Hyderabad due to the inadequate number of sub-stations, transformers and transmission and supply lines.

ہمارے پرانے شہر میں unscheduled power cuts ہیں صاحب۔ بغیر بولے پاور بند ہوتے جاتا ہے۔ تو میں حکومت سے درخواست کروں گا کہ پرانے شہر میں جو پاور گزٹس ہو رہے ہیں، اس پر توجہ دیں اور معلوم کریں کہ کیوں اتنا زیادہ پاور کٹ ہو رہا ہے۔ مسلسل پاور کٹ ہو رہا ہے صاحب۔ عہدیدار کہتے ہیں کہ پاور کٹ نہیں ہو رہا ہے، لیکن میں on record ذمہ داری کے ساتھ کہہ رہا ہوں کہ پاور کٹ ہو رہا ہے۔

The Finance Minister Sahab is upbeat over the fact that Telangana has been ranked first in the ease of doing business. The new industrial policy i.e., TS-iPass has been able to attract 3,451 companies with an investment outlay of Rs.58,341 crores and employment potential for 2.2 lakh persons. However, industrial sickness has become a severe problem in the State, as it leads to unemployment and loss of revenue to the State. As per Telangana State Level Bankers Committee report for

Telangana State for 2016-17, there are 8,618 sick units in the State. Sir, what is worse is that 80% of the total sick units have been declared as non-viable and only 7% are considered potentially viable. Efforts must be made to check the spread of industrial sickness and to strengthen the Micro, Small and Medium Enterprises sector, which create jobs for the youth in the State.

I would like to know the impact of the investor-friendly policies for promotion of IT industry and electronics sector. With IT exports of Rs.75,050 crores from the State last year, Hyderabad still lags behind Bengaluru. IT companies here provide employment to 4 lakh people and this number can be doubled if we are able to attract more and more IT and IT Enabled Service companies from India and abroad to set up or expand their operations here.

I would like to congratulate the Government for their achievements in power sector and other sectors. At the same time, I would like to say that the education sector has been neglected by the Government. During the year 2016-17, the Government has spent 8.2% of its total budget on education sector. And this has been increased to 8.4% for the ensuing financial year. I would like to know as to why the allocations for education sector have gone down and this needs to be answered. The Finance Minister has allocated Rs.12,706 crores for the education sector for the ensuing financial year. Apart from these allocations, the expenditure on education is also being incurred by other departments. According to the Socio-Economic Outlook, 2017, the total number of schools in the State is 41,337, including 28,830 schools run by the State Government and the Local Bodies. Total enrolment in the schools stands at 60.63 lakhs, including 27.16 lakhs or 45% in Government and local body schools.

Only 45% of the students are enrolled in 70% of the schools run by State Government and Local Bodies. The private aided and unaided schools, comprising 30% of the institutions, account for 55% of the enrolment. Similarly, 55% of the teachers are in Government and local body schools and 45% are working in private schools. This means that the Government and local body run schools are malfunctioning. With less number of students and teachers, the Government and local body schools are having lesser retention rates and there is higher drop-out rates of students.

వ్యయ పట్టిక (బడ్జెట్)పై - సాధారణ చర్చ.

The infrastructure facilities in the Government and local body schools are inadequate in many respects with a significant proportion of the budgetary allocations earmarked for the salaries, allowances and pensions of the staff, leaving meager funds for maintenance of these schools. The schools under the Zilla and Mandal Praja Parishads are in a very bad shape as they get the grants in aid only towards the salaries of their teachers and non-teaching staff and no maintenance grants are provided to them. The end-result is that students are leaving these local body schools and joining the private schools. Sir, there are large numbers of vacancies of Teachers in Government Schools. Recently, the TSPSC has issued a notification for recruitment of Teachers for scheduled castes, scheduled tribes, backward classes and minority institutions. The vacancies include 4362 posts of Trained Graduate Teachers and 921 posts of Post Graduate Teachers. The Hon'ble Chief Minister was kind enough to relax the eligibility criteria of marks percentage from 60% to 50% to enable more number of candidates to apply for the Trained Graduate Teacher posts. Sir, another eligible condition is that the applicant should pass Teachers Eligibility Test. I would like to bring to the notice of Education Minister is that this condition is unnecessary. As per the rules of NCERT, the Teachers Eligibility Test is not compulsory as 20% weightage can be given to the applicants, who had passed T.E.T. However, the Telangana State Public Service Commission has scrapped this notification. I would like to know as to why this notification has been scrapped.

12.40 | Why have we scrapped this notification?

ష.

صاحب! TET پاس کرنا weaker sections and minorities کے لئے بہت مشکل ہے۔ Weightage کا جو provision ہے، اور آپ نے Notification کو scrap کیا، اس کو پھر سے بحال کیجئے اس کو پھر سے لائیں۔

I request the Hon'ble Chief Minister saab to entrust, recruitment of teachers for the residential schools and other Government schools, to the District Selection committee instead of TSPSC; any graduate with 50% marks should be allowed to apply; 20% weightage for TET can be provided as per NCERT norm for filling up the vacancies of Teachers; and separate DSC should be constituted.

J.9-7

صاحب! ارود کے لئے Separate DSC کریں گے پول کیری ایم صاحب نے اس ایوان میں وعدہ کیا تھا، اور ارود کی تلوہ جانپادوں کو بڑھانے کی بات کی تھی۔ اور ڈی ایس ی میں میں نے ان کو بتایا تھا کہ separate DSC کیسے کرنا ہے۔ آپ تین تین مہینے میں ایک ایک Notification دیتے جائیے۔ تین بار آپ دیں گے تو اس کے بعد open ہو جاسکتا ہے۔ تو میں نے کھلیا تھا، تو اس پر ہی ایم صاحب نے کہا تھا کہ آپ منسٹر صاحب کے ساتھ بیٹھ کر سمجھیں۔ آج تک بھی وہ میٹنگ نہیں ہوئی۔ میں امید کرتا ہوں کہ منسٹر صاحب وہ میٹنگ کریں گے، اور ہی ایم صاحب نے جو وعدہ کیا ہے، اس کو پورا کریں گے، کیونکہ یہ بہت بڑا مسئلہ ہے۔ اسکول کے لچر کا بہت بڑا مسئلہ ہے، اور بالخصوص ارود کا بہت بڑا مسئلہ ہے۔ میں یہ بھی کہوں گا کہ۔۔۔

Schools do not have proper infrastructure. I request the Government to allocate more funds for School Education department for construction of additional class rooms, toilets and provision of furniture. My party welcomes it.

آپ آئیڈیوں، SCs, STs کے لئے یہ جیو residential schools کھول رہے ہیں، اور ان کو بڑھا رہے ہیں، ہم welcome کرتے ہیں، لیکن میں یہ بات ضرور (on record) چاہتا ہوں کہ آپ residential schools پر نوچ دے رہے ہیں، لیکن جو دوسرے سرکاری عداویں ہیں، ان پر آپ نوچ نہیں دے رہے ہیں۔

You are not paying interest towards those schools and those schools are on the verge of collapsing. That is very important.

صاحب، ہمارے منسٹر صاحب یہاں پر ہیں۔ میں ایک اور بات یہ بھی کہوں گا حکومت کو upgrade کرنے کے لئے۔۔۔

I request the Government to provide facilities to all Government Junior Colleges, Degree Colleges, Polytechnic Colleges so that they are able to offer intermediate, degree and technical education on par with well known private colleges. There is urgent need to fill up vacancies of Junior Lecturers and Lecturers in Government Junior and Degree Colleges so as to improve the results of these institutions.

صاحب، میں آپ سے یہ بھی کہوں گا کہ مجھے ڈگری اور جونیئر کالجس ہیں، ان میں دو دور سے لوگ آتے ہیں۔

If I am wrong I may be corrected. Schools are in the local villages but the Junior Colleges and Degree colleges are far away and many students come from distant places.

بہت دور سے آتے ہیں۔ تو میں حکومت سے کہوں گا کہ آپ اتنی فراڈ دنیا کے ساتھ سب کو دے رہے ہیں، سب کے لئے کر رہے ہیں، سرکاری ڈگری اور جونیئر کالجس میں بھی آپ دوپہر کے کھانے کا، لچ کا انتظام کر دیجئے، اس سے میں سمجھتا ہوں کہ attendance ضرور improve ہوگی۔

This is very important issue. I also know that this was also considered by the Government. Kindly implement Sir. Give them meal/lunch.

absentees ہیں، ان absentees کو تم دو بار دو ایسے الائنٹ کرتے ہیں۔

I compliment the Hon'ble Chief Minister saab for allocating Rs.200.00 crore for organizing Centenary celebrations for Osmania University and for construction of Centenary blocks. I am grateful to the Chief Minister saab.

میں نے بہت پہلے اس مسئلہ کو اٹھایا تھا۔ ایک بہت بڑا مسئلہ ہے صاحب۔ میں ہی اہم صاحب سے درخواست کروں گا کہ ٹائیپ یونیورسٹی کے لوگوں کو روکے گا اور اللہ تعالیٰ اس کو نکال دیا گیا۔ سو سال ہو رہے ہیں صاحب۔ کم از کم اس لوگوں میں آپ اردو کے الفاظ کو بحال کر دیجئے۔ لوگ بہت خوش ہوں گے۔ اردو کے لوگوں کو نکال دئے۔ ہمارے تاقی ذمہ داری صاحب یہاں ہیں، وہ بھی جانتے ہوں گے کہ ٹائیپ یونیورسٹی کے لوگوں میں اردو کے الفاظ تھے۔ اس کو نکال دیا گیا پھر سے اس کو ڈال دیجئے۔ آپ اردو کے چاہنے والوں کی حکومت ہے۔ امید کرتا ہوں کہ آپ اس پر بھی توجہ دیں گے۔

Coming to the Health Sector, the expenditure on Health for 2016-17 was 4%.

اور 2017-18 میں پچھرا بھی بھی صرف 4% ہے صاحب۔

The allocation for the Health sector is lower than the allocation of neighbouring States of Andhra Pradesh, Kerala, Karnataka and Madhya Pradesh.

میں امید کروں گا کہ آپ اس کے لئے اور زیادہ allocate کریں گے۔ ابھی ایک question بھی آیا تھا۔ اس میں ہمارے کئی اراکین نے سارے مسائل اٹھائے، گاندھی ہاسپتال کے بارے میں، ٹائیپ اور ٹائیپو ڈوانا کے بارے میں، نیلوفر ہاسپتال کے بارے میں، جسٹ ہاسپتال کے بارے میں، بہزنی ہاسپتال، ولہ برن، سلطان بازار کے بارے میں اور جتنے ڈوانا تھے، ان کے بارے میں کہا۔ صاحب، میں آپ کے ذریعہ ہمارے فیئٹس سٹریٹ صاحب سے یہ بھی جاننا چاہوں گا کہ ٹائیپو ڈوانا تکب سنے گا؟

When are we going to take up construction of Osmania hospital? The building is in dilapidated condition.

وہ عمارت گری ہے۔ کئی فریب اس ڈوانا میں علاج کروانے سے محروم ہو رہے ہیں۔ تو میں امید کرتا ہوں کہ آپ وہ بھی کریں گے۔

The Government is availing funds.

لوٹس لے رہے ہیں باہر سے۔ میں حکومت سے اپیل کروں گا اور لوگوں کا کہنا کہ میں بیمار کن ہوں جو کہ ہاؤس آپ لوٹس لیجئے اور شہر میں تین چار بڑے بڑے ڈوانا بنائے ضرورت ہے۔ آج ہارنگ پریشان ہیں۔ میرے علاقے میں ہارنگ ہاسپتال ہے، اس کے لئے بھی ہم بار بار مطالبہ کرتے ہیں کہ اس ڈوانا کو بہتر بنانے کے لئے فنڈس دیجئے اور ملک پیسے علاقے میں ایک چھوٹا Chest Hospital ہے، اس کے لئے کہتے ہیں، Homeopathy کے لئے۔

There is long pending demand and request. Hon'ble Deputy Chief Minister Mr. Mahamood Ali saab might be knowing about the Charminar Hospital.

صاحب اپنا بیٹا ریویو ڈوانا میں آئیوریک ڈوانا ہے۔ ہم آئیوریک ڈوانا کے خلاف نہیں ہیں۔ آئیوریک ڈوانا میں پرانے شہری میں رہتا ہے۔ ہم نے کہا تھا کہ ملک پیسے میں، اہل صاحب کے علاقے میں، ہاؤس پر ایک Chest Hospital ہے، وہاں پر ایک T.B.Hospital ہے، اس کے بازو بہت کھلی زمین ہے، وہاں پر ایک نئی عمارت بنا کر آئیوریک ڈوانا کے لئے دے دیجئے، اور چارمینار ریویو ڈوانا کی عمارت کا کٹھنہ کرتے ہوئے یونائیٹڈ کی جو تعلیم ہے، اس کو پھانسا ہوگا۔ یونائیٹڈ تعلیم اتنی بڑی ہے، لیکن آج اس پر توجہ نہیں دی جا رہی ہے۔ میں حکومت سے درخواست کروں گا اور ریویو صاحب سے کہوں گا کہ آپ چارمینار ڈوانا کیلئے دو کروڑ روپے منظور کیجئے تاکہ ہم اس خوبصورت عمارت کو بنائیں۔ آج وہ عمارت گری ہے۔ وہاں سے ہارنگ نہیں ہیں۔

جناب اسپیکر (Mr. Speaker): اکبر صاحب انھوں نے conclude کیجئے، آخری پانچ منٹ۔

جناب اکبر اللہ اکبر (Janab Akbaruddin Owaisi): صاحب! میں گزارش کر رہا ہوں کہ آپ اتنا ہی وقت دیجئے جتنا ضرورے ساجھی کو تھے، آپ دیکھ لیجئے ان کو اتنا وقت دئے تھے۔ میں ایک منٹ بھی بڑھ کر نہیں لوں گا صاحب۔

I request the Government to ensure that 40 crore seedlings to be distributed and planted next year are properly looked after.

صاحب! ہر جگہ ہارنگ کے نام پر یہ جو پروگرام تھا، اس میں کئی پودے لگائے گئے تھے۔ آج کتنے پودے زندہ ہیں؟ جب تک ان کو protect نہیں کریں گے تو نہیں ہوگا۔ صاحب! Promotion of Tourism کے لئے میں نے پہلے بھی کہا تھا کہ حیدرآباد میں کئی درگاہیں ہیں، اور درگاہوں میں آکر زیارت کرنے کے لئے ایک Tourism package بنائے۔ اس میں درگاہوں میں رکھنے اور گھنٹین شہوں میں رکھنے، جہاں گھر ہیں ان کی درگاہ رکھنے، بڑے پھاڑی درگاہ رکھنے، ہولی علی کو رکھنے، مکہ مسجد وغیرہ رکھنے۔ میں امید کرتا ہوں کہ آپ یہ کریں گے۔ میں ایک اور چیز ضرور کہوں گا کہ قطب شاہی ٹیونس کے لئے آٹا ٹاٹا زسٹ پلج جو کام کر رہا ہے، وہاں پر، ہم ان کو مہارکھا دیتے ہیں، وہ ٹیونس کی خوبصورتی کو پھر revive کر رہے ہیں۔ اس کے سامنے Defence کی زمین ہے۔ اس زمین کو لئے کریم کوں کو develop کرنا ہے۔ میں اس کے لئے بھی حکومت سے مطالبہ کروں گا کہ وہ اس تعلق سے بھی دیکھیں۔

The Finance Minister has been liberal in allocating Rs.4828.00 crore for the Home Department including police and jail administration.

صاحب! Law and order بہت اچھا ہے، ہمارے پاس۔ ساری چیزیں ہیں اور کافی کام ہو رہا ہے۔ لیکن میں یہ ضرور کہوں گا کہ فریب، چھوٹے ڈبے، لوں کو ہراساں پریشان کیا جا رہا ہے۔ مطلقاً پہلی خبریت آباد میں چھوٹے Automobile کے کارڈ ہارنگ والے وہ سڑکوں کے کارڈ ہارنگ والے، ٹانگ لگنے کے پاس جولوگ باہر گزریاں رکھتے ہیں، ان کو 10,000-12,000 کا پانچاں کر دیا گیا، اور اگر کوئی فٹ پاتھ پر کارڈ ہارنگ رہا ہے، اس کو تین دن کے لئے ٹیل کو بھی دیا جا رہا ہے۔ ایسا مت کیجئے، میں منسٹر صاحب سے کہوں گا کہ آپ یہ جو 10,000-12,000 ہزار کے پانچاں کے ہیں، کہ انہوں نے فٹ پاتھ پر گزریاں رکھی تھیں، ان پر جو پانچاں کے ہیں، ان پانچاں کو آپ minimum کیجئے۔ ان کو ایک warning دیتے ہوئے کہ آئندہ وہ بھی کریں گے تو پھر ہم بڑی کارڈ ہارنگ کریں گے۔ ان کو ایک موقع دیجئے۔

12.50

۵۵.

جناب تاقی ذمہ داری (Janab Naini Narsimha Reddy): اس سلسلے میں ہم نے ہی اہم صاحب سے بات کی، جلد سے جلد ہی اسمبلی کے پلے کے وقت شہر کے MLAs اور ڈیپارٹمنٹ کے ساتھ ایک میٹنگ منعقد کریں گے۔ اس کو بند کرنے کے لئے already ہم کوشش کر رہے ہیں، وہ بند ہو جائے گا۔

వ్యయ పట్టిక (బడ్జెట్)పై - సాధారణ చర్చ.

جناب اکبر الدین اویسی (Janab Akbaruddin Owaisi): صاحب اہاں پر گلگٹی میں موٹر سائیکل رکھتے ہیں۔ 12,000-15,000 چالان بھرو بل رہے ہیں ورنہ جیل میں ڈالنے کی دھمکی دے رہے ہیں۔ صاحب، آپ چالان ضرور کھینچیں، لیکن ان کو ایک موقع دیجئے۔ Minimum challan کر کے موقع دیجئے، اس کے بعد if they repeat the same thing, آپ ان کو جتنا بڑا چالان کرنا ہے میری آپ سے یہی درخواست ہے صاحب۔

جناب نائی نرسیمہ ریڈی (Janab Naini Narsimha Reddy): ہم نے ان کو 15-15 مر تہہ موقع دیا۔

جناب اکبر الدین اویسی (Janab Akbaruddin Owaisi): ایک موقع اور دے دیجئے صاحب۔ 15,000-20,000 کا چالان لگا رہا ہے، وہ غریب لوگ ہیں صاحب۔ یہ demonetization کے بعد لوگ کافی پریشان ہیں صاحب۔ جموڑی ہی ہمدردی کھینچئے۔ آپ کی حکومت بڑی ہمدرد ہے۔ ہر ایک سے ہمدردی کرتی ہے۔ ڈوران کے ساتھ بھی ہمدردی کر کے ان کو ایک موقع دیجئے صاحب۔

صاحب! میں SC/ST کے تعلق سے بھی کہوں گا کہ پورے فنڈس allocate کئے گئے، لیکن خرچ نہیں ہو رہے ہیں۔ حکومت اور سی ایم صاحب نے تینھیں دیا ہے کہ ایک بل لائیں گے اور اس بل کو پاس کرنے میں ہم ہماری پارٹی کی طرف سے پورا تعاون کریں گے۔ SCs and STs کو ان کا حق دیا جانا چاہئے۔ اس کے ساتھ ہی ساتھ میں ایک درخواست کرنا چاہتا ہوں۔

I request the Hon'ble Chief Minister to declare the Birth Anniversary Day of Mahatma Jyothirao Phule on 11th April as a State Holiday on the lines of State Holiday of Birth Anniversary Day of Sri Jagjeevan Ram and Dr. B.R. Ambedkar on 5th and 14th of April respectively every year.

کیونکہ یہ بھی ایک بڑے لیڈر تھے، ان کی پیدائش پر تعطیل کا اعلان کیا جانا چاہئے۔ اور اس کے ساتھ ہی ساتھ شادی مبارک اور گلیان لکشمی پر جو میسج 51,000 سے 75,116 حکومت نے بڑھائے ہیں، میں اپنی پارٹی کی جانب سے حکومت سے اس فیصلہ کا خیر مقدم کرتا ہوں، اور 12,000 حاملہ خواتین کو کے سی آر صاحب کے نام سے کٹ دیا جا رہا ہے، میں اس کا بھی خیر مقدم کرتا ہوں۔ RTF and MTF کے تعلق سے میں کہنا چاہ رہا ہوں صاحب۔ Weaker Sections and Minorities کا یہ جو مسئلہ ہے۔۔۔

Regarding Fee Reimbursement and Post-Matric Scholarships for the SC, ST, BC, Minorities, Disabled and EBC students, I would request the Hon'ble Finance Minister to fulfill the Hon'ble Chief Minister's Assurance and release all the pending arrears of the RTF and MTF for the previous years and current Financial Year before March, 31st. From the next Financial Year, the RTF shall be released in the same year and the MTF should be paid every month instead of one time lump sum payment so that the students do not face any hardships. The

amount proposed for Fee Reimbursements is Rs.1940.00 crores in the next year.

صاحب! میں امید کرتا ہوں کہ ہمارے منسٹر صاحب SCs, STs and Minorities کے ساتھ یہ کریں گے۔ صاحب میں ایک پانچ منٹ میں ختم کرنا ہوں صاحب۔ میں Two Bedroom Scheme کے بارے میں بھی کہوں گا کہ کافی تفصیلات ہیں، لیکن مختصر آئی کیوں گا کہ ٹو بیڈروم کے لئے عوام بے چین ہیں اور چاہتی ہے کہ ٹو بیڈروم کے مکانات ان کو ملیں۔ وہ امید کر رہے ہیں کہ حکومت ان کو ضرور دے گی۔ لیکن جب ہم budget allocation دیکھتے ہیں تو budget allocation اس تعلق سے کچھ بھی نہیں ہے۔ میں امید کروں گا کہ حکومت اس ٹو بیڈروم کے مسئلہ کو شدیدگی کے ساتھ لے گی۔ اور آخر میں سی ایم صاحب کو مبارکباد دیتا ہوں کہ اقلیتوں کے allocations جو ہیں وہ ریاست تانگانہ بننے کے بعد سے آج تک بڑھتے گئے ہیں، لیکن میں یہ ضرور کہوں گا کہ اس مرتبہ minorities allocation کا بڑا حصہ کام ہوا ہے۔ اس کے ساتھ ہی ساتھ میں یہ بھی کہوں گا کہ دتوں کے لئے ایس ٹی ایس پرائز ہے، ان ہی خطوط پر حکومت کو چاہئے کہ اقلیتوں کے لئے بھی کام کرے اور وہ ساری بوتلیں دے تاکہ مسلمان بھی صنعت میں آسکے اور کچھ کام کر سکیں۔

I would like to point out here about the need for the release of all the allocated amounts by the Finance Department and spending of the released amounts by the Minorities Welfare Department. I have highlighted this issue during the Winter Session of the Assembly. There is no much of improvement in the last two months. The Government has allocated Rs.1200.00 crores for Minorities Welfare under Plan in the current year. Additional allocations of Rs.121.00 crores have also been made.

The total allocation for Minorities Welfare is Rs.1321 crores. The Finance Department issued BROs and made green channel releases of Rs.150.00 crores. The total releases work out to Rs.1037.00 crores, ie., 79 per cent of the overall allocation. The expenditure so far is Rs.626.00 crores or 47 per cent of overall allocation. Finance Department figures however have indicated that only Rs.60.00 crores of expenditure has been incurred so far.

صاحب، اقلیتوں پر صرف 600 کروڑ روپے خرچ ہوئے ہیں۔ میں نیناس منسٹر صاحب سے درخواست کروں گا کہ۔۔۔

I request the Hon'ble Finance Minister as also the Hon'ble Chief Minister to consider allocating additional funds of Rs.250.00 crores for Minority Welfare over and above the Budgetary Allocation of Rs.1250.00 crores in 2017-18 so that this will put to total allocation of Rs.1500.00 crores.

جس طرح آپ نے پچھلے سال کیا تھا، اگر اس سال بھی 250 کریں گے تو کافی اچھا رہے گا۔ میں آخر میں یہ کہوں گا۔۔۔

I understand that an amount of Rs.257.00 crores is pending release by the Treasuries Department, including Rs.105.00 crores for RTF, Rs.43.00 crores for MTF, Rs.40.00 crores for Shaadi Mubarak and Rs.63.00 crores towards Multi Sectoral Development Program.

اس کے بارے میں آپ ضرور اپنی reply میں جواب دیجئے صاحب۔

I would request the Hon'ble Finance Minister to instruct the Treasuries Department to clear all the pending bills of Minorities Welfare Department. Though the Budgetary Releases have been made, the Minorities welfare Department is yet to disburse the subsidy for bankable schemes, Pre-Metric Scholarships to students and assistance under Shaadi Mubarak scheme. I request that the pending Pre-Metric and Post-Metric Scholarships, Shadi Mubarak approved Applications and Subsidy for bankable scheme shall be cleared by the end of 31st March.

یہ بہت اہم مسئلہ ہے صاحب۔ میں آئری میں منسٹر صاحب سے امید کرتا ہوں کہ یہ سارے مسائل جو ہم نے اٹھائے ہیں، اس پر آپ ضرور توجہ دیں گے۔ ضرور اس پر آپ غور کریں گے۔ میں بار بار کہتا ہوں، ہوں صاحب کہ Quli Qutub Shah Urban Development Authority کو صرف کروڑوں روپے دیئے ہیں۔ آپ اس میں کروڑوں روپے دیا تاکہ ہم پرانے شہر میں ترقی کر سکیں اور اردو کے ساتھ انصاف ہو سکے۔ میں یہی کہتے ہوئے آپ کا ٹھکر پھا کرتا ہوں کہ آپ نے مجھے موصول کیا۔

శ్రీ ఈటల రాజేందర్ (ఆర్థిక శాఖ మంత్రి): అధ్యక్షా, 2017-18 బడ్జెట్ పైన చర్చలో పాల్గొన్న గౌరవ సభ్యులు కిమనోరెడ్డి గారు, అంజయ్య గారు, జానారెడ్డి గారు, ఆర్. క్రిష్ణయ్య గారు, చింతా ప్రభాకర్ గారు, సున్నం రాజయ్య గారు, అక్కరుద్దీన్ ఓషైసీ గారు వీరందరూ అపారమైన అనుభవం ఉన్న శాసనసభ్యులు. అనేక సంవత్సరాలుగా ఈ శాసనసభలో రెప్రజెంట్ చేసినవారు. ప్రజా జీవితాలలో పెనవేసుకొని ఉన్నవాళ్లు కాబట్టి మంచి సూచనలు, సలహాలు ఇచ్చారు. అదే సమయంలో కొన్ని నిరాధారమైన ఆరోపణలు కూడా చేశారు. ఏది ఏమైనప్పటికీ మా ప్రభుత్వపరంగా వారిచ్చిన మంచి సూచనలను గౌరవించి ఆచరించే ప్రయత్నం చేస్తామని తమరి ద్వారా సభ్యులకు తెలియజేస్తున్నాను.

గౌరవ ప్రతిపక్ష నాయకులు జానారెడ్డి గారు 2014-15 సంవత్సరం బడ్జెట్ నుంచి మొదలుపెట్టి ఈనాటి బడ్జెట్ వరకు కూడా మా ప్రభుత్వం ఎక్కువ ప్రాజెక్ట్ చేసి చూపిస్తున్నదని, బడ్జెట్ ప్రతిపాదనలు రియాలిస్టిక్ గా లేవనె చర్చను నాలుగవసారి కూడా మాట్లాడారు. మేం పదే పదే చెప్పించేమిటంటే కొత్త రాష్ట్రం, అనేక

రకాల సమస్యలు ఈ రాష్ట్రంలో ఉన్నాయి, వాటన్నింటినీ ఫుల్ ఫిల్ చేసే బాధ్యత మా ప్రభుత్వం మీద ఉంటుంది కాబట్టి తప్పనిసరిగా మేం ఆప్టిమిస్టిక్ గా ఉంటాం తప్ప పెసిమిస్టిక్ గా ఉండమని స్పష్టంగా చెప్పాము. నేను మా ఉద్యమ నాయకులు కేసీఆర్ గారి దగ్గర నేర్చుకున్నవి నాలుగు సూత్రాలు. (1) డేర్ టు డ్రీం (2) నిరాశలో బ్రతుకుకు, ఆశలో బ్రతుకుమని చెప్పారు (3) సాధనచేస్తే సాధ్యం కానిది ఏదీ లేదని చెప్పారు. తెలంగాణ సమాజం అనేక సంవత్సరాలుగా ఎన్ని ఉద్యమాలు చేసినా, ఎన్ని రకాలుగా ముందుకు పోయినా కూడా ఆత్మనూన్యతాభావంతో బ్రతికారు తప్ప ఆత్మ గౌరవంతో బ్రతికిన సందర్భాలు లేవు. తెలంగాణ ఉద్యమ సందర్భంలో మాత్రమే గొప్ప ఉద్యమాలు చేసి విజయం సాధించి తెలంగాణ ఆత్మ గౌరవ బావుటాన్ని ఎగురవేసిన చరిత్ర తెలంగాణ ఉద్యమ సందర్భం అని మాత్రమే తెలంగాణ ప్రజలు చవిచూశారు. అదృష్టం బాగుండి ఉద్యమాన్ని నడిపిన ఒక పార్టీ అధికారంలోకి వచ్చిన తరువాత ప్రజలకు పూర్తి విశ్వాసాన్ని కల్పించడంలో దేశ రాజకీయ వ్యవస్థలో తెలంగాణ రాష్ట్రం గొప్పగా ముందుకుపోయే రాష్ట్రమని చెప్పడంలో విజయం సాధించడం కూడా మనం సాధించిన ఒక గొప్ప విజయంగా భావించాలని నేను ఈ సభకు తెలియజేస్తున్నాను.

1.00 2014-15వ సంవత్సరంలో మా కార్డులు ఇచ్చి కేంద్ర మం. మంత్రులను కలవాలని కోరితే వారు అంతగా స్పందించకపోయే వారు. కానీ, ఒక సంవత్సరం తరువాత, 2015-16, 2016-17వ సంవత్సరాల్లో ఏ కేంద్ర మంత్రి దగ్గరకు వెళ్లి మా కార్డులను చూపిస్తే, క్షణాల్లో మమ్మల్ని పిలిపించి “మీది కొత్త రాష్ట్రం అయినప్పటికీ, అభివృద్ధి దిశగా గొప్పగా ప్రయాణం చేస్తున్నారనీ, అన్నింటికీ మించి, కేంద్ర ఆర్థిక శాఖ మంత్రి శ్రీ అరుణ్ జైట్లీ గారు ఉద్యమం ద్వారా వచ్చిన పార్టీ అధికారాన్ని నడపడంలోనూ, అభివృద్ధి దిశగా ప్రయాణించే విషయంలోనూ విజయం పొందిన ఏకైక రాష్ట్రం మీదని, మీకు తప్పకుండా అండగా ఉంటాము” అని వారు చెప్పడం జరిగింది.

గత మూడు సార్లు బడ్జెట్ ప్రవేశ పెట్టిన సందర్భంలో ప్రతిపక్షాలను “అయ్యా మీరు ప్రజల ఆత్మవిశ్వాసం పెంపొందించే ప్రయత్నం చేయండి, మేము చేస్తున్న కార్యక్రమాలకు అండగా ఉండే ప్రయత్నం చేయండి, మీ అనుభవాన్ని మాకు జోడించండి, కలిసి రాష్ట్రం తెచ్చుకున్నాము, కలిసి రాష్ట్రాన్ని అభివృద్ధి చేసుకుందామని” పదే పదే చెప్పాము. కానీ, మరల అదే తప్పుడు లెక్కలని అని మళ్లాడే ప్రయత్నం చేశారు. దేశంలో తెలంగాణ రాష్ట్రానికి ఒక ప్రత్యేక పద్ధతి ఉండదు, అన్ని రాష్ట్రాలకు ఏ పద్ధతి ఉంటుందో తెలంగాణకూ అదే

పద్దతి, ఒరవడి ఉంటుంది. 2015-16వ సంవత్సరంలో నాన్ ప్లాన్ కింద రూ.69,306 కోట్ల రూపాయలు కేటాయించుకొని, రూ.58,000 కోట్ల రూపాయలు అనగా 91 శాతం డబ్బులు ఖర్చు చేశాము. ప్లాన్ కింద రూ.52,383 కోట్ల రూపాయలు కేటాయించుకొని రూ.39,915 కోట్లు ఖర్చు చేశాము. రెండూ కలిపి మొత్తం బడ్జెట్లో 85 శాతం డబ్బులను ఖర్చు చేశాము. ఈ దేశంలోని ఇతర రాష్ట్రాలు హర్యణ-78.43 శాతం, కేరళ-82.06 శాతం, పశ్చిమ బెంగాల్-84.01 శాతం, మధ్యప్రదేశ్-89.04 శాతంగా ఖర్చు చేశాయి. ప్రైవేట్ బడ్జెట్లాగా ఉండడని, ప్రాజెక్ట్స్ మాత్రమే ఉంటాయని, గత టెండెన్సీ బట్టే అంచనాలు వేసుకుంటామనీ, అక్యరేట్గా లేదని, బి.ఈ, ఆర్.ఈ, యాక్చువల్స్ మొదలైనవి పరంపర అని గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు అనేక మార్లు చెప్పడం జరిగింది. ఈ రోజు దేశంలోని అనేక రాష్ట్రాల మాదిరిగానే తెలంగాణ రాష్ట్రం కూడా ఆ సంవత్సరం 85 శాతం బడ్జెట్ కేటాయింపులను ఖర్చు పెట్టింది. గౌరవనీయులు జనారెడ్డి గారు ఆ సంవత్సరం మాట్లాడుతూ, ప్రభుత్వం 83,000 వేల కోట్ల కంటే ఒక్క రూపాయి ఎక్కువగా ఖర్చు పెట్టలేరని చెప్పారు. కానీ, 2015-16కు సంబంధించిన యాక్చువల్స్ ప్రకారం, 1,17,000 కోట్ల బడ్జెట్లో రూ.97,923 కోట్లను ఖర్చు చేయడం జరిగింది.

(బ్రెజరీ బెంచీల నుంచి బల్లలు చరిచారు)

ఆ సంవత్సరం మొత్తం లెక్కలను అసెస్ చేసుకొని రెవెన్యూ సర్ప్లస్ స్టేట్గా 2015-16వ సంవత్సరంలో కాగ్ నివేదిక ఇచ్చిందనే విషయాన్ని తమరి ద్వారా గౌరవ సభ్యులకు తెలియజేస్తున్నాను. అనేక రాష్ట్రాల విషయంలోనూ అవే ప్రాజెక్ట్స్ అవే లెక్కలు ఉన్నాయి. ప్రస్తుతం ఆయా అంశాల విషయాలకి వెళ్లడం లేదు. 2015-16వ సంవత్సరంలో రియల్ ఎస్టేట్ కి మంచి బూమ్ వచ్చింది. డీమానిట్రేషన్ వల్ల అనుకున్న స్థాయికి అమ్మకాలు లేకపోవడం వల్ల ఆ ఆదాయం తగ్గిందే కానీ మిగతా అన్ని అంశాల్లో మనం వేసుకున్న అంచనాలు వర్ఫెక్ట్గా ఉన్నాయని తమరి ద్వారా తెలియజేస్తున్నాను.

2015-16 సంవత్సరం కన్నా 2016-17వ సంవత్సరంలో ఒక్క శాతాన్ని అధికంగా ఖర్చు చేశాము. 62,785 కోట్ల రూపాయలను నాన్ ప్లాన్లో అంచనా వేసుకోగా, రూ.60,900 కోట్లు ఖర్చు చేశాము. అదే విధంగా ప్రణాళికలో రూ.67,631 కోట్లను కేటాయించుకోగా, రూ.51,291 కోట్లు మొత్తంగా 1,30,416 కోట్ల రూపాయల్లో ఈ మార్చి నెలాఖరుకు ఆర్.ఈ. వచ్చే అవకాశం ఉన్నందున 86 శాతం ఖర్చైతుందనే అంచనా ఉన్నదని, యాక్చువల్స్ కూడా త్వరలోనే వచ్చే అవకాశం ఉందని తమరి ద్వారా తెలియజేస్తున్నాను. మన రాబడి

ఎక్సైజ్-32.28 శాతం, మోటార్ వెహికల్ ట్యాక్స్ ద్వారా-18.23 శాతం, స్టాంప్స్ అండ్ రిజిస్ట్రేషన్ల ద్వారా-43.49 శాతం, వ్యాట్ ద్వారా -15.02 శాతం మొత్తంగా 2016-17 డిసెంబర్ నాటికి మన గ్రోత్ రేటు 19.33 శాతంగా ఉన్నది. ఏప్రిల్ మాసంలో 23.87 శాతం, మే నెలలో-27.85 శాతం గ్రోత్ రేటు, ఫిబ్రవరి వరకు మొత్తంగా చూస్తే మొన్న డీమానిట్రేషన్ తరువాత మోటార్ వెహికల్ ట్యాక్స్ మరియు స్టాంప్స్ అండ్ రిజిస్ట్రేషన్ విభాగాల ద్వారా మూడు నెలలకు గాను 600 నుంచి 700 కోట్ల రూపాయల మేరకు తక్కువగా వచ్చినప్పటికీ మన గ్రోత్ రేటు 17.33 శాతంగా ఉంది.

మార్చి నెలలో ఎక్కువ ట్యాక్స్ వచ్చే ఆస్కారం ఉన్నందున మార్చి నెలను కూడా కలుపు కంటే 18 శాతానికి పైబడి గ్రోత్ రేటు పెరిగే అవకాశం ఉందని తమరి ద్వారా తెలియజేస్తున్నాను. 2016-17వ సంవత్సరంలో ఆర్.ఈ.-ఎస్.బి.టి.ఆర్.గా 50,126 కోట్లను నిర్ణయించుకోగా, దానికి 24 శాతం అదనంగా కలుపుకొని ఎస్.బి.టి.ఆర్.ను ఈ సంవత్సరానికి 62,619గా నిర్ణయించుకున్నాము. భూముల అమ్మకాలను దీనిలో నుంచి తొలగించినందున మరియు స్టాంప్స్ అండ్ రిజిస్ట్రేషన్ల ద్వారా వచ్చే ఆదాయం తగ్గినందున ఈ సంవత్సరం నాన్ ట్యాక్స్ రెవెన్యూను మైన్స్ 22.43 శాతానికి తగ్గించుకున్నాము. 2016-17 కంటే 2017-18వ సంవత్సరంలో మేము కేవలం 18.05 శాతమే పెంచుకొని ఈ బడ్జెట్ను రూపకల్పన చేసుకున్నామని తమరి ద్వారా మనవి చేస్తున్నాను. హర్యాణ-26.09 శాతం, రాజస్థాన్-24.36 శాతం, మధ్యప్రదేశ్-20.48 శాతం, బీహార్-19.09 శాతం, ఆంధ్రప్రదేశ్-19.76 శాతంగా ప్రాజెక్ట్స్ చేసుకోగా తెలంగాణ రాష్ట్రం మాత్రం ప్రాక్టికల్గా 18.05 శాతం మాత్రమే పెట్టుకున్నామని తమరి ద్వారా తెలియజేస్తున్నాను.

1.10 దేశవ్యాప్తంగా చూసినప్పుడు అన్ని రాష్ట్రాలు 14.64 శాతం **మ.** పెంచుకున్నాయి. మూడేండ్లు నడిచాయి, ఏమి చేశారని అడగడానికి గౌరవనీయులు కిషన్ రెడ్డి గారికి నోరు ఎలా వచ్చిందో తెలియదు. అది కొంత బాధించే విషయం. ఈ విషయమై నిన్ననే చెప్పాను. ప్రభుత్వం ఏమి చేస్తుందో గ్రామీణ ప్రాంత ప్రజలను అడిగితే తెలుస్తుంది. పట్టణ ప్రాంత ప్రజలకు పెద్దగా తెలిసే ఆస్కారం లేదు. గతంలో చెప్పాము మరల చెప్తున్నాము. గ్రామీణ ప్రాంతాల్లో ఇంత వేగంగా అభివృద్ధి జరుగుతున్న రాష్ట్రం ఏదైనా ఉంది అంటే అది తెలంగాణ రాష్ట్రం మాత్రమే అని తెలియజేస్తున్నాను.

(బ్రెజరీ బెంచీల నుండి హర్షధ్యానాలు)

ముఖ్యమంత్రి గారు రోడ్ల విషయం ఆలోచించి, రాష్ట్రం ఏర్పడడంతోనే రూ.500 కోట్లు, రూ.1000 కోట్లు రోడ్ల విషయంలో

సరిపోవని, మొత్తం రోడ్లన్నీ నాశనం అయిపోయాయని, పది సంవత్సరాలుగా ఇబ్బందులు ఉన్నాయని ఒకే సారి ఆర్ అండ్ బి రోడ్లకు గాని, పంచాయతీ రాజ్ రోడ్లకు గాని ఐదు సంవత్సరాలకు సరిపడే విధంగా రూ.2 వేల కోట్లకు పెంచి అభివృద్ధి చేసిన చరిత్ర ఏనాడూ లేదని తెలియజేస్తున్నాను. రాష్ట్రం ఏర్పడిన తరువాత 350 స్కీములను డిజైన్ చేసి, క్యాబినెట్ లో అప్రూవ్ చేసి, వాటి ఫలాలను ప్రజానీకానికి అందిస్తున్న ఏకైక రాష్ట్రం తెలంగాణ రాష్ట్రం మాత్రమే.

(బ్రెజరీ బెంచ్ నుండి హర్షధ్వనాలు)

దాని ఫలితంగానే తెలంగాణలో ఏ ప్రాంతానికి పోయినా తెలంగాణ రాష్ట్రం వస్తే ఏమి వస్తుందో మా అనుభవంలోకి వచ్చిందని ప్రజలు సంతోషపడే పరిస్థితి ఉంది. రాజకీయ నాయకులనే వారు ఆకాశం నుండి ఊడి పడరు. గౌరవ ముఖ్యమంత్రి కేసీఆర్ గారు 40 సంవత్సరాలకు పైబడి ప్రజా జీవితాల్లో ఉన్నటువంటి వ్యక్తి. ఈ విధంగా అనేక మంది పెద్దలు ఉన్నారు, పెద్దలు జానా రెడ్డి గారు కూడా ఉన్నారు. రాజకీయ నాయకులనేవారు సామాజిక శాస్త్రవేత్తలు. ప్రజలతో పెనవేసుకుని ఉన్న జీవితాన్ని, వారి అనుమానాలను, కష్టాలను ప్రణాళిక రూపంలో రూపొందించుకుని పరిష్కరించేవాళ్లే రాజకీయ నాయకులు. మేము నిర్ణయాలు చేసిన విధంగా దేశంలోని ఏ రాజకీయ పార్టీ కూడా ఆలోచన చేసే పాపాన కూడా పోలేదు. అటువంటి ఆలోచన చేసిన ఏకైక రాష్ట్రం తెలంగాణ రాష్ట్రం.

(బ్రెజరీ బెంచ్ నుండి హర్షధ్వనాలు)

మా ముఖ్యమంత్రి గారు సిద్ధిపేటను ఏ విధంగా అభివృద్ధి చేశారో అదే విధంగా తెలంగాణను అభివృద్ధి చేయాలని చెప్తారు. సిద్ధిపేట తెలంగాణకు రోల్ మాడల్ కావాలని, ఆయన అనుభవం యావత్ తెలంగాణకు ఇంప్లిమెంట్ చేయాలని పదే పదే చెప్తారు. వారు ఎమ్.ఎల్.ఎ.గా ఉన్న కాలంలో వందల, వేల మందికి పెళ్లిళ్లు చేసిన సందర్భాల్లో వారి కళ్లలోని ఆనందాన్ని వారు చవి చూశారు. తెలంగాణ ఉద్యమ సమయంలో వరంగల్ జిల్లాలో పర్యటించినప్పుడు ఒకరి ఇల్లు కాలిపోయిన సందర్భంలో ఏ విధంగా సహాయం చేసి పెళ్లి జరిపించారు. ఈ విధమైన దుఃఖం, బాధ తెలంగాణ రాష్ట్రంలో మరొక కుటుంబం అనుభవించొద్దని చెప్పి 75,116 రూపాయల కట్టుం ఏ రాష్ట్రమైనా ఇచ్చిందా? ఒక్క రూపాయి కూడా అటు ఇటు పోకుండా ఒక కుటుంబానికి అందించగల ఏకైక రాష్ట్రం తెలంగాణ రాష్ట్రం కాదా అని గౌరవ కిపర్ రెడ్డి గారిని అడుగుతున్నాను.

(బ్రెజరీ బెంచ్ నుండి హర్షధ్వనాలు)

తెలంగాణ రాష్ట్రం వచ్చిన తర్వాత చర్చలు జరుగుతున్నప్పుడు మా ముఖ్యమంత్రి గారికి ఒక మాట చెప్పాను. అన్నా మీరు అనేక విషయాలు చూశారు. నేను నా సొంత అనుభవం చెప్తున్నానని చెప్పినప్పుడు, చెప్పు తంటే అన్నారు. 1976 సంవత్సరం నుండి 1986 సంవత్సరం వరకు నేను సైదాబాదులో సోషల్ వెల్ఫేర్ హాస్టల్ లో ఉన్నప్పుడు వారు పెట్టే అన్నంలో రాళ్లు వచ్చేవి, తెల్ల పురుగులు వచ్చేవి, సరిగా కడుపు కూడా నిండేది కాదు, కడుపు నొప్పి అని ఆసుపత్రికి పోతే డాక్టర్లు మందులు ఇచ్చేవారు. ఈ దుస్థితి పోవాలని చెప్పినప్పుడు, తమ్మీ ఎంత డబ్బు ఖర్చు అయినా ఫరవాలేదు. పిల్లలు ఎదగాలి కాబట్టి, మొత్తం హాస్టల్ లో, స్కూళ్లలో సన్న బియ్యం పెట్టించిన మానవతా విలువలు కలిగిన వ్యక్తి గౌరవనీయులు కేసీఆర్ గారు.

(బ్రెజరీ బెంచ్ నుండి హర్షధ్వనాలు)

ఇలాంటివి ఎన్నో సందర్భాలు ఉన్నాయి. భవన నిర్మాణ సమయంలో ప్రమాద వశాత్తు చనిపోతే ఆ శవం దగ్గర ఏడ్చుకుంటూ ఉండే పరిస్థితి ఉండేది. ఆ స్థాయి నుండి భవన నిర్మాణ కార్మికులు ప్రమాద వశాత్తు చనిపోయినా, ఆటో నడుపుకుంటూ యాక్సిడెంట్ లో చనిపోయినా ఆ కుటుంబం అంతా అనాధగా మారొద్దని రూ.5లక్షల రూపాయల ఇన్సూరెన్స్ స్కీమును ఏర్పాటు చేసిన ప్రభుత్వం ఏదైనా ఉందా?

(బ్రెజరీ బెంచ్ నుండి హర్షధ్వనాలు)

ఈ విధంగా చెప్పుకుంటూ పోతే వందలు ఉంటాయి. అసలు ఊహలు కూడా అందవు. గతంలో జీవన్ రెడ్డి గారు మంత్రిగా ఉన్నప్పుడు మా జిల్లాలో పిడుగు పడి ముగ్గురు వ్యక్తులు చనిపోయారు. నేను రాజశేఖర రెడ్డి గారి వద్దకు వెళ్లి గొర్రెలను కాయడానికి వెళ్లి ఒకే రోజు ముగ్గురు వ్యక్తుల మీద పిడుగు పడి చనిపోయారు, ఏమైనా సహాయం చేస్తారా అని అడిగినప్పుడు ప్రొవిజన్ లేదని చెప్పినప్పుడు జీవన్ రెడ్డి గారు చొరవ తీసుకుని ముఖ్యమంత్రి గారిని ఒప్పించి లక్షా యాభైవేల రూపాయల చొప్పున ముగ్గురికీ ఇప్పించారు. కానీ, తెలంగాణ ప్రభుత్వం ఆ విధంగా రెకమండ్ చేస్తేనో, మంత్రిగా ఉంటేనో కాకుండా శాశ్వతంగా అందరికీ ఇవ్వాలని చెప్పి పిడుగు పడ్డ లేక ఏదైనా ఆపద వచ్చి చనిపోయిన వారికి అందరికీ తప్పకుండా గ్యారెంటీ ఉండాలని చెప్పి రూ.5లక్షల చొప్పున ఇన్సూరెన్స్ పెట్టిన ఏకైక ప్రభుత్వం తెలంగాణ ప్రభుత్వం.

(బ్రెజరీ బెంచ్ నుండి హర్షధ్వనాలు)

నేను ఎమ్.ఎల్.ఎ.గా ఉన్నప్పుడు కరీంనగర్ జిల్లాలో వరదలు వచ్చాయి. అప్పుడు ఫరీదుద్దీన్ గారు ఫిఫర్ సీస్ మంత్రిగా ఉన్నారు.

వ్యయ పట్టిక (బడ్జెట్)పై - సాధారణ చర్చ.

ముగ్గురు వరదల్లో కొట్టుకుపోయారు. సహాయం చేస్తారా అని అడిగినప్పుడు కూడా ప్రొవిజన్ లేదని చెప్పారు. వారితో కొట్లాడి ఒకలక్షా యాభైవేల చొప్పున ముగ్గురికీ ఇప్పించాము. కాని తెలంగాణ రాష్ట్రం వచ్చిన తర్వాత గొర్రెల కాపరులు పిడుగు పడి చనిపోయినా, గొడ్డు తాటి చెట్టు మీద నుండి పడిపోయి చనిపోయినా, చేపలు పట్టబోయి మత్స్యకారులు చనిపోయినా రూ.5లక్షల చొప్పున ఇన్సూరెన్స్ అమలు చేస్తున్న రాష్ట్రం తెలంగాణ రాష్ట్రం.

(ప్రెజర్ బెంచ్ నుండి హర్షధ్వనాలు)

మీరందరూ శాసన సభ్యులుగా పని చేశారు. మేము కూడా పని చేస్తున్నాము. నేను 10 సంవత్సరాలు వరుసగా జిల్లాలో బ్యాంకర్ల మీటింగ్ కి వెళ్ళేవాడను. ఎస్.సి, ఎస్.టి.ల గురించిన స్కీములు 100కు టార్గెట్ ఇస్తే 5 కూడా అమలు అయ్యేది కాదు. ఏనాడు బ్యాంకులు డబ్బులు ఇవ్వడానికి ముందుకు రావు, సెక్యూరిటీ పెడితేనే డబ్బులు ఇస్తాయి. ఈ విషయం మా ముఖ్యమంత్రి గారికి చెప్పాము. అన్నా ఎస్సీ, ఎస్టీ, బిసి, మైనారిటీల కోసం ఇస్తున్న ఋణాలకు రూ.30వేలు మాత్రమే సబ్సిడీ ఉంది. దీనిని కొంత పెంచుకోవాల్సిన అవసరం ఉంది, బ్యాంకర్ల పెత్తనం తగ్గించాల్సిన అవసరం ఉంది అని చెప్పినప్పుడు, కడియం శ్రీహరి గారిని, నన్ను, జోగు రామన్న గారిని, చందూలాల్ గారిని పిలిపించి కమిటీ వేసి బ్యాంకుల పెత్తనం తగ్గించి డైరెక్ట్ గా వారికి సపోర్ట్ గా ఉండే విధంగా చేయమని చెప్పి మేము ఎకనామిక్స్ సపోర్ట్ స్కీమును ఏర్పాటు చేశాము. దేశంలో ఎక్కడా లేని విధంగా లక్ష రూపాయలు తీసుకుంటే ఎనభైవేల రూపాయల సబ్సిడీ ఉన్న రాష్ట్రం ఈ దేశంలో ఎక్కడా ఉందా? అది తెలంగాణ రాష్ట్రం కాదా అని అడుగుతున్నాను.

(ప్రెజర్ బెంచ్ నుండి హర్షధ్వనాలు)

1.20 ము. 2016-17 సంవత్సరంలో ఈ విషయాలను డిజైన్ చేయాలని అనుకున్నాము. కనుక ఇంతకుంటే గొప్పగా ప్లాన్ చేయాలనే వాటిని పెట్టలేదు. గ్రామీణ ప్రాంతాల్లో వ్యవసాయదారుడు భూమిని కొనుగోలు చేస్తే సాదా కాగితంపై వ్రాసుకుంటారు. అదే విధంగా తండ్రి చనిపోతే కొడుకుకి ఆ భూమి సంక్రమించాలి. కానీ, ఎక్కడ కూడా రూ.20,000 నుంచి రూ.30,000 లంచం ఇస్తే తప్ప పాత తేదీల్లో వారి భూములు, వారి పేరుపై వచ్చే ఆస్కారం లేదు. అంటే మేము ఆలోచిస్తున్న తీరును అర్థం చేసుకోవాలని తెలియజేస్తున్నాను. 11లక్షల మంది రైతాంగానికి రూపాయి ఖర్చు లేకుండా, ఎటువంటి ఇబ్బందులు లేకుండా, ఏ భేదం లేకుండా సాదా బైనామాల భూములపై వారికి హక్కులు కల్పిస్తున్న రాష్ట్రం తెలంగాణ రాష్ట్రం కాదా అని అడుగుతున్నాను. ఈ విధంగా ఎక్కడా జరుగుతున్నదా అధ్యక్షా.

గతంలోనేను ఫ్లోర్ లీడర్ గా ఉన్నప్పుడు ఓ ముఖ్యమంత్రి గారిని దరఖాస్తు ఇవ్వడానికి హార్వీరావు గారు, నేను దరఖాస్తును ఇచ్చాము. అయ్యా, మీరు ఆంధ్రప్రదేశ్ కంటెక్స్ట్ చూస్తున్నారు, కాని తెలంగాణ కాంటెక్స్ట్ చూసే ప్రయత్నం చేయండి అని అడిగాము. ఆంధ్ర ప్రాంతంలో నీరు ఉంటాయి. కాని ఈ ప్రాంతంలో నీరు ఉండవు. కనుక గుజరాత్ రాష్ట్రంలో 2 ఎకరాలకు గ్రీన్ హౌస్ కల్టివేషన్ కోసం ఉందని వారు చెబితే, మేము వెళ్లి దరఖాస్తు అందచేస్తే 20కుంటలకు ఇచ్చారు, తప్ప ఒకటే రాష్ట్రం ఒకటే పద్ధతని చెప్పారు. కాని కరవుకి నిలయమైన నీరు దొరకని తెలంగాణకు కనీసం రెండెకరాలకు కూడా ఇవ్వలేదు. ప్రస్తుతం మూడెకరాల గ్రీన్ హౌస్ కల్టివేషన్ కి జీ.ఓ. ఇచ్చిన మాట వాస్తవం కాదా, నాకు తెలిసి ఒకరైతుకి 75శాతం, రెండు లక్షలకు పైబడి సబ్సిడీ ఇచ్చిన రాష్ట్రం ప్రపంచంలోనే, మన తెలంగాణ రాష్ట్రమని తెలియజేస్తున్నాను. అదే విధంగా హార్టికల్చర్ విషయాల్లో కూడా అనేక పనులను చేశాము. కాని వాటి జోలికి పోను.

గౌరవసభ్యులు నిన్న అడిగినందున ఈ విషయాలను తెలుపుతున్నాను. గతంలో కాంగ్రెస్ పార్టీ అధికారంలో ఉన్నప్పుడు నిజామాబాద్ జిల్లాలోని ఎర్రజొన్న రైతులు నష్ట పరిహారం అందివ్వమని వెళితే ఫైరింగ్ చేశారు. ఎందుకు ఈ విషయాలను చెబుతున్నానంటే, మానవత్వానికి జీ.ఓ.లు, రూల్స్ మానవులు పెట్టుకున్నవే తప్ప, దేవుడు జీ.ఓ.లు వ్రాయడు. కాని ఆనాడు ఈ విషయాలపై ఎన్నిసార్లు వేడుకున్నా జీ.ఓ. ఇవ్వడానికి ప్రోసీజర్ లేదని చెప్పారు. కాని తెలంగాణ ప్రభుత్వం ప్రజలను ఆదుకోవాలనే ఉద్దేశ్యంతో మానవత్వంతో జీ.ఓ.ను ఇచ్చింది.

(కొంతమంది టి.ఆర్.ఎస్.సభ్యుల నుంచి హర్షధ్వనాలు)

మార్కెట్లలో హమాలీల రేట్లు పెంచడం కానీ, మార్కెట్ కమిటీల్లో రిజర్వేషన్లు ఇవ్వడం కానీ, మహిళలకు కూడా రిజర్వేషన్లు ఇవ్వడం కానీ, అదే విధంగా రైతులు ఆత్మహత్యలు చేసుకున్న వారికి గత ప్రభుత్వాలు ఒకటిన్నర లక్ష రూపాయలు ఇచ్చిన విధంగా కాకుండా ఆరు లక్షల రూపాయలు ఇస్తున్న విషయంలో కాని, జర్నలిస్టులకు, న్యాయవాదులకు వందకోట్ల రూపాయలు కేటాయించడం కాని, ట్రాక్టర్లు, ఆటోలపై పన్నులను రద్దు చేసిన విషయాల్లో కాని ఈ విధంగా 350 నిర్ణయాలను తీసుకున్నాము. వాటిని నేను చదవడం లేదు.

సంవత్సరం క్రితం ముఖ్యమంత్రి గారు మా అందరికీ సమావేశం ఏర్పాటు చేసి తెలంగాణ రాష్ట్రం బంగారు తెలంగాణ బాటలో వెళ్ళాలంటే, గ్రామీణ ప్రాంత ఆర్థిక వ్యవస్థ బాగుపడకుండా, నూటికి తొంభై శాతమని అణగారిన వర్గాలు ఉన్నాయని చెబుతున్నామో,

తెలంగాణ రాష్ట్రం అణగారిన వర్గాలకు నిలయమని చెబుతున్నామో, వారి అభివృద్ధి లేకుండా వారి జీవితాలను మార్చకుండా, బంగారు తెలంగాణ రాష్ట్రం సాధ్యం కాదు కదా అని అన్నారు. అన్ని కులాలను, అన్ని కుల వృత్తుల వారితో సమగ్రంగా మాట్లాడి మొత్తం ఫీడ్ బ్యాక్ తీసుకుని నాకు సబ్మిట్ చేయమని తెలిపారు. కొన్ని వృత్తులు మరుగున పడిపోయాయని, కొన్ని వృత్తులు గొప్పగా ఉన్నాయని, వాటిని విభజించామని చెప్పినప్పుడు ఆ పనిని మేము చేశాము. గ్రామీణ ప్రాంతాల్లో నివసిస్తున్న వారిలో సర్వీస్ ఓరియంటెడ్ వృత్తులు, అసెట్ క్రియేట్ చేసే వృత్తులుగా విభజించుకున్నాము. ప్రపంచంలో ఎక్కడ ఉన్నా, అమెరికా, జర్మనీ, తెలంగాణలో ఎక్కడ ఉన్నా, క్షురం చేసుకోవలసిందే, ఆ వృత్తి ఉండవలసిందే అధ్యక్షా. ఏ కులం వారు క్షురం చేస్తారన్న విషయాన్ని పక్కన పెడితే, ఆ వృత్తి మాత్రం మనుషులు ఉన్నంత కాలం ఉంటుంది. బట్టలు ఉతికే వృత్తి ఆ కులం వారే చేస్తారా, లేకవేరే కులం వారు చేస్తారా అన్నప్పుడు ఏ ప్రాంతంలోనైనా చేయవలసిన పనే అది. వీటిని సర్వీస్ ఓరియంటెడ్ వృత్తులంటారు. అవి నాయి బ్రాహ్మణులు, రజకుల వృత్తులు తదితరాలు కావచ్చు. మారిన పరిస్థితుల్లో టెక్నాలజీని వీరికి అనుసంధానం చేసి, ఏ విధంగా వారికి సపోర్టు చేయవచ్చునే విషయాలను చూస్తున్నాము. అంటే సపోర్టు చేయడమంటే ఆ కులాన్నో, వృత్తినో సపోర్ట్ చేయడం కాదు. వారికి సపోర్ట్ చేయడమంటే, తెలంగాణ ప్రజలకి సపోర్ట్ చేసినట్టేనని అధ్యక్షా.

“పోతాండా పోతాండా తంబి మురికి కాలవమీద బండమీద కూర్చోబెట్టి క్షురం చేస్తాను తంబి, గింత అన్యాయం ఉంటదా. పోతాండా పోతాండా తంబి మూసి నదిలో బట్టలు ఉతుకున్నా తంబి రోగొలోస్తాయి తంబి” అంటాడు. అంటే, బట్టలు తెలంగాణ ప్రజలవి, క్షురం తెలంగాణ ప్రజలది. కనుక ఈ రెండింటి విషయంలో నాయిబ్రాహ్మణ వృత్తిని మోడల్ చేయడానికి, రజకు వృత్తిని మోడల్ చేయడానికి రూ.500కోట్లు ఖర్చు పెట్టాము. బయటి వారు వచ్చి ఈ వృత్తులను పెట్టుబడి పెట్టి చేసుకుంటున్నారు. కనుక ఆ పెట్టుబడిని పెట్టేందుకు ఆ పథకాన్ని తెచ్చాము. చాలామందిని ఎందుకు వృత్తిని ఆపిస్తున్నావని అడిగితే పెట్టుబడి లేదని అంటున్నారు. కనుక వేరే కులంవారు వచ్చి దుకాణాలను పెట్టిన ఆశ్చర్యపోవాల్సిన అవసరం లేదు. కనుక నాయిబ్రాహ్మణుల కోసం ఆ స్కీమ్ను తెస్తే కొంతమంది కామెంట్స్ చేస్తున్నారు. ఏంటి ఇటువంటి పనులు చేసుకుంటారా అంటున్నారు. ఇంత దుర్మార్గమా అధ్యక్షా. అనూస్ సంస్థను ఎవరు పెట్టారో ఒకసారి గమనించండి. ఇటువంటివి అనేక విషయాలు ఉన్నాయి. తెలంగాణ రాష్ట్రంలో ఇంకా

వృత్తిని నమ్ముకుని బ్రతుకుతున్నవారు ఎవరైతే ఉన్నారో వారికి ఆర్థికంగా సపోర్ట్ చేసి, టెక్నాలజీని వాడుకుని, వారు గొప్పగా బ్రతికే విధంగా చేసే సంకల్పం తప్పా అని అడుగుతున్నాను. ఎందుకు ఈ విధంగా కించపరుస్తున్నారు. ఒకనాడు గ్రామీణ ప్రాంతాల్లో రైతులు వృత్తులను నమ్ముకుని బ్రతికిన విషయాలను నా చిన్నతనంలో చూశాను. ఆనాడు రజకులకు అన్నం పెట్టేవాళ్లము. ఆనాడు నాయి బ్రాహ్మణులకు వడ్డీ ఇచ్చేవాళ్లము. కుమ్మరులకు ధాన్యం ఇచ్చేవాళ్లము. ఆ విధంగా అల్లుకుని బ్రతికిన బ్రతుకులను మనం చూశామని తెలియజేస్తున్నాను. కాని వారిని ఈ రోజు చిన్నచూపు చూసి ఆ ప్రజల్ని కించపరచే ప్రయత్నం చేయవద్దని తమరి ద్వారా విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను.

అసెట్ క్రియేట్ చేసే వృత్తులు రెండవ రకం వృత్తులని తెలియజేస్తున్నాను. ఈ సందర్భంలో ఒక విషయాన్ని తెలియజేస్తాను. డా.బి.వి.రావు తెలంగాణ బిడ్డ, యాదవ సోదరుడు, పాతబస్తీలో ఉండేవారు. మాములు రాజేంద్రనగర్ కాలేజీలో అటెండర్ వృత్తిలో పనిచేస్తుండేవారు. ఒకసారి అమెరికన్లు ఆ కాలేజీకి వచ్చినప్పుడు ఆయన్ని అమెరికాకి తీసుకువెళ్లారు. అక్కడ ఉన్న కోళ్లఫారాల గురించి వాళ్లు తెలిపిన విషయాలతో ఇక్కడకు వచ్చి ఆయన పౌల్ట్రీ ఫార్మ్ పెట్టారు. ఈ దేశంలో పౌల్ట్రీ పితామహుడు ఎవరంటే డా.బి.వి.రావు అని అంటారు. నా స్వానుభవాలను తెలుపుతాను. 1985వ సంవత్సరంలో చదువు పూర్తయ్యింది. మా నాన్న మూడేకరాల భూమిని అమ్మి డబ్బులు ఇస్తే పురుషోత్తం గారి పెద్దలో కోళ్లఫారాలను పెట్టిన విషయం తమరికి తెలుసు అధ్యక్షా. ఏవరూ చూసినా ఇంత చదువు చదువుకుని కోళ్ల ఫారం పెట్టినపు, ఈ మురికిలో పనిచేస్తావా అన్నారు. నాకు ఇది అన్నం పెడుతున్నది, ఇది నా వృత్తి, నా ఆత్మగౌరవాన్ని పెంచింది, దయచేసి కించపరచే ప్రయత్నం చేయకండి చెప్పాను. కాని 85వ సంవత్సరంలో కోళ్ల ఫారం పెట్టి, ఈ స్థాయికి వచ్చాను. కోళ్ల ఫారం అంటే, వాసనే కావచ్చు, నాజుకే కావచ్చు. కాని కోళ్ల ఫారం నాకు సంపదను ఇచ్చింది. ఇది కోళ్ల ఫారం నన్ను ఇక్కడికి దాకా తీసుకువచ్చింది. 2014 సంవత్సరంలో ఎన్నికల సమయంలో పదిహేను రోజులపాటు దేశమంతా తిరిగాము. రెండవసారి ఏ. రవీంద్ర్ గారు కూడా వచ్చారు.

1.30 ము. మొదలమేము కర్నూలు జిల్లా, ఉడిపి, పూణే వంటి అన్ని రాష్ట్రాలను తిరిగివచ్చాము. కర్నూలు జిల్లాలో ఒక గొర్రెల ఫామ్ దగ్గరకు పోయాము. అక్కడ ఉన్న రెడ్డిని ఈ ఫామ్ వల్ల ఏటా ఎంత ఆదాయం వస్తుందని అడిగాను. ఈ సంవత్సరం రూ.78లక్షల ఆదాయం వచ్చిందని చెప్పాను. గొర్రెల ఫామ్లకు

వ్యయ పట్టిక (బడ్జెట్)పై - సాధారణ చర్చ.

కూడా రూ.78లక్షలు మస్తాయా అని ఆశ్చర్యపోయాను. వాళ్లు లెక్కలన్నీ చూపించారు. నేను అన్ని రాష్ట్రాలకు వెళ్లి, అన్ని బిజినెస్లు చూసి వచ్చాను. అన్నింటిలో కెళ్లా నాకు వందుల పెంపకం బిజినెస్ బాగా వచ్చింది. గొర్రెల ఫామ్, బర్రెల ఫామ్ ఇవన్నీ చూసిన తర్వాత అన్నింటి కంటే లాభదాయక బిజినెస్ ఏమంటే వందుల ఫామ్మని తేలింది. ఇంతలోనే ఈ ప్రభుత్వం వచ్చింది, అందుకే దాన్ని పెట్టలేదు. నిన్నటి నుంచి ఫీస్బుక్లో విమర్శలను చూస్తున్నాను. ఎంత బాధ అనిపిస్తుంది. మీరు ఒకసారి లెక్కలను చూడండి. మీరు ఎప్పుడూ అదే ఆలోచనలో ఉంటారు కాబట్టి ఈ రోజు ఈ రాష్ట్రం ఇలా అయిపోయింది. మీకు విజన్ లేదు. వృత్తుల మీద గౌరవం లేదు. ప్రజల మీద, ప్రజల సమస్యలను పరిష్కరించాలనే తపన లేదు. కాబట్టి ఇవాళ మీ పుణ్యమా అని రాష్ట్రం ఈ విధంగా ఉన్నది. గుర్తుపెట్టుకోండి. దాన్ని సరిచేసుకునే ఆలోచనలో మేము ఉన్నాము.

రాష్ట్రాల అభివృద్ధిలోనే దేశ అభివృద్ధి ముడి పడి ఉందని ప్రధానమంత్రిగారు అన్నారు. కుటుంబాల అభివృద్ధిలోనే, తెలంగాణ రాష్ట్ర అభివృద్ధి ముడిపడి ఉందని నేను అంటున్నాను. తెలంగాణలో పది లక్షల ఐ.టి. ఉద్యోగాలు మీరు ఇస్తారా అని విమర్శిస్తున్నారు. చదువు అంటే ఉద్యోగమా? బ్రతుకు అంటేనే ఉద్యోగమా? అభివృద్ధి అంటేనే ఉద్యోగమా? ప్రపంచం ఏమి లేదా? అమెరికాలో కూడా కొన్ని సమస్యలు ఉంటాయి. ఆస్ట్రేలియాకు రండి గొర్రెల పెంపకం ఎలా ఉంటుందో చూపిస్తాను. జి.ఎస్.డి.పి ద్వారా వేల కోట్ల సంపద ఏ విధంగా వస్తుందో, అదే విధంగా వేల కోట్ల రూపాయలు గొర్రెల పెంపకం, మేకల పెంపకం ద్వారా వచ్చే ఆస్కారం ఉంది. మీకు ఈ విషయం తెలియదు. మీరు విజువలైజ్ చేయలేదు. వాళ్లు సైపుర్యాం ఉన్నది. లోన్లు ఇవ్వడం లేదు. వాళ్లు ఆర్థికంగా జీవనం గడుపలేకుండా పోతున్నారు. గొర్రెల కాపరులకు ఆర్థిక ప్రీరణ ఇవ్వగలిగితే, వాళ్లు సైపుర్యాన్ని ఇన్వెస్ట్మెంట్ చేసుకొని గొప్పగా అభివృద్ధి చేసుకునే ఆస్కారం ఉందని ముఖ్యమంత్రిగారు చెప్పారు. దీని ద్వారా ఇరవై వేల కోట్ల సంపద సృష్టిస్తామని చెప్పారు. ఆ సంపద ఇరవైవేల కోట్లు కాకపోయినా, ఒక రూ.5వేల కోట్లు తక్కువగా వేసుకున్నా పదివేల కోట్లు సంపదను సృష్టించవచ్చు. గుజరాత్లో వైట్ రెవెన్యూషన్ వచ్చింది. అప్పుడు కూడా ఇలాగే మాట్లాడారు. ఇవాళ దానికి దేశంలోనే గొప్పపేరు వచ్చింది.

ఇంద్రకరణ్ రెడ్డి గారు ఎం.పి.గా ఉన్నప్పుడు పి.వి.నరసింహారావుగారు ప్రధానమంత్రిగా ఉండేవారు. పశువులు, గొర్రెలు, మేకలు, చేపల విషయంలో కైకలూరు నుంచి ఒక టీమ్ ప్రధానమంత్రి దగ్గరకు పోయి మాకు ఒక స్పెషల్ ప్లెట్ కావాలని

డిమాండ్ చేసినట్లుగా పేపర్లలో చూశాను. చేపలు ఎంత సంపదను సృష్టిస్తాయో కైకలూరుకు పోతే తెలుస్తుంది. ఇవాళ వీటి విషయంలో మనం శాస్త్ర విజ్ఞానాన్ని అడాప్ట్ చేసుకొని శాస్త్రీయంగా పెంచగలిగితే వేల కోట్ల రూపాయలు సంపాదించే ఆస్కారం ఉన్నది. తెలంగాణ రాష్ట్రంలో బ్లూ రెవెన్యూషన్ ద్వారా వేల కోట్ల రూపాయలు వచ్చే అవకాశం ఉన్నది. మత్స్య సంపద ద్వారా వేల కుటుంబాలను, లక్షల కుటుంబాలను ఆదుకునే ఆస్కారం ఉన్నది.

నేను పది సంవత్సరాలుగా శాసనసభకు వస్తున్నాను. బడ్జెట్ ప్రవేశపెడుతున్నప్పుడు మేము మేమే మాట్లాడుకున్నాము తప్ప ? ఎవ్వరు మమ్మల్ని పట్టించుకునే పాపాస పోలేదు. మూడు సంవత్సరాల కాలంలో ఈ సారి పెట్టిన బడ్జెట్లో ప్రజల బ్రతుకు ఉందని భావించాము. క్రికెట్ ఆట టి.విలో వచ్చినప్పుడు ప్రజలు ఎలాగైతే టి.విల ముందు కూర్చుంటారో, ఈ బడ్జెట్ ప్రవేశపెట్టే సందర్భంగా అలా ప్రజలంతా టి.విల ముందు కూర్చోని చూశారు. మీకు ఈ విషయం తెలియదు. బడ్జెట్ పెట్టిన తర్వాత పల్లెల నుంచి ప్రజలు వచ్చినప్పుడు ఆ ప్రజల కళ్లలో ఉన్న ఆనందం మేము చూశాము.

(కొంతమంది కాంగ్రెస్ సభ్యుల నుంచి అంతరాయం)

ఇదే మీకు మాకు ఉన్న తేడా. మీరెవరూ పదవి కోసం ఆరాటపడుతున్నారు. తెలంగాణను బాగు చేసుకోవాలని మేము ఆరాటపడుతున్నాము. ఇన్నాళ్లుగా మీ నిర్లక్ష్యానికి గురైన ప్రజలు, ఈనాటికి కూడా బిక్కుబిక్కుమని ఉంటున్నారు. వారికి అండగా మేమున్నాము. తెలంగాణను ఉత్తిగా తెచ్చుకోలేదు. తెలంగాణ రాష్ట్ర సమితి సుమారు 14,15 సంవత్సరాలుగా ప్రజల జీవితాలతో పెన వేసుకొని, ప్రజల కన్నీళ్లు, కష్టాలను చూసిన బిడ్డలుగా, తెలంగాణ రాష్ట్రం వస్తే ప్రజల కన్నీళ్లు, కష్టాలకు పరిష్కారం చేయాలనే కర్తవ్యం మా భుజాల మీద ఉంది కాబట్టి, అంత లోతుల్లోకి పోయి ఈ ప్రయత్నం చేస్తున్నాము తప్ప, మీ లాగ ఎన్నికల కోసం బడ్జెట్ పెట్టడం వంటివి మేము చేయడం లేదు. తెలంగాణ రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి ఎన్నికల ఓరియంటేషన్ లేదు, పవర్ ఓరియంటేషన్ లేదు. తెలంగాణ ప్రభుత్వానికి పీపుల్ ఓరియంటేషన్ ఉంటుంది.

ప్రజలు, ప్రజల సమస్యల పరిష్కారమే ఇతి ఉత్తంగా మా నిర్ణయాలు, మా ఆచరణ, మా ప్రయత్నం ఉంటుంది తప్ప, దానికి భిన్నమైనటువంటి ఆచరణ ఉండదని చెబుతున్నాను. యావల్ తెలంగాణ ప్రజానీకం ఆసక్తిగా ఈ బడ్జెట్ కోసం ఎదురు చూశారు. ఎందుకంటే ఈ బడ్జెట్లో వాళ్ల బ్రతుకు కూడా ఉందని, వాళ్ల

ఎదుగుదల కూడా ఉందని భావించారు. కొన్ని కులాలకు మీరు గుర్తింపు ఇవ్వలేదు, కనీసం కుల సర్టిఫికేట్లను కూడా ఇవ్వలేదు. తెలంగాణ వచ్చిన తర్వాత నేను ముఖ్యమంత్రిగారితో చెప్పి వాళ్లందరిని కూర్చోపెట్టి కుల సర్టిఫికేట్లు ఇచ్చాను. మోస్ట్ బ్యాక్ వర్డ్ క్లాస్ ల క్రింద నుమారు 40,50 కులాలు ఉన్నాయి. వాళ్లకు ఆర్థికంగా కొంత తోడ్పాటు అందించాలని చెప్పి మొట్టమొదటిసారిగా రూ.1000కోట్లు బడ్జెట్ పెట్టినటువంటి రాష్ట్రం తెలంగాణ రాష్ట్రం.

1.40 శ్రీ కె. చంద్ర శేఖర్ రావు :- అధ్యక్ష చిన్నా రెడ్డి గారు మ. నాకు మంచి మిత్రులు. ప్రతిపక్ష నాయకులు జానా రెడ్డి గారు కొన్ని విషయాలు మాట్లాడారు. ప్రధాన ప్రతిపక్షం, ఇన్ని సంవత్సరాలు పరిపాలన చేసిన పార్టీ నుంచి ఇలాంటి మాటలు నేను ఆశించ లేదు. బాధ కలిగి చెబుతున్నాను. ఆ రోజు నేను సభలో లేను, టి.వి.లో విన్నాను. నేను వెంటనే వ్రాసుకున్నాను. ఆర్థిక శాఖ మంత్రి గారు గ్రామీణ ఆర్థిక వ్యవస్థను పరిపుష్టం చేసే లోతుల్లోకి ఎలా వెళ్లాలి, ఎలా అధ్యయనం చేశాము, దానికి ఎలాంటి ప్రతిపాదన పెట్టామని చెప్పారు. ఊళ్లలో ఉండే యాదవులు, చేపలు పట్టేవారు, రకరకాల వృత్తులు చేసుకునేవారు, హైదరాబాద్ లో ఆర్థిక శాఖ మంత్రి గారు చదివే బడ్జెట్లో మేము మొట్టమొదటిసారి కనిపిస్తున్నామని వారు ఫీలైన విషయాన్ని చెబితే, ఎందుకో అది మీకు పడడం లేదు. జానా రెడ్డి గారు ఎం.బి.సి. లు అంటే ఎవరని ప్రశ్నించారు. నా దగ్గర రికార్డు ఉంది. I am challenging it. ఎం.బి.సి.లకు వెయ్యికోట్ల రూపాయలు ఎలా ఖర్చు పెడతారని ప్రశ్నించారు. Your Leader is on record. ఇదా ప్రతిపక్ష నాయకుడు అడిగే ప్రశ్న? వాస్తవాలు ప్రజలకు తెలియాలి.

కరెంటు విషయంలో తట్టుకోలేక పోతున్నారు. తట్టుకోలేక డిస్కంట్లో ఇప్పటికే పది వేల కోట్ల రూపాయల అప్పుల్లో ఉన్నారు. మరొకనాలుగు వేల కోట్ల రూపాయలు డిస్కంట్ మీద అప్పు కావాలి. ఎక్కడి నుంచి తెస్తారని అంటారు. నవ్యాలో, ఏడూలో అర్థం కావడం లేదు. డిస్కంట్ అప్పుల గురించి సామాన్య మానవుణ్ణి అడిగినా చెబుతాడు. నేను స్వయంగా ఢిల్లీకి వెళ్లి కేంద్ర ప్రభుత్వం ప్రవేశ పెట్టిన ఉదయ్ స్కీమ్ లో 12వేల కోట్ల రూపాయల అప్పులు డిస్కంట్ లకు ఉంటే, రాష్ట్ర ప్రభుత్వము టేకోవర్ చేసింది. గవర్నర్ గారి ప్రసంగానికి ధన్యవాదాలు తెలిపి తీర్మానానికి సమాధానం చెబుతూ, ఇదే సభలో నేను చెప్పాను. I am on record. డిస్కంట్ అప్పులు మనం తీసుకున్నాము, ఆ తీసుకున్న దరిమిలా కేంద్రం ఇచ్చిన వెసులుబాటు, బాండ్లను ఆర్.బి.ఐ. మన తరపున ప్రవేశ పెడితే, దేశంలో ఉన్న బ్యాంకులన్నీ క్యూ కట్టి తీసుకున్నాయని ఇదే

సభలో చెప్పాను. తెల్లారేసరికి ప్రతిపక్షాలు డిస్కంట్ లకు అప్పు దేనికనే విధంగా మాట్లాడారు. వారి పరిజ్ఞానానికి వందనాలు. అర్థ సత్యాలు, అసత్యాలు ఎలా ఉంటాయంటే, వారికి ఎవరు వ్రాసి ఇచ్చారో ఏమో నాకు అర్థం కాలేదు. నార్త్, సౌత్ గ్రేడ్లు కన్స్ట్రక్టావాలి. దానికోసం మొట్టమొదటిసారిగా వచ్చిన అవకాశం సోలాపూర్, రాయచూర్ లైన్. ఆ రోజుల్లో రాత్రుల్లో చిమ్మ చీకట్లుంటే విద్యుత్ కోతల మీద రాజీవ్ రూదారి బంద్ కి పిలుపును ఇచ్చి, నేను కూడా స్వయంగా అందులో పాల్గొన్నాను, తమరు కూడా అందులో పాల్గొన్నారు. లక్షలాది మంది ప్రజలు పాల్గొన్నారు. దాని దరిమిలా ఇదే శాసనసభలో ఇదే కారిడార్ లో టి.ఆర్.ఎస్. ఎమ్.ఎల్.ఎ.లు వెళ్లి అప్పటి ముఖ్యమంత్రి కిరణ్ కుమార్ రెడ్డి గారిని 1,000 మెగావాట్లు కారిడార్ కొనండి, లేదంటే చచ్చిపోతామని బ్రతిమిలాడితే, ఆయన ఎమ్.ఎల్.ఎ.ల మీద నుంచి నడుచుకుంటూ వెళ్లిపోయారే తప్ప కొనలేదు. అది వారి జ్ఞానం.

మనం పవర్ కొనే కారిడార్ కేవలం నార్త్ ఇండియా నుంచి మాత్రమే. సౌత్ ఇండియాకు పవర్ లేదు. కర్నాటక, కేరళ, తమిళనాడుల్లో పవర్ షార్ట్ చేశారు. లభ్యత ఉండంటే, ఉత్తర భారత దేశం నుంచి కొనాలి. దాని మీద వాగ్దా గ్రేడ్ వస్తే జనారెడ్డి గారు మాట్లాడిన దానికి ఏమి సమాధానం చెప్పాలో అర్థం కాలేదు. వారు ఏమి అడిగారంటే, మీరు డిచ్ పల్లి, వాగ్దా గ్రేడ్ లో ఛత్తీస్ గుడ్ లతో చేసుకున్న ఒప్పందము 1,000 మెగావాట్ల అయినా 2,000 మెగావాట్లకు లైన్ బుక్ చేసుకున్నారు. ఇది వృధా ఖర్చు అంటారు, ఇది వృధా ఖర్చు చెప్పండి?

తెలంగాణ రైతాంగానికి, తెలంగాణ పారిశ్రామిక వేత్తలకు, తెలంగాణ ప్రజలకు నిరంతర విద్యుత్తును సస్టై చేయాడానికి అవసరమైతే 10, 20 కోట్లు ఖర్చు పెట్టడానికి తెలంగాణ ప్రభుత్వము వెనుకకు పోదని చెప్పాము. దాని ప్రకారమే కొన్నాము. ఆరోజు మీకు ముందు చూపు లేదు. కానీ మాకు ముందు చూపు ఉంది. కాబట్టి, రేపు రాబోయే సమస్యలను గుర్తు పెట్టుకొని ముందుకు వెళుతున్నాము. ఛత్తీస్ గుడ్ నుంచి ఎక్కడ వరకు చేసుకున్నారు, అంటే ఇది ఇంటర్ లింక్. పవర్ గ్రేడ్ కార్పొరేషన్ ఆఫ్ ఇండియా లిమిటెడ్ (పి.బి.సి.ఐ.ఎల్.) అనేక రాష్ట్రాలకు పవర్ సస్టై చేస్తుంది. మనకు ఏదైనా పి.పి.ఎ. ఉంటేనే మనం ఆ కారిడార్ బుక్ చేసుకోవడానికి అవకాశం ఇస్తారు, లేకపోతే ఇవ్వరు. ఈ విషయాన్ని కరెంటు డి.ఇ.ని అడిగినా చెబుతాడు. ఈ మాత్రం మీరు ఎందుకు తెలుసుకోలేకపోతున్నారో అర్థం కావడం లేదు. 500 మెగావాట్లు ఎక్కువ అవసరం అయితే మనం ఇంకో రాష్ట్రం నుంచి కొనుక్కోవాలి.

వ్యయ పట్టిక (బడ్జెట్)పై - సాధారణ చర్చ.

You should have a space in the corridor. It is the minimum wisdom that one has to have. ఆ రోజు నేను సభలో ఉండి ఉంటే అప్పుడే చెప్పేవాణ్ణి. ఇవన్నీ విని చాలా బాధ పడ్డాను.

మిత్రులు కిషన్ రెడ్డి గారు ఎప్పటిదో 40 సంవత్సరాల క్రితం ఉపన్యాసం చెబుతారు. ప్రతి మనిషి మీద ఇంత అప్పు ఉంది అంటున్నారు. అదో కథ అయిపోయింది. నేను టూకీగా చెబుతున్నాను. I am reiterating because I wanted to be on record. ఇది ప్రగతి విషయంలో అవగాహన లేని వారు చెప్పే మాట. నీతి ఆయోగ్ సమావేశంలో నేను, ఫైనాన్స్ సెక్రటరీ గారు, చీఫ్ సెక్రటరీ గారు పార్లమెంటులో ప్రధాన మంత్రి గారు స్వయంగా చెప్పారు.

بہار میں ملک وکال کے لئے کھلی ہوئی حکومتوں کی بنیادیں ہیں، انہیں اپنا راستہ چننے کا حق ہے۔

సంసాధన్ అంటే వనరులు. అనుకున్న అభివృద్ధి జరగాలంటే, మనం ఇంతింత జంప్ తీసుకుంటే కాదు, ఇంత జంప్ తీసుకోవాలని వాళ్లనాయకుడు ప్రధాన మంత్రి గారు చెప్పారు. వారే ఇంత క్వంటమ్ జంప్ తీసుకోవాలని చెప్పారు. ప్రపంచమంతా ఆయన్ను పొగుడుతున్నది. 0.5 శాతం అడిషనల్ గా ఎఫ్.ఆర్.బి.ఎమ్. కూడా ఇచ్చారు. ఇప్పుడు మనకు కమిటీ వేశారు. దయచేసి గౌరవ సభ్యులందరికీ కూడా ఈ నాలెడ్జ్ అవసరమని చెబుతున్నాను. ఎఫ్.ఆర్.బి.ఎమ్. అనే చట్టం మన దేశంలో కరెక్టుగా ఉందా, దాంతో మన కాళ్లు మన చేతులు మనమే కట్టేసుకుంటున్నామా?

మావో ఆధ్వర్యంలో విప్లవం సాధించిన చైనా కంప్లీట్ గా రివర్స్ చేసుకున్నారు. ఆ కమ్యూనిస్టు సిద్ధాంతము పనికిమాలిందని ప్రక్కన పెట్టి ప్రపంచం మొత్తానికీ వాకిలి తెరిచి, ఈరోజు అమెరికాను కూడా డామినేట్ చేసే స్థాయికి వెళ్లింది. ఈరోజు వారికి 11 లక్షల బిలియన్ డాలర్ల ఎకానమీ సాధించారు, ఎందుకంటే పాత వద్దతికి పాతరవేశారు కాబట్టి అని తెలియజేస్తున్నాను. అదే వద్దతిలో ఈరోజు దేశ ప్రధాన మంత్రి మోదీ గారు కూడా ప్రయత్నం చేస్తున్నారు. అదే మాట చెబుతున్నారు. అదే మేము చేస్తుంటే అప్పు తెచ్చారు, మనిషికి ఇంత అప్పు ఉంటుందని మాట్లాడతారు. అప్పు తేవడమే కాదు, During this Financial Year the Hon'ble Minister for Finance has proposed to pay back an amount of Rs.20000 crores of loans. 20 వేల కోట్ల రూపాయల అప్పులను కూడా బడ్జెట్లో భాగంగా ఈ సంవత్సరం మనం చెల్లిస్తున్నాము. ఇది నిరంతర ప్రక్రియ, ఎలా అవ్ లోడ్ చేస్తూ ఉంటామో, ఎలా పేమంట్ అవుతుందో, అలాగే మనకు ఎలిజిబిలిటీ

వస్తుంది. మేము తీసుకుంటాము. It is a dynamic situation. కిషన్ రెడ్డి గారు ఏమన్నారంటే, గొర్రెల స్కీము మంచిదే అభినందిస్తున్నాను, ఇది మొత్తం కేంద్ర స్కీము. ప్రధాన మంత్రి గారికి కూడా ఒక గొర్రెను, గొంగళిని ఇవ్వాలని కిషన్ రెడ్డి గారు అన్నారు. కిషన్ రెడ్డి గారు సలహా, ఏదైనా చెబితే బాగుండాల్సి. దయచేసి ఇలాంటివి చెప్పకండి.

శ్రీ జి.కిషన్ రెడ్డి(అంబర్ పేట):- ఈ స్కీమ్ లో మీకు కొంత కేంద్ర ప్రభుత్వం కూడా ఫైనాన్స్ చేస్తోంది. కేంద్ర ప్రభుత్వం కూడా సహాయం చేస్తోందని చెబితే ఏమి కొంప మునిగి పోతుందని అన్నానే తప్ప, ఇది మొత్తం కేంద్ర ప్రభుత్వం స్కీమ్ అనలేదు. మీరు రికార్డ్ చూడండి.

శ్రీ కె. చంద్ర శేఖర్ రావు:- అధ్యక్ష, నన్ను అన్యధా భావించ వద్దు. ఇందులో ఒక్క అణా కూడా కేంద్ర ప్రభుత్వానిది లేదు. ఇది వంద శాతం రాష్ట్ర ప్రభుత్వం తన సొంత బడ్జెట్ నుంచి యాదవ సోదరుల అభివృద్ధి కోసం, రెండున్నర సంవత్సరాల్లో యాదవ సోదరులు 20 వేల కోట్ల రూపాయల సంపదను సృష్టించడం కోసం 75 శాతం సబ్సిడీతో ఇస్తున్న స్కీము ఇది. అయినా వారు గమనంలోకి తీసుకోకుండా మాట్లాడుతున్నారు. నాది ఒక్కటే ప్రార్థన, వాస్తవాలు మాట్లాడుకుందాము. ఈ రోజు ఆర్థిక శాఖ మంత్రి గారు చెప్పిన విషయాలకు నా మిత్రులు చిన్నారెడ్డి గారు ఎర్ర జొన్నలు, సన్న బియ్యము, చేప పిల్లలు, గొర్రె పిల్లలని వెటకారం చేస్తున్నారు. చేప పిల్లలు, గొర్రె పిల్లలను సోకే వారు మనుషులు కాదా అధ్యక్షా? పౌల్ట్రీ ఫామ్స్ అనగానే కోడి పిల్లలు. రాజేందర్ గారు తన ధోరణిలో తాను చెప్పారు. Today, Telangana State produces 30-35% of total poultry production of India. At the same time, the Telangana State also produces close to 40% of pharmaceutical productions of India. అనేక రంగాల్లో ఉన్న వాటిని తీసుకొని ఆర్థిక మంత్రి గారు బడ్జెట్ లో ప్రతిపాదించారు. అలాంటివి చర్చించండి. మంచి చెప్పండి తీసుకుంటాము. అప్పు చేస్తే తప్పు అన్నట్టుగా మాట్లాడము మంచిది కాదు. కరెంటు విషయంలో మీరు అట్టర్ ప్లాస్ అయితే, మేము సూపర్ నెక్సెస్ అయ్యాము.

1.50 ఇది వాస్తవం కాదా? మేము, మీరు చెప్పేది కాదు, దేశం **మ.** చెబుతోంది. మేము పెట్టిన సంస్థల వల్ల విద్యుత్ ఉత్పత్తి అవుతుందని జానారెడ్డి గారు అంటున్నారు. మీరు ఎక్కడ పెట్టారు? నేను వాస్తవం చెబుతున్నాను. మా ఫ్రెన్సివల్ సెక్రటరీగా ఉన్న నర్సింగరావును, నేను కేంద్రంలో మంత్రిగా ఉన్న సమయంలో

అప్పుడున్న ప్రధానమంత్రి మన్మోహన్ సింగ్ గారితో చెప్పి సింగరేణిలో ఎమ్.డి.గా, వారిని అపాయింట్ చేయించాను. రేపటినాడు ఎవరు నమ్మినా నమ్మకపోయినా తెలంగాణ విభజన ఖచ్చితంగా జరుగుతుందని నేను అతనికి చెప్పాను. విభజన జరిగిన నాడు సింగరేణి పనికి వస్తుందనీ, సింగరేణి వద్ద డబ్బులున్నాయి, నువ్వు ప్రతిపాదన పెట్టి తీసుకురా నేను కేంద్రంలో పర్మిట్ ఇప్పిస్తానని నర్సింగరావుకి చెప్పాను. కోల్ ఇండియా వాళ్లు “మీ సింగరేణిని మీకు ఇవ్వము, ఎవరికివ్వాలనేది నిర్ణయించేది మినిస్ట్రీ ఆఫ్ కోల్ ఇండియా అని” వారన్నారు. బొగ్గు శాఖా మంత్రిగా నాకు దగ్గర మిత్రులు శిబూసోరెన్ గారు ఉన్నప్పుడు ఆ ప్రాజెక్టు మాకు అవసరం ఉందని వారికి తెలిపాను. శిబూసోరెన్ గారు డైరెక్ట్ గా సింగరేణి 1200 మెగావాట్స్ పవర్ కిక్లియర్స్ ఇచ్చారు. దానిని నేను తీసుకువచ్చాను. జానారెడ్డిగారు మేము పెట్టాము, మేము పెట్టిన దాని వల్ల విద్యుత్ ఉత్పత్తి వచ్చిందని అంటున్నారు.

ఇన్నిడెంటల్ గా ఆనాడు మీరు ప్రభుత్వంలో ఉన్నారు. గతం మీకు తెలియదు, దాని వెనుక జరిగిన ప్రయత్నం మీకు తెలియదు. నేను వెళ్లి పరకాలలో సభ పెడితే తమరు ఆర్గనైజ్ చేశారు. నలభై నుండి యాభైవేల మందితో సభ పెడితే ఆనాడున్న రాజశేఖర్ రెడ్డిగారు 100 మెగావాట్స్ కు అనుమతి ఇచ్చారు. ఆ తరువాత దానికి పెద్ద యుద్ధం చేసి టి.ఆర్.ఎస్. పార్టీ తరపున కొట్లాడితే ఉద్యమం ఉధృతికి తట్టుకోలేక కాకతీయ ధర్మల్ ప్రాజెక్ట్, భూపాలపల్లి ఇచ్చారు. జానారెడ్డిగారు మాట్లాడుతూ మేము చేశాము అందుకే వచ్చిందంటే ఎలా? ఎవరు చేశారో ప్రజలకు తెలుసు. అందరికీ తెలుసు.

కొత్త రాష్ట్రం దీనిని ఒక పద్ధతిగా వుండకు తీసుకుపోతున్నాము. రెండవది బడాయి బడ్జెట్ అని, మంత్రిగారు పెద్ద లిస్ట్ చదివారని అంటే ఎలా? ప్రజలకు తప్పుడు సంకేతం పోయింది కాబట్టి అలా తప్పుడు సంకేతం పోకూడదని నేను చెబుతున్నాను.

బడ్జెట్ ప్రవేశ పెట్టి విధానం ఎలా ఉంటుందంటే, మొత్తం ఇండియాలోని 29 రాష్ట్రాలు ఇదే పద్ధతి అవలంబించాలి. కేంద్రప్రభుత్వం కూడా ఇదే విధానం అవలంబించాలి. జానారెడ్డిగారు చాలా సంవత్సరాలు మంత్రిగా పని చేశారు. వారికన్ని వివరాలు తెలుసు. ఖచ్చితంగా ఆర్థిక వ్యవహారాల గురించి చెప్పేటప్పుడు బడ్జెట్ ఎస్టిమేట్ (B.E.) తయారు చేస్తాము. End of the Financial year లో అప్రాప్రియేషన్ కోసం రివెన్జ్ ఎస్టిమేట్ (R.E.) ని సమర్పిస్తాము. బి.ఇ.లో ఆక్యురేట్ గా ప్రతి రూపాయికి లెక్క ఉండదు. ఎప్పుడు బడ్జెట్ ప్రవేశపెట్టినా బడ్జెట్

ఎస్టిమేట్ 15 నుండి 25 శాతం అధికంగా ఉంటుంది. ఆర్.ఇ. అనేది రిచ్ ఆఫ్ ది బడ్జెట్. చీఫ్ సెక్రటరీ, హైసాన్స్ సెక్రటరీలు బడ్జెట్ ప్రవేశ పెట్టిన తరువాత బి.ఇ., ఆర్.ఇ.ని పరిగణనలోకి తీసుకుంటారు. గత సంవత్సరం రూ.1,12,000 కోట్లు ఆర్.ఇ.కి సైచిలుకు చేరుకున్నాము. దాని తరువాత ఈ సంవత్సరం రూ.1, 25,000 కోట్లు ప్లాన్ లో సెల్ మనీ ఖర్చు అయింది. అన్ని రాష్ట్రాలలో మాదిరిగానే మన రాష్ట్రంలో కూడా జరిగింది. కేంద్రంలో కూడా అలాగే జరుగుతుంది. మన రాష్ట్రంలోనే అసమంజసంగా జరిగినట్లు మాట్లాడుతున్నారు.

నేను ఒకటే మనవి చేస్తున్నాను. **Let us not curse our own State.** మన కొత్త రాష్ట్రాన్ని మనమే శపించకూడదు. అర్థం పర్థం లేని విమర్శ చేయవద్దని రెక్యెస్ట్ చేశాను. కొత్త రాష్ట్రం మంచి జరుగుతుంది. ఓ.కె. పాలిటిక్స్ తరువాత మాట్లాడుకుందాము. ఎన్నికలకు ఇంకా 27 నెలల సమయం ఉంది. అంత తొందర ఎందుకు? మేము తప్పుచేస్తే ప్రజలు మాకు బుద్ధి చెబుతారు. ప్రజలకు ఎవరు ఏమి చెప్పినా నమ్మరు, ప్రజలు చాలా తెలివిగా ఉన్నారు. ఏది చెప్పినా నమ్మే పరిస్థితిలో లేరు. భూమెరాంగ్ అవుతుంది. వేచి ఉండాలి, ఓపిక కావాలి. ప్రభుత్వాన్ని పని చేయనివ్వండి, ఉత్తమమైన సలహాలు చెప్పండి కాని అసహనంగా ఉన్నదీ లేనిది చెప్పడం కరెక్ట్ కాదు.

రాజేందర్ గారిని నేను అభినందిస్తున్నాను. గ్రామీణ ప్రాంత ఆర్థిక వ్యవస్థను పరిపుష్టం చేసే చర్యలు ఈ బడ్జెట్ లో పటిష్టంగా తీసుకున్నాము. వాటి మీద పది నుండి ఇరవై వేల కోట్ల రూపాయలు ఖర్చు పెట్టబోతున్నాము. ఎమ్.బి.సి.లకు ఎప్పుడూ చరిత్రలో లేని విధంగా మొట్టమొదటిసారి రూ.1000 కోట్లు కార్పస్ ఫండ్ ఏర్పాటు చేశాము. వారందరి కన్నీళ్లు తుడుస్తాము. ఎవరెవరు ఆ బాధలో ఉన్నారో వారిని వంద శాతం పూర్తి స్థాయిలో ఆదుకోబోతున్నాము. ఆస్తులు లేవు కాబట్టి బ్యాంకులతో లింక్ లేకుండా సబ్సిడీ మీద వారిని ఆదుకోబోతున్నాము. ఆ కులాలు మొత్తం 108 ఉన్నాయి. వాళ్లు ఎటూ కాకుండా అయ్యారు. చరిత్రలో వారిని ఎవరూ పట్టించుకోలేదు. మీ ప్రభుత్వం అధికారంలో ఉన్నప్పుడు ముఖ్యమంత్రులు మాట్లాడడానికి కూడా సమయం ఇవ్వలేదు. నేను వారిని పిలిపించుకొని ఆరున్నర గంటలు డిస్కస్ చేసి, నాతోపాటు నా డైనింగ్ టేబుల్ మీద అన్నం పెట్టి వాస్తవాలను తెలుసుకొన్నాను. ఆ సమయంలో నేను తమరిని కూడా రెక్యెస్ట్ చేశాను. తమరు కూడా పట్టించుకున్నారు. తమరు, ఆర్థిక మంత్రిగారు కలిసి తమరి నివాసంలో మాట్లాడారు. అన్ని రకాలుగా ఎక్స్ ప్లైజ్ చేశాము.

ఊరికే ఆషామాషీగా చేప పిల్లలు, గొర్రె పిల్లలు అనే తాయిలాలు ఎలక్షన్ కోసం చెప్పలేదు. రాష్ట్రం ఆర్థికంగా బలపడడం కోసం కేటాయించాము. నిజంగా బలపడితే రాష్ట్రం ఆర్థికంగా పరిపుష్టం అవుతుంది. ఎవరు మంచిగా చేస్తే ఎలక్షన్ లో వారికి ప్రజలు ఓట్లు వేస్తారు. మామీద అక్కసు కూడా వద్దని మనవి చేస్తున్నాను. తెలంగాణ వచ్చిన తరువాత ఎలక్షన్ జరిగితే మేము ఏ పార్టీతో అలయెన్స్ లేకుండా ఒంటరిగా మా శక్తిని మేము నమ్ముకొని, ప్రజలను నమ్ముకొని మేము ఎలక్షన్ కు పోయాము. ప్రజలు మాకు అధికారం ఇచ్చారు. ఎవరో నామినేట్ చేస్తే ఇక్కడకు రాలేదు, అప్పుసంగా రాలేదు. మాట్లాడితే ఎందుకంత అక్కసు? The people have given us the mandate. You have to have patience. We are in democracy and we are voted to power for full five years. There won't be any preponement of elections as stated by Uttamkumar Reddy outside the Assembly. ఖచ్చితంగా టైమ్ ప్రకారం, పెడ్యూల్ ప్రకారం ఎలక్షన్ జరుగుతుంది. అదే నేను ఆశిస్తున్నాను. మేము సక్రమంగా పనిచేస్తున్నామనే భావన మాకు ఉంది. ఇంకా చాలా ఎక్కువ సీట్లు వస్తాయని సర్వేలు కూడా చెబుతున్నాయి. మాకు రంది లేదు. ఒక పద్ధతిగా ఉందామని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ కె. జానారెడ్డి (నాగార్జున సాగర్): అధ్యక్షా, ముఖ్యమంత్రిగారు ఒకటి అర్థం చేసుకోవాలి. మేము అక్కసుతో కాని లేక ప్రభుత్వంలోకి మీరు వచ్చారనే ద్వేషంతో కాని, మేము త్వరగా అధికారంలోకి రావాలి, అధికారంలోకి రాలేదనే ప్రస్టిజన్ లో చెప్పింది కాదు. ఈ విషయాన్ని మొదటగా అర్థం చేసుకోవాలని మనవి చేస్తున్నాను. రెండు విషయాలు ముఖ్యమంత్రిగారికి ఎవరు ఫీడింగ్ చేశారో. అక్కడున్న పరిస్థితులు ఇలా ఉన్నాయని, దీనిని అధ్యయనం చేసుకోండి, ఆ రంగం ఇబ్బందిపడకుండా చూడండి, అది చాలా అవసరమైన రంగమని గుర్తు చేస్తూ తెలియ చేశాము. అందులో నేను చెప్పిన విషయాలలో అవాస్తవం ఉంటే అది కాదని నివృత్తి చేయడంలో అభ్యంతరం కాని, తప్పు కాని లేదు. సరిగా అర్థం చేసుకొని సలహా ఇస్తాము, సహకరిస్తాము. ఈ సంవత్సరం డిస్కంప్సలో రూ.10వేల కోట్లు లోటున్నదనేమాట వాస్తవం కాదా? రూ.9800 కోట్లకు, ఉదయ్ స్కీమ్ కు సంబంధం లేదు. ఉదయ్ స్కీమ్ లో చేరిన నాడే మీరు ఒక కామెంట్ చేశారు. అది ఏమంటే కాంగ్రెస్ పుణ్యమా అని మాకు ఇచ్చిన లెటర్ లోనే ఉంది. 27 రాష్ట్రాలు చేశాయి, మీరు చేసుకున్నారు. మీరు కూడా ఆ భారం తగ్గించుకోవడానికి మీరు కూడా చేయవలసిందే. కాని అప్పుడు కామెంట్ చేసినా మేము దానిని ఆనాడు పట్టించుకోలేదు. ఈ

సంవత్సరం ఛార్జీలు పెంచకపోతే రూ.9800 కోట్లు లోటున్నది, అది సరిచేయాలంటే మీరు రూ.4200కోట్లు ఇస్తున్నారు. ఇప్పుడు ఇంకొక రూ.6000 కోట్లు అవసరం అవుతుంది. ఆ లోటును అధిగమించడానికి డిస్కంప్సలో సబ్సిడీని పెంచుతారా?

మిస్టర్ స్పీకర్: ముఖ్యమంత్రిగారి రిపై అయిన తరువాత మాట్లాడండి.

శ్రీ కె. చంద్రశేఖరరావు: నేను రెక్వెస్ట్ చేసేదేమంటే, వారు కూడా ఒట్టిగా మాట్లాడతారని నేను అనుకోను, వారికి కూడా ఎవరో సమాచారం ఇచ్చి ఉంటారు. కాని దురదృష్టం, వారికి ఎవరో తప్పుడు సమాచారం ఇచ్చారు. అందుకే బాధ. కేంద్రప్రభుత్వం పెట్టిన స్కీమ్ అటువంటిది. మేము తీసుకున్నాము. రూ. 12000 కోట్లు రెండు డిస్కంప్సలకు ఉన్న లోన్. ఆ స్కీమ్ ద్వారా వచ్చిన వెనులు బాటు ఏమిటంటే రూ.820 కోట్లు ఇంట్రస్ట్ పే చేసే భారం వారికి తగ్గింది.

2.00 రూ. 890 కోట్లు ఇంట్రస్ట్ డిస్కంప్స పే చెయ్యాలి. ఇంట్రస్ట్ **మ.** పే చేసే భారం తగ్గింది. అందువల్ల వాళ్లు మమ్మల్ని, మీరు, ఈ సారి ఛార్జీలు పెంచాలని అడిగారు. మీకు ఇంట్రస్ట్ భారం తగ్గించాము, ఛార్జీలు పెంచి ప్రజల మీద భారం పెట్టడం కుదరదు అని నేను ఒప్పుకోలేదు. మీరే మేనేజ్ చెయ్యండి చెప్పాము. మునుపటిలాగ కాక ఇంకా కొంత క్లిన్ గా మేనేజ్ మెంట్ చేస్తాము. పాలమూరు రంగారెడ్డి కాళేశ్వరం ఎత్తిపోతల పథకాలకు సంబంధించి అవసరమైన కరెంట్ లైన్స్, సబ్స్ట్రక్షన్స్, 220 కె.వి. సబ్స్ట్రక్షన్స్ కి సంబంధించిన ఖర్చును ఇరిగేషన్ డిపార్ట్ మెంట్ నుండి పే చేయిస్తాము. డిస్కంప్సపై ఆ భారం అక్యుములేట్ కాకూడదని ఆ కేర్ తీసుకుంటున్నాము. హైదరాబాద్ సిటీలో రెప్పపాటు సమయంలో కూడా కరెంట్ పోకుండా పవర్ సబ్స్ట్రక్షన్స్ చేసే స్కీమ్ ఉంది. పవర్ సిస్టమ్ ను ఇంకా పట్టిపరచడానికి, డిస్ట్రిబ్యూషన్ సిస్టమ్ ను డెవలప్ చెయ్యడానికి అవసరమైన ప్లాన్ గురించి జానారెడ్డి గారికి సమాచారం వచ్చింది. అది కర్ట్. దానికి డబ్బులు అవసరం. అప్పు సెటాఫ్ అయ్యింది.

శ్రీ కె. జానారెడ్డి:- అధ్యక్షా, డిబేట్ చెయ్యాలని నా ఉద్దేశ్యం కాదు. వారికున్న సమాచారం, మాకున్న సమాచారం చూసుకొని, ఎవరి తప్పు ఉంటే వారు సరిచేసుకుంటే ప్రభుత్వానికి, మాకు బాగుంటుందని నా ఉద్దేశ్యం. అందుకని నాకు అనుమతి ఇవ్వండి, నేను రెండు మాటలు చెబుతాను. డిస్కంప్సకి రూ. 12 వేల కోట్లు అప్పు ఉంది. రూ. 9000 కోట్లు మీరు కట్టేస్తున్నారు, వడ్డీకి

సంబంధించి రెండు సంవత్సరాలు మారటోరియం ఉంది. ఆ తరువాత ఇంట్రస్ట్ కట్టాలి. దానికి ఎటువంటి అభ్యంతరం లేదు. అది కాకుండా, డిస్కంప్యూకు రూ. 10000 కోట్లు లోటు ఏర్పడుతుందని మా దగ్గరున్న సమాచారం అధ్యక్షా. రూ. 10000 కోట్లలో, రూ.4500 కోట్లు మీరు ఇస్తున్నారు. ఇంకొక రూ. 4500 కోట్లు ఇవ్వడానికి, విద్యుత్ ఛార్జీలు పెంచాలి, లేదంటే డిస్కంప్యూ వాళ్ల లాభాల నుండి ఇవ్వాలి. వారే బేర్ చెయ్యాలి. బేర్ చేసే పరిస్థితి ఉందా, కరెంట్ ఛార్జీస్ పెంచుతారా ? లోటును ఎట్లా భర్తీ చేస్తారనే విషయాన్ని గురించి నేను చక్కగా వివరించాను. కారిడార్ విషయంలో, మీరు రూ. 2000 మె.వా పవర్ని బుక్ చేసుకున్నందుకు అభ్యంతరం లేదు. ఇప్పుడు 1000 మె.వా విద్యుత్ని వాడుకోడానికే వీలుంది. 2000 మె.వా పూర్తిగా వాడుకుంటే అభ్యంతరం లేదు. మిగిలిన వెయ్యి మెగావాట్లు వాడుకోవోతే యూనిట్ కి సలభై అయిదు పైసల చొప్పున తప్పనిసరిగా కారిడార్ కి ఛార్జీలు కట్టాలి. ఇది యదార్థమా కాదా? యదార్థమని చెప్తే నేనే మీ తరపున ప్రకటన ఇస్తాను. ఆ భారం వడే ప్రమాదం ఉంది. **That is my point.** ఉత్తర భారత దేశం నుండి మన రాష్ట్రానికి కరెంట్ అటాచ్ చేశారు. డిమ్ స్టల్లి, మహిళ్యరంకి కరెంట్ రావడానికి మూడు నెలలు అలస్యం అయినట్లయితే వెయ్యి మె.వా కరెంట్ను మనం వాడుకోలేము. ఆ కరెంట్ను వాడుకోవోయినా ఛార్జీస్ ఘడిమీమనం ఫిక్స్ ఛార్జీస్ కట్టాలి. ఆ విధంగా మనకు నష్టం వచ్చే ప్రమాదం ఉంది. డిస్కంప్యూ సబ్సిడీ చేసిన ఏ.ఆర్.ఆల్ లో, 2014-15, 2015-16 లో నార్థర్న్, సభరన్ డిస్ట్రిబ్యూషన్ కంపెనీలకు రూ. 3300 కోట్లు అప్పు ఉన్నట్లుగా వెబ్ సైట్ లో పేర్కొనబడింది. విద్యుత్ అమ్మకం, కొనుగోళ్లలో డిస్కంప్యూకి నష్టం వచ్చింది. ఆ నాలుగు వేల కోట్ల రూపాయల నష్టాన్ని గురించి చెప్పడం లేదు. ఈ విధంగా నష్టం కంటిన్యూ అయితే విద్యుత్ రంగానికి ఇబ్బంది వస్తుంది. ప్రభుత్వం చాలా కేర్ ఫుల్ గా అంచనా వేసి సమీక్ష చేయాలని నేను చెప్పాను. ఉదయ్ స్కీమ్ ద్వారా అన్ని రాష్ట్రాలు పవర్ని తీసుకున్నాయి. మీరు కూడా తీసుకున్నారు. ఎం.బీ.సికి సంబంధించి చెప్పాలి. 113 బ్యాక్ వర్డ్ కులాలన్నాయని అంటున్నాము. అంటే, ఈ 113 కులల్లో మోస్ట్ బ్యాక్ వర్డ్ కులాలను ఏరుకోవాలా? ఏరితే, ఏ కులాలను ఎం.బీ.సిలుగా నిర్ణయించారు? నిర్ణయిస్తే, ఆ కులాల జాబితా ఇవ్వండి. నిర్ణయం తీసుకోవోతే ఎప్పుడు నిర్ణయిస్తారు, ఆ నిర్ణయం ఆలస్యం అవుతుందా? వెయ్యి కోట్ల రూపాయలు డబ్బు వారికి ఖర్చు పెడతారా లేదా? ఈ విషయాలపై మీరు సరిచేసుకోండని చెప్పాము తప్ప మరొకటి కాదు. గొర్రెల కాపరులను అదే విధంగా మిగతా కులాల వారిని

ప్రోత్సహించడానికి తీసుకున్న నిర్ణయానికి మేము అభినందనలు తెలుపుతున్నాము. ఆస్ట్రేలియా సంగతి గురించి మన ఈటల రాజేందర్ గారు చెప్పారు. ప్రపంచంలో ఏ దేశంలో లేనంత భూమి ఆస్ట్రేలియాలో ఉంది. అక్కడ తక్కువ జనాభా ఉన్నారు, ఎక్కువ భూమి ఉంది. ఎక్కడైనా గొర్రెలు కాసుకోవచ్చు. మన దగ్గర ఎన్ని గొర్రెలు కాసుకోవచ్చో అంచనా వెయ్యండి.

శ్రీ కె. చంద్రశేఖర్ రావు:- అధ్యక్షా, ఆస్ట్రేలియాలో జాగా ఉంది కాబట్టి గొర్రెలు పెంచుతున్నారు, మన దగ్గర లేదు కాబట్టి ఎక్కడ పెంచుతారని జనారెడ్డి గారికి డౌట్ వచ్చింది. వారికి మంచి ధర్మసందేహం వచ్చింది. ఈ సబ్జెక్ట్ అర్థం కావాలంటే, టైం పడుతుంది, ఒట్టిగా అర్థం కాదు. ఇది మామూలు సబ్జెక్ట్ కాదు. మేము కూడా ఒట్టిగా ఏదీ అగాధం తెచ్చి పెట్టలేదు జనారెడ్డి గారూ. ఫైనాన్స్ మినిస్టర్ గారు, వారి రిస్కలో చెప్పారు. కొనసాగుతున్న ఆర్థిక సంవత్సరంలో టూ క్వార్టర్స్ చూసిన తరువాత, మన గ్రోత్ స్టడీగా ఉందని అర్థం అయిన తరువాత గ్రామీణ ఆర్థిక వ్యవస్థను మెరుగుపరచాలని ఆర్థిక శాఖామంత్రితోబాటు మరొక ఇద్దరి, ముగ్గురితో కమిటీ వేశాము. దాని మీద ఆ కమిటీ అధ్యయనం చేసి వచ్చారు. వెటర్నరీ డాక్టర్ పోస్టుల గురించి మమ్మల్ని ఎవరూ అడగలేదు. మమ్మల్ని ఎవరూ డిమాండ్ చెయ్యలేదు. 265 వెటర్నరీ డాక్టర్ పోస్టులను రిక్రూట్ చేయడం జరిగింది. రోస్టర్ లో ఫిట్ కాకుండా 60 - 70 వెటర్నరీ డాక్టర్లు ఖాళీగా ఉన్నారు. డాక్టర్ల దగ్గరకు గొర్రెలను తీసుకొని రావడం కాకుండా, గొర్రెల దగ్గరకే డాక్టర్లు వెళ్లే పరిస్థితి ఉండాలని, 104 వాహనాలు వెళ్లే పరిస్థితి ఉండాలని, ఒక పెద్ద పరిశ్రమ రావాలని, రోస్టర్ లో ఫిట్ కానటువంటి వెటర్నరీ డాక్టర్లకు కూడా సమాన వేతనం ఇచ్చి పని చేయించుకోమన్నాము, తరువాత మళ్ళీ రోస్టర్ లో ఫిట్ అయినట్లుగా పర్మిషన్ తీసుకుందామని చెప్పాను. వెటర్నరీ డాక్టర్ కోర్సు చదివిన ఏ విద్యార్థి తెలంగాణలో ఖాళీగా లేడు. దీనికోసం ఒక ప్రణాళిక రూపొందించుకొని ముందుకు వెళ్తున్నాము. మేము ఏదీ ఆప్రామాపీగా చెయ్యడం లేదు. ఎం.బీ.సిల గురించి చెప్పారు. మళ్ళీ బీసీ కమీషన్ వెయ్యాలి. కొన్ని కులాలకు సంబంధించి బీసీ కమీషన్ కి ఆలోచింపిం చేశాము. వీళ్లు ఎం.బీ.సి కమ్యూనిటీ వాళ్లని బీసీ కమీషన్ వాళ్లే నిర్ణయిస్తారు. చట్టం, జీ.ఓ.లు కాకుండా జీవితం అనేది ముఖ్యం. ఎం.బీ.సిలనే వాళ్లు, మమ్మల్ని ఎవరూ పట్టించుకోవడం లేదని దశాబ్దాల తరబడి తిరిగారు, దరఖాస్తులు, దండాలు పెట్టారు. వాళ్ల జాబితాను ఇవ్వమన్నాము. ఇప్పుడు వాళ్లు కొంత ఊరట పొందారు.

2.10 మంచి పని చెయ్యండి. మేం కూడా మా సహకారాన్ని **మ.** అందిస్తామని ప్రతివక్షాలు అంటే MBCలు కొంచెం

వ్యయ పట్టిక (బడ్జెట్)పై - సాధారణ చర్చ.

స్వాంతన చెందుతారు. అంతేగానీ వాళ్లు ఎవరు, వాళ్లుసు గుర్తు పట్టారా అని అనడం కర్వే కాదని నా రిక్వెస్ట్. నాకు తెలిసి వెయ్యి కోట్ల రూపాయలు కూడా సరిపోవు. ఇంకా ఎక్కువ పోయే ఆస్కారముంటుంది. దళితులకు సంబంధించి మేం తెచ్చిన చట్టం గత చట్టం కంటే కూడా మంచి చట్టంగా తయారయ్యింది. ఆ చట్టాన్ని ఈ సభలోనే ప్రవేశపెట్టబోతున్నాము. పనిప్రొమోట్ ఉండాలని ఈ సంవత్సరం ఖర్చు కాని బడ్జెట్ను తదుపరి ఆర్థిక సంవత్సరానికి క్యారీఫార్ వర్డ్ చేసి చట్టాన్ని త్వరలోనే ఈ సభలో ప్రవేశపెట్టబోతున్నాము. ఆ సందర్భంలో ఎస్.సి స్పెషల్ డెవలప్ మెంట్ ఫండ్ కోసం యాక్ట్ రాబోతున్నది. సేదవారి గురించి కావలసినంత కేర్ తీసుకుని ప్రభుత్వం ముందుకు పోతుందని పెద్దలు జానారెడ్డి గారికి తెలియజేస్తున్నాను.

శ్రీ ఈటల రాజేందర్: అధ్యక్షా, బడ్జెట్ కి సంబంధించి ఇంకా ఫర్దర్ సమాచారం అవసరం లేదని నేను భావిస్తున్నాను. కాబట్టి ఈ బడ్జెట్ ను ఏకగ్రీవంగా ఆమోదించాలని గౌరవ సభ్యులను కోరుతున్నాను.

శ్రీ కె. జనారెడ్డి: అధ్యక్షా, ఆర్థిక శాఖామంత్రిగారిని నేనొక క్లారిఫికేషన్ అడగడం లభించుచున్నాను. 2015-16 సంవత్సరానికి సంబంధించి రూ.96వేల కోట్లు ఖర్చు చేశామన్నారు, కానీ దాని గురించి పూర్తి వివరాలు రాలేదు. కాగ్ మార్చి, 28 తేదీనాడు రిపోర్టు ఇస్తుంది. నేను అడిగిన ప్రశ్న ఏమిటంటే రూ.96వేల కోట్లలో ప్రజల కొరకు ఖర్చు పెట్టింది రూ.84వేల కోట్లు మాత్రమే, అంతకంటే ఎక్కువ లేదు. దీని గురించి కాగ్ రిపోర్టు వచ్చిన తరువాత నేను మళ్ళీ చెబుతాను. రూ.96వేల కోట్లు డిస్ట్రిబ్యూషన్ చేశారు. రూ.73వేల కోట్లు మాత్రమే రెవెన్యూ వచ్చింది. ఆ తరువాత రూ.76వేల కోట్ల రెవెన్యూ వచ్చిందన్నారు. ఈ విషయం కాగ్ చూసుకుంటుంది. రూ.96వేల కోట్లలో రూ.5వేల 200 కోట్లు బాకీల కింద చెల్లించాల్సి ఉంటుంది. ఇవి తీసేస్తే రూ.90వేల కోట్లు మాత్రమే ఉంటాయి. రూ.90వేల కోట్లలో రూ.5వేల కోట్ల నాన్ ట్యాక్స్ కు సంబంధించి డిస్ ప్యూట్ ఉన్నది. దీని గురించి కాగ్ ఏం చెబుతుందో వేచి చూడాలి. ఇవి కూడా తీసేస్తే రూ.85వేల కోట్లు ఉంటాయి. అంటే ప్రజల కొరకు సుమారు రూ.84వేల కోట్లు మాత్రమే ఖర్చు పెట్టారు. నేను ఆనాడు, ఈనాడు చెప్పింది కూడా ఇదే విషయం.

నాన్ ట్యాక్స్ ను రూ.14వేల నుంచి రూ.8వేల కోట్లకు తగ్గించారు. అందులో రూ.7వేల కోట్ల డిఫెన్స్ ఎక్స్ డిజనుంచి వచ్చిందని అడిగాను. దీనికి సమాధానం చెబితే ప్రభుత్వం దగ్గర లెక్కలు కరిక్టుగా ఉన్నట్లు భావిస్తాను. రూ.62వేల కోట్లు ఈ సంవత్సరం కేటాయించారు,

గత సంవత్సరం రూ.52వేల కోట్లు కేటాయించారు. ఈ సంవత్సరం ఫిబ్రవరి వరకు నాన్ ట్యాక్స్ ఎంత వచ్చింది? 15 శాతం అంచనా ప్రకారం ఈ సంవత్సరానికి రూ.47వేల కోట్లకంటే ఎక్కువ రాదు. కానీ ఒకసారే 30 శాతం పెంచితే అది రాదని తెలిసి కూడా అటువంటి ఫిగర్ ను బడ్జెట్ లో ఎందుకు పొందుపర్చారు?

ఉదాహరణకు ఫిబ్రవరి మాసం వరకు నాన్ ట్యాక్స్ రెవెన్యూ రూ.50వేల కోట్లు వస్తే నిజంగానే సంవత్సరానికి రూ.62వేల కోట్లు వచ్చినట్లే. కానీ గత సంవత్సరం రూ.45వేల కోట్ల నుంచి రూ.46వేల కోట్లు వస్తే దీనిని 15 శాతానికి రాబోయే ఆర్థిక సంవత్సరానికి పెంచుకున్నా కూడా అది రూ.52వేల కోట్లకంటే ఎక్కువ రాదు. కాబట్టి దయచేసి దీని గురించి క్లారిఫై చేయాలని ఆర్థికశాఖ మంత్రి గారిని కోరుతున్నాను.

SRI AKBARUDDIN OWASI:- Hon'ble Speaker Sir, in my speech I had mentioned few things and those important issues have not been addressed or replied by the Finance Minister sahab. I had spoken about Polavaram project which has been declared as National Project by the Central Government. I had requested the Hon'ble Chief Minister to take an all party delegation to the Prime Minister to prevail on him to declare Kaleshwaram project as National Project. For this, reply has not been given.

I have also requested the Government to constitute first State Finance Commission of Telangana State as mandated by the Constitutional amendment. I may recall that 73 Constitutional amendment makes it mandatory for the State Government to appoint State Finance Commission for every 5 years to review the financial position of Panchayat Raj institutions, Urban Local Bodies under Article 243 I&Y and make recommendations for devolution of State taxes for local bodies.

تو یہ ہے اس کو قائم کرنے کے لئے میں نے کہا تھا اس تعلق سے بھی کچھ نہیں کہا گیا۔ اور ابھی ہی ایم صاحب نے بھی reply دیا، اپوزیشن لیڈر بھی Most Backward Classes کے تعلق سے بول چکے ہیں۔ تو میں اس تعلق سے نہیں بولوں گا۔ تعلیم کے بارے میں یاد آ رہا ہے، ہوں کہ محترم ہی ایم صاحب نے وعدہ کیا تھا اور تین دیا تھا کہ اردو محلوں میں پرنسپلز کے لئے DSC منظور کریں گے۔ اس تعلق سے بھی میٹنگ ہانے کا وعدہ کیا گیا تھا، لیکن یہ نہیں ہوا۔

I have also mentioned about the Junior and Degree colleges

وہاں پر طلباء کو اگر meals provide کریں گے تو شانداران کی attendance سے improve ہوگی۔

جناب کے چنورا شکر راء (Janab K.Chandrashekar Rao) RTF and MTF کے تعلق سے اس سال میں اب تک 2300 crore rupees جاری کئے گئے ہیں۔ باقی جو release کرنے ہیں، 31st March کے اندر وہ مکمل طور پر release کئے جائیں گے، اور اگلے سال کے لئے بھی جب بجٹ بنا رہے تھے، میں خود اس پر توجہ دیا تھا، میں خود اس پر غور کر رہا تھا۔ جیسا آپ فرما رہے تھے، lumpsum چھ مہینے، تین مہینے، دس مہینے کے بجائے ہر مہینہ دیا جائے گا، MTF ہوگا، RTF ہو، دونوں بھی۔ ابھی سے ہر مہینہ اس کو release کریں گے۔ ابھی ایک آدھ مہینہ اس میں تاخیر ہو سکتی ہے، لیکن ہر مہینہ اس کو مسلسل release کرتے جائیں گے۔ وہاں کوئی دشواری نہیں ہوگی۔ اوقافی جائیدادوں کے بارے میں آپ جو بول رہے تھے، وہ بالکل صحیح بات ہے، لیکن ہمارے سپر کن آگلی باجی ریڈی گورنمنٹ صاحب کی صدارت میں کئی already ہوئی ہے۔ میں ان کو request کرتا ہوں کہ وہ جلد سے جلد کئی بلا میں اور آپ لوگوں کو بھی بلا میں اور آپ سے گفتگو کریں کہ کس طرح سے کوشش ہوئی چاہئے، کس طرح سے وہ کام چلا جائے، آپ مشورہ دیجئے، آپ اپنی رائے دیجئے۔ اس پر ہم عمل آوری کریں گے۔ دوسری چیز، بجٹ کے تعلق سے آپ جو بول رہے تھے، I will request the Hon'ble Finance Minister. As we reach the stage of appropriation, by that time, Government may try to consider your request to increase it to 1500 crores. We shall definitely make an effort on that. Thank you.

శ్రీ జి.కిషన్ రెడ్డి:- అధ్యక్షా, ఏదైనా అంశాన్ని చెబితే ముఖ్యమంత్రి గారు దయచేసి దానిని పాజిటివ్ గా తీసుకోవాలి. ఈ శాసన సభలో ఏ అంశాన్ని మేము ఆధార రహితంగా చెప్పడం లేదు. కానీ, మీరు ఈ విధంగా బుల్ డోజ్ చేయడం మంచిది కాదు. ఈ సంవత్సరపు పశు సంవర్ధక మరియు మత్స్యశాఖ బడ్జెట్ లను తెప్పించుకొని ముఖ్యమంత్రి గారు పరిశీలిస్తే బాగుంటుంది. మీరు మంచి కార్యక్రమం చేస్తున్నారని, దానిలో కేంద్ర ప్రభుత్వం కూడా మీకు సహాయం చేస్తుందని, మీ పథకాన్ని మెచ్చుకొని చెబుతుంటే, దీనిలో కేంద్ర ప్రభుత్వానికి సంబంధించి ఏకానా కూడా లేదని ముఖ్యమంత్రి గారు మాట్లాడారు. నేను మీ బడ్జెట్ ప్రతిపాదనను చదువుతాను. జాతీయ సహకార సంస్థ, ఎన్.సి.డి.సి అమలు చేస్తున్న పథకం, ఫెడరేషన్ ద్వారా చిన్న జీవాల అభివృద్ధి పథకం కింద ఎన్.సి.డి.సి న్యూఢిల్లీ వారి సహకారంతో ఈ పథకం కోల్ట విజయభాస్కర్ రెడ్డి గారి హయాం నుంచి ఈ పథకం ప్రారంభమైంది.

(అంతరాయం)

శ్రీ కె. చంద్ర శేఖర్ రావు:- అధ్యక్షా, మీమేమి బుల్ డోజ్ చేయలేదు, చేయడం మా ఉద్దేశము కాదు. మీరు బుల్ డోజ్ చేసినందున ఆ విధంగా సమాధానం చెప్పాము. ఎన్.సి.డి.సి. అనేది బ్యాంక్. ఆ బ్యాంక్ నుంచి 10.30 శాతం వడ్డీకి అప్పు తేవడం జరుగుతోంది. ఇందులో కేంద్ర ప్రభుత్వ పాత్ర లేదు. మేము నాలుగు

వేల కోట్ల రూపాయలతో ఈ పథకాన్ని ఇంప్లిమెంట్ చేస్తున్నాము. యావత్తు దేశానికి గొర్రెల సబ్సిడీ కోసం కేంద్ర ప్రభుత్వం బడ్జెట్ లో రూ.180 కోట్లు మాత్రమే పెట్టడం జరిగింది. ఈ పథకంలో కేంద్రం పాత్ర ఎక్కడ ఉన్నది.

శ్రీ జి.కిషన్ రెడ్డి:- అధ్యక్షా, మేము చెప్పి విషయాన్ని వినాలని కోరుతున్నాను. ముఖ్యమంత్రి గారి దగ్గర అధిక సమాచారం ఉండవచ్చు. మేము ఒక్కోసారి పొరపాటు చేసి ఉండవచ్చు. కానీ, మీకు వినడానికి కూడా ఓపిక లేకపోతే ఎలా. ఫెడరేషన్ ద్వారా చిన్న జీవాల అభివృద్ధి కోసం ఎన్.సి.డి.సి. న్యూఢిల్లీ సహకార రుణాలతో మన రాష్ట్రం ప్రభుత్వం మహబూబ్ నగర్ జిల్లాకు రూ.63.32 కోట్లు, అవిభక్త జిల్లాలైన నల్లగొండ, వరంగల్, కరీంనగర్, ఖమ్మం, నల్లగొండ, రంగారెడ్డి మెదక్ మరియు నిజామాబాద్ జిల్లాలకు రూ.390 కోట్ల రూపాయలు ప్రస్తుత బడ్జెట్ లో కేటాయించింది. 3,824 ప్రాథమిక గొర్రెల పెంపకందారుల సంఘాలకు ఇన్సూరెన్స్ వస్తుంది.

మిస్టర్ స్పీకర్:- డిమాండ్స్ గురించి మాట్లాడిన సందర్భంలో ఈ వివరాలన్ని విపులంగా మాట్లాడుకోవచ్చు. క్లారిఫికేషన్స్ అడగండి.

శ్రీ జి.కిషన్ రెడ్డి:- అధ్యక్షా, కేంద్ర ప్రభుత్వం ఇస్తున్నదని చెప్పగా, ముఖ్యమంత్రి గారు లేచి కేంద్ర ప్రభుత్వం నుంచి ఏకాణ లేదని అన్నారు. అధ్యక్షా, ఇది రాష్ట్ర ప్రభుత్వ బడ్జెట్.

SRI K. CHANDRASEKHAR RAO:- Speaker Sir, Member is trying to again mislead the House. I am abundantly clear... ఈ పథకంలో కేంద్ర ప్రభుత్వానిది ఏకాణ కూడా లేదు. పూర్తి స్థాయిలో రాష్ట్ర ప్రభుత్వం చేపట్టే పథకం ఇది. ఎన్.సి.డి.సి. అనేది బ్యాంకు. 10.30 శాతం వడ్డీకి తెచ్చుకునే డబ్బులు అవని మరల చెబుతున్నాను.

2.30 శ్రీ జి. కిషన్ రెడ్డి:- ముఖ్యమంత్రి గారూ ఈ రోజు అనేక అంశాలను లేవనెత్తాము. అప్పుడు ఆర్థిక శాఖా మంత్రి గారు ఉన్నారు. మేము అనని విషయాలను మీరు అన్నారని, విమర్శించారని అంటున్నారు. మేము అడిగిన ప్రశ్నలకు సమాధానం చెప్పడం లేదు. మూడు సంవత్సరాలు పూర్తైపోయింది, డబుల్ బెడ్ రూమ్ ఇళ్లు కట్టలేదని, ఉస్మానియా యూనివర్సిటీలో టాయిలెట్స్ లేవు అనే విషయాలను నేను అడిగాను. స్పీకర్ గా మీకు కూడా ఒక విషయం చెప్పదలచుకున్నాను. టి.ఆర్.ఎన్. మేనిఫెస్టోలో వ్యవసాయ రంగంలో మూడు డిమాండు. వ్యవసాయ రంగానికి సంబంధించిన పంప్ సెల్ల సర్ ఛార్జ్ విషయం గురించి ప్రస్తావిస్తూ తాండూరులోని ఒకరైతు నాకు ఇచ్చిన పిటిషను గత శాసన సభ సమావేశాల్లో మీకు పంపించాను. తమరి ద్వారా పంపించిన కాగితంలో ఉన్న ఫోన్ నెంబర్

సహాయంతో ఆ రైతు వద్దకు వెళ్లి సర్ ఛార్జ్ కట్టలేదని రాత్రికి రాత్రి ఉన్న మూడు కనక్లస్ డిస్ కనెక్ట్ చేశారు. ఇది మూడవ డిమాండు, వంప్ సెల్ల మీద సర్ ఛార్జ్ తగ్గిస్తామని అన్నారు, తగ్గించలేదని నేను అడిగితే రఘురామ్ అనే రైతు వద్దకు వెళ్లి వ్యవసాయ కనెక్లస్ తీసేస్తే, నేను ఆఫీసర్లతో మాట్లాడాల్సిన పరిస్థితి వచ్చింది. టి.ఆర్.ఎస్ పార్టీ సర్ ఛార్జ్ లను తగ్గిస్తామని మూడవ డిమాండ్ లో ఇచ్చారు. రోజు రోజుకు బిల్లులు పెరిగిపోతున్నాయి, మీరు మర్చిపోయి ఉంటారు. కాబట్టి, మీరు ఇచ్చిన ఎలక్షన్ హామీని అమలు చేయాలని నేను చెప్పే, మీరు ఆ రైతు ఇంటికి వెళ్లి రాత్రికి రాత్రి డిస్ కనెక్ట్ చేయడం న్యాయమా? ఇదంతా తమరి ద్వారా అయ్యింది. ఎన్నికల హామీని అమలు చేయాలని రైతు నాకు కాగితం రాస్తే, ఆ కాగితం నేను మీకు ఇస్తే ఆ రైతు ఇంటికి వెళ్లి డిస్ కనెక్ట్ చేస్తే, ఏమన్నట్టు?

మిస్టర్ స్పీకర్ :- క్లారిఫై చేస్తారు. పంపించండి.

శ్రీ జి. కిషన్ రెడ్డి :- కాగితం మీకు పంపిస్తున్నాను. మరోసారి ఈ విధంగా చేయకండి.

మిస్టర్ స్పీకర్ :- క్లారిఫికేషన్ల సమయంలో మీరు చర్చలు జరిపితే ఎలా?

శ్రీ జి. కిషన్ రెడ్డి :- నేనేమి అంటున్నాను అప్పులు చేయొద్దని అనడం లేదు. అప్పులు చేయాలి. అప్పులు, అప్పుల మీద వడ్డీ ఏ విధంగా తీరుస్తాము, రెవెన్యూ మోడల్ ఏమిటని అడిగాను. మిషన్ భగీరథకు, డబుల్ బెడ్ రూమ్ స్కీములకు అప్పులు చేస్తున్నాము. దానికి రెవెన్యూ మోడల్ ఏమిటి అని అడిగాను తప్ప అప్పులు చేయవద్దని అనలేదు.

బడ్జెట్ కి సంబంధించి అన్ని విషయాలు వివరంగా అడిగాము. ప్రధానమైన అంశాలు, కీలకమైన అంశాలు, నిధాన పరమైన అంశాలపై క్లారిఫికేషన్ అడుగుతాము. మాకు కూడా తెలుసు. ప్రధానమైన అంశం ఏమంటే టి.ఆర్.ఎస్. ప్రభుత్వం అధికారంలోకి రావడానికి ఉద్యోగస్తులు కీలక పాత్ర వహించారు. ముఖ్యంగా కాంట్రాక్ట్ లేబర్ ఎంతమంది ఉన్నారని నేను అడిగాను. వారికి సంబంధించిన లెక్కలు ఏమైనా చూసారా? మొన్న నాలుగైదు డిపార్ట్ మెంట్లు పెంచారు. సభా వేదిక ద్వారా స్వాగతం పలకుతున్నాను. ఇంకా చాలా మంది కాంట్రాక్ట్ వర్కర్లకు, ఔట్ సోర్సింగ్ వర్కర్లకు మినిమమ్ వేజెస్ లేవు, పి.ఎఫ్, ఇ.ఎస్.ఐ వంటివి ఏమీ లేవు వారి గురించి ఏమైనా ఆలోచన చేశారా అని అడిగాను. కొత్తగా ఏర్పాటు చేసిన డిస్ట్రిక్ట్ హెడ్ క్వార్టర్లలో మౌలిక వసతుల కోసం బడ్జెట్ ఎక్కడా కనిపించలేదు. ఉంటే ఉండవచ్చు నాకు ఎక్కడా కనిపించలేదు. డిస్ట్రిక్ట్ హెడ్ క్వార్టర్లలో మౌలిక వసతుల

కోసం ఎంత డబ్బు కేటాయించారని అడిగాను. డిస్ట్రిక్ట్ హెడ్ క్వార్టర్లలో అనేక ఆఫీసులను ఏర్పాటు చేయాలి. బడ్జెట్ లో కేటాయిస్తేనే ఈ పనులను చేయగలము. డబుల్ బెడ్ రూమ్ ఇళ్లు కడతామని రెండు జిల్లాల్లో తప్ప ఎక్కడా కట్టలేదు. ఇంకా ఒక్కటే బడ్జెట్ ఉంది. ఇన్ని లక్షల ఇళ్లు కడతామా?

మిస్టర్ స్పీకర్ :- క్లారిఫికేషన్లకు సమయం ఇచ్చినప్పుడు స్పీచ్ లు ఇస్తే ఎలా?

శ్రీ జి. కిషన్ రెడ్డి :- నేను ప్రధానమైన అంశాలను అడిగాను ఆర్థిక శాఖ మంత్రి గారి నుండి సమాధానం రాలేదని అడుగుతున్నాను.

మిస్టర్ స్పీకర్ :- క్లారిఫికేషన్ల సమయంలో సూటిగా ఒకట్రెండు ప్రశ్నలు అడిగితే ప్రభుత్వం క్లారిఫై చేస్తుంది.

శ్రీ జి. కిషన్ రెడ్డి :- సింగరేణిలో పని చేస్తున్న కాంట్రాక్ట్ వర్కర్లు ఎప్పుడూ రెగ్యులరైజ్ కాలేదనీ, జీ.ఓ. లేదనీ ఆర్థిక శాఖ మంత్రి గారు, ట్రెజరీ బెంచ్ ల వారు అబద్ధం చెప్తున్నారు. నేను ఇప్పుడు ఈ జీ.ఓ.ను మీకు పంపిస్తున్నాను. This is G.O.Ms.No. 29 dated 14.02.1990 issued giving permission for absorbing the contract workers / labour who were in regular rolls of the Company. సింగరేణి సంస్థలో పని చేస్తున్న కాంట్రాక్ట్ వర్కర్లను రెగ్యులరైజ్ చేశారు, ఇప్పుడు కూడా రెగ్యులరైజ్ చేయడం అంటే అటువంటి జీ.ఓ లేదని అన్నారు. ఆ జీ.ఓ.ను నేను ప్రభుత్వానికి పంపిస్తున్నాను.

మిస్టర్ స్పీకర్ :- పదిహేను నిమిషాలు క్లారిఫికేషన్ల పేరిట స్పీచ్ ఇచ్చిన తర్వాత ఇంకా కంటిన్యూ చేస్తామంటే ఏ విధంగా సమంజసం? మీరు చెప్పదలచుకున్న విషయాలన్నీ చెప్పారు కదా.

శ్రీ జి. కిషన్ రెడ్డి :- కొత్త జిల్లా నిర్మల్ జిల్లాకు వెళ్లాను. సాదర్ ఘాట్ బ్యారేజి నిర్మాణం జరుగుతోంది. అక్కడ పున్సల్, ఆదర్స్ నగర్, కమల్ పటా అనేక ప్రాంతాలు తిరుగుతున్నాము. ప్రాజెక్టులు కట్టాలి. భూములు తీసుకోవాలి. దానిని నేను వ్యతిరేకించడం లేదు. కానీ, అక్కడ పెరిగిన పంట పొలాలను ట్రావ్లెసి సాగు నీటి ప్రాజెక్టులు కడుతున్నారు. మా పంట పొలాలు ఉన్నాయి, ప్రాజెక్టు పెట్టి పంట పొలాలను తీసిస్తున్నారు, భూములను తీసుకుంటున్నారని రైతులు అంటున్నారు. భూములను తీసుకోండి, కాని నష్టపరిహారం ఇచ్చి తీసుకోండిని రైతులు అంటున్నారు. భూములు తీసుకోవద్దు, ప్రాజెక్టులు కట్టొద్దని మేము అనడం లేదు. రైతులు భూములను ఇవ్వడానికి సిద్ధంగా ఉన్నారు. నేను అక్కడికి వెళ్లి వచ్చాను. విత్తనాలకు, ఎరువులకు అప్పులు తెచ్చి సగం పంట పెంచిన తర్వాత ..

(మైక్ కట్ చేయబడింది.)

మిస్టర్ స్పీకర్ :- మీరు చెప్పదలచుకున్న అంశం అర్థమైంది. ప్రభుత్వం క్లారిఫై చేస్తుంది.

శ్రీ జి. కిషన్ రెడ్డి :- సాగు నీటి ప్రాజెక్టులు కట్టడానికి గాని, భూములు తీసుకోడానికి గాని భారతీయ జనతా పార్టీ వ్యతిరేకం కాదు. రైతులు కూడా భూములను ఇవ్వడానికి ముందుకు వస్తున్నారు. అక్కడక్కడా అడ్డం పడొచ్చు కానీ, మెజారిటీ రైతులు భూములు ఇవ్వడానికి ముందుకు వస్తున్నారు. మొత్తం భూములు తీసుకుని ఏ రకమైన అగ్రెమెంట్ చేసుకోలేదు కాబట్టి, ఆ విషయంలో ప్రభుత్వం ఒక పాలసీ చేసి న్యాయం చేయండని రైతులు అంటున్నారు. పంట సౌలాలు పోయినప్పుడు, ఇళ్లు పోయినప్పుడు వారి పరిస్థితి ఏమిటో ప్రభుత్వం చెప్పాల్సిన అవసరం ఉంది.

2.40 | శ్రీ కె. చంద్రశేఖర రావు :- అధ్యక్షా, మిత్రులు కిషన్ ము. రెడ్డి గారు నిన్న సభలో మాట్లాడిన స్పీచ్, సభలో రికార్డైన విషయాల కాపీ ఇది. జాతీయ సహకార అభివృద్ధి కార్పొరేషన్ రుణాలు గ్రాంట్ రూపములో సుమారు నాలుగువేల కోట్ల రూపాయలు, ఈ రాష్ట్రానికి ఇవ్వబోతున్నదని తెలిపారు. ఇది కేంద్ర ప్రభుత్వ పథకం అని వారు చెప్పారు. తమరి ద్వారా దీనిని వారికి ఈ కాపీని పంపుతాను, వారిని చూసుకోమనండి. వారు తెలిపిన విషయంలో ఇది కేంద్ర ప్రభుత్వ పథకం కాదు, గ్రాంట్ కాదు, మీరు కర్మోషన్ చేసేదని సరిచేశాను తప్ప బుల్డోజ్ చేయలేదు. నేను బుల్డోజ్ చేసిన విధంగా వారు మాట్లాడుతున్నారు. విషయాలను మీరు కర్మోషన్ చేసుకోవాలి తప్ప I never bulldozed you. మాకు ఆ పద్ధతి లేదు. ఈ కాపీని పంపుతాను, మీ స్పీచ్ ను చూసుకోండి.

సదరుమాడు దగ్గర భూములు తీసుకుని, బయట పడుకోవాలన్న వినోదం బయట ఏమనుకోవాలి. నిజంగా ప్రభుత్వం దుర్మార్గంగా రైతుల పంటసౌలాలను ఖరాబు చేస్తున్నట్లు మాట్లాడారు. కాని బ్రహ్మాండంగా నష్టపరిహారం, పంట పరిహారం కూడా ఇచ్చారు. ఆ విషయంలో అనుమానం అక్కర్లేదు. ఎవరో చెప్పిన విషయాలను మాట్లాడే అవసరం లేదు. పరిహారం ఇవ్వలేదనట్లు తప్పు మాటలు చెబితే, మాకు నష్టం వస్తుంది. ప్రజలు అన్ని విషయాలను వింటున్నారు. టి.వి.లో ప్రత్యక్షపరిహారం పోతున్నది. ఒకవేళ ఇప్పుడు మిస్ట్రా కూడా యుట్యూబ్ ఓపెన్ చేస్తే అన్ని విషయాలు ప్రజలకు తెలుస్తాయి. ఎవరూ కూడా తప్పించుకునేందుకు లేదు. బడ్జెట్ అంశాలను వారు సరిగా చూశారో లేదో తెలియదు. 21 జిల్లాలను ఏర్పాటు చేసిన మా ప్రభుత్వం, ఆ ఘనత మాది, వాటిని వట్టిగా

గాలికి వదిలివేస్తామా అని అడుగుతున్నాను. జిల్లా కేంద్రాల్లో మౌలిక వసతుల కోసం, వాటిని నిర్మించడానికి రూ.600కోట్లు కేటాయించాము. ఈ బడ్జెట్ లోనే కేటాయించాము. రెండు సంవత్సరాలకు రూ.5కోట్లు, ఈ సంవత్సరానికి రూ. 600కోట్లు కార్యాలయాల నిర్మాణానికి కేటాయించాము. నేను శంకుస్థాపన కూడా చేయబోతున్నాను, తొందరపడవలసిన అక్కర లేదు. రెవెన్యూ స్కీమ్ మోడల్స్ గురించి అడిగారు. అన్ని విషయాలకు రెవెన్యూ మోడల్స్ ఉండవు. సంక్షేమ విషయంలో అంటే స్కాలర్ షిప్ ల విషయంలో వాటికి రెవెన్యూ మోడల్ ఉంటుందా, ఆసుపత్రుల్లో ఇంజక్షన్లు, మందులకు రెవెన్యూ మోడల్ ఉంటుందా, ఎస్.సి, ఎస్.టి, బి.సిలకు ఇచ్చే సబ్సిడీలకు రెవెన్యూ మోడల్ ఉంటుందా, అన్ని పథకాలకు రెవెన్యూ మోడల్ ఉండదు. The revenue model is - out of the loan borrowed for Mission Bhageeratha, the Government will pay back some component. Industries కి, Urban Local Bodies కి (U.L.B) ప్రత్యేకంగా, ఇప్పటిదాకా మన రాష్ట్రంలో మంచినీటి వ్యవస్థ చాలా అస్తవ్యస్తంగా ఉంది. అదే విధంగా ప్రజలను డబ్బులు అడిగి పరిస్థితిలో లేము. గ్రామ పంచాయతీల్లో కూడా అడగలేక కట్టకపోతే వందల, వేల కోట్ల రూపాయలు ప్రభుత్వానికి కడుతున్నాము. ఇదంతా fact of the matter. ఫీల్డ్ పై ఉన్నటువంటిది. మొత్తం స్కీమ్ లు పథకాలు పూర్తై ప్రారంభించుకున్న తరువాత అప్పుడు విశ్వాసంలోకి తీసుకుని నిర్వహణ ఉంది, లోన్ కట్టాల్సిన వాటిపై ఛార్జీలను విధిస్తారు. ఇటువంటి విషయంలో ప్రజలు కూడా సంతోషంగా పే చేస్తారు. కరువు ఉంది, పంటలు లేనందున ఉచిత కరెంటు ఎందుకు ఇస్తున్నాము. రేపు ప్రాజెక్టులన్నీ అమలైన తరువాత ఇంత ఉచిత కరెంటు ఇవ్వరు. గతంలో లోక్ జేజీతో కరెంటు వస్తుంటే మోటర్లు కాలిపోతున్నందున కరెంటు కావాలని రైతులు అడిగారు. డబ్బులు కావాలంటే కడతాము, మాకు క్వాలిటీ కరెంటు ఇవ్వమని అడిగారు. కనుక ప్రతి విషయానికి రెవెన్యూ స్కీమ్ గురించి చెప్పరు. కాశీశ్వరం ప్రాజెక్టు మోడల్ గురించి అడిగారు. కాశీశ్వరం ప్రాజెక్టు పూర్తైతే లక్షల కోట్ల పంటలు పండుతాయి. వేల కోట్ల రూపాయల చేపలు వస్తాయి. వేల కోట్ల రూపాయల గొర్రెలు పెరుగుతాయి. ఒక్కసారి భూమిలో నీరు పుష్కలంగా లభిస్తే, మహబూబ్ నగర్ ప్రాంతంలో ఏమి జరుగుతుందో చూడండి. ఏడం నియోజకవర్గాల్లో ప్రజలు పండుగ చేసుకుంటున్నారు. ఒకవైపు వెయ్యి చెరువులు నింపుకున్నారు. గతంలో పెండింగ్ లో ఉన్న ప్రాజెక్టులన్నీ పూర్తైతే ఈ సంవత్సరం నాలుగున్నర లక్షల ఎకరాలు నీటితో కళకళలాడుతున్నాయి. ఈ రోజు

పి.ఆర్.పిలన్నీ పేపర్ లో పడ్డాం. రాబోయే రోజుల్లో ఖచ్చితంగా ఎనిమిదిన్నర ఎకరాల నీటిని ఇవ్వబోతున్నాము.

ఉస్మానియా విశ్వవిద్యాలయం విషయంలో సెంట్రల్ సెలబ్రేషన్స్ పురస్కరించుకునేందుకు రూ.200కోట్లు బడ్జెట్ లో కేటాయించాము. అంటే బ్లాకులు కట్టడం, హాస్టళ్లు కట్టడం వంటి అన్ని విషయాలు విద్యాశాఖ మంత్రి గారు రెకమెండ్ చేసిన వెంటనే సెంట్రల్ బ్లాక్ సరిపోదు, వారికోరిక మేరకు, డిమాండ్ మేరకు రూ.200కోట్లు ఉస్మానియా యూనివర్సిటీకి కేటాయించడం జరిగింది. ఎందుకు కిప్ నెర్రెడ్డిగారికి అనుమానం కలుగుతున్నదో నాకర్థం కావడం లేదు.

డబుల్ బెడ్ రూమ్ ఇళ్లు గురించి పదే పదే చెబుతున్నాము. డబుల్ బెడ్ రూమ్ ల ఇళ్లు మా ప్రభుత్వానికి ఇష్టం లేకనో, నిధుల కొరత ఉండి కట్టివ్వడం లేదనేది కారణం కాదు. రాష్ట్రంలో అభివృద్ధి కార్యక్రమాలు ఎక్కువగా జరుగుతున్నందున కాంట్రాక్టర్లు ఈ విషయంపై రావడం లేదు. ఈ మధ్యనే ప్రభుత్వం చర్యలు తీసుకున్నది. ప్రస్తుతం 30వేల ఇళ్ల నిర్మాణాలు జరుగుతున్నాయి. ఈ సంవత్సరాంతానికి హైదరాబాద్ లో మీరు ఎక్కడ ప్రాతినిధ్యం వహిస్తున్నారో అక్కడ లక్ష ఇళ్లు, గ్రామీణ ప్రాంతాల్లో ఖచ్చితంగా లక్ష ఇళ్లు కలిపి, రెండు లక్షల ఇళ్లు నిర్మించి తీరతామని, రెండు లక్షల ఇళ్లు నిర్మించకపోతే ప్రజల వద్ద నుండి ఓట్లు అడగమని తెలియజేస్తున్నాను. మీరు భయపడవలసిన అక్కర లేదు. నేను అన్ని విషయాలపై వ్యక్తిగతంగా రివ్యూ చేస్తున్నాను. గత కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వ హయాంలో, తెలుగుదేశం పార్టీ హయాంలో కట్టిన 14లక్షల ఇళ్లకు, ఈ రెండు లక్షల ఇళ్లు సమానమని తెలియజేస్తున్నాను. డబ్బు కొంత ఎక్కువ ఖర్చు పెట్టుకుంటే, మేము మంచి స్కీమ్ తీసుకురావాలని, dignity of the poor improve కావాలని పెట్టిన స్కీమ్ ఇది. దీనిలో లబ్ధి పొందుతున్నామని అనుకుంటున్నారు. లబ్ధిపొందడం లేదు, మీ ఆశలు వ్యర్థమైతాయి. We will successfully complete 2.00 lakh houses by the end of this year. దానికి కూడా ఏ ఇబ్బంది లేదని తెలియజేస్తున్నాను.

శ్రీ జి.కిషన్ రెడ్డి:- నేను ఈ ఊరుకి వెళ్లాను. (అంతరాయం)

కాగితంలో ఉన్నది చెప్పాలి కదా సార్, అంత మాట్లాడుతుంటే భయమెందుకు సార్. రైతులు వారి సంతకాలతో నాకు అందచేసిన కాగితం ఇది. నేను ఆ ప్రాంతానికి కాలవ తవ్వకుంటే వెళ్లాను. ఆ కాగితాన్ని మీ ద్వారా పంపుతాను. పైనలు ఇవ్వలేదని రైతులు ఇచ్చిన కాగితం.....

(మైకు కట్ చేయబడింది.)

శ్రీ ఆర్.క్రిష్ణయ్య (ఎల్.బి.నగర్):- ఎస్.సి, ఎస్.టి, బి.సిల విషయంలో కొన్ని అంశాలపై బడ్జెట్ కేటాయింపులు గతంలో కన్నా తక్కువ కేటాయించారు. ఏ పద్దు క్రింద ఎంత కేటాయించారనే విషయాలపై వివరణ ఇచ్చారు. ప్రభుత్వం ఈ సంవత్సరానికి జ్యోతిరావుపూలే విదేశీ విద్యార్థులకు ఒక్కొక్క విద్యార్థికి రూ.20 లక్షల చొప్పున స్కీమ్ పెట్టి, మూడు వందల మందికి రూ.60కోట్లు కేటాయించారు. కాని వచ్చే సంవత్సరానికి రూ.20కోట్లకు తగ్గించి పెట్టారు. కాని గత సంవత్సరం, ప్రస్తుత ఆర్థిక సంవత్సరాలను రూ.60కోట్లు కేటాయించారు. కాని రాబోయే సంవత్సరంలో రూ.25కోట్లు కేటాయించినట్లు పెట్టారు. ప్రభుత్వ పరంగా ముఖ్యమంత్రి గారు కానీ ఆర్థిక శాఖ మంత్రి కానీ, స్పష్టమైన సమాధానం ఇవ్వలేదు.

ఒకవైపు బి.సిలకు ముఖ్యమంత్రిగారు వరాల జల్లులు కురిపిస్తుంటే, ఇది అధికారుల టైమ్ తప్పా, లేక అధికారులు కావాలని ఈ విధంగా చేశారా, లేక బి.సిల వ్యతిరేక చర్యలో భాగంగా చేశారా, అనే విషయాలు అర్థం కావడం లేదు. కనుక ఈ విషయాలపై ముఖ్యమంత్రిగారు దృష్టి పెట్టాలని గుర్తు చేస్తున్నాను.

శ్రీ కె.చంద్రశేఖర రావు:- ఈ స్కీమ్ ను నేనే స్వయంగా పెట్టించాను. ఈసారి అన్ లిమిటెడ్ గా ఇద్దామనే ఆలోచనలో ఉన్నాము. బడ్జెట్ లో ఏమి కేటాయించారో, నేను చూడలేదు. మీరు ఈ విషయాన్ని నా దృష్టికి తెచ్చినందుకు సంతోషం. తప్పకుండా వారికి ఇబ్బంది కలుగకుండా చూస్తామని హామీ ఇస్తున్నాను.

శ్రీ ఆర్.క్రిష్ణయ్య:- బి.సి స్టడీ సర్కిళ్లకు గత సంవత్సరం రూ.25కోట్లు, వచ్చే ఆర్థిక సంవత్సరానికి రూ.14కోట్లకు తగ్గించారు.

2.50 | తెలంగాణ ప్రభుత్వం గతంలో ఎప్పుడు లేని విధంగా 119 ము. | రెసిడెన్షియల్ పాఠశాలలను ప్రారంభించింది. అందుకు ముఖ్యమంత్రిగారికి నేను ప్రత్యేక కృతజ్ఞతలు తెలియజేస్తున్నాను. భవన నిర్మాణానికి సంబంధించి ఒక సైనిక కూడా కేటాయించలేదు. భవన నిర్వహణకు సంబంధించి మాత్రమే బడ్జెట్ కేటాయించారు. కానీ, ఇతర సామాజిక వర్గాల రెసిడెన్షియల్ పాఠశాల భవనాల కోసం బడ్జెట్ లో నిధులు కేటాయించారు. కాబట్టి, బి.సి. రెసిడెన్షియల్ భవన నిర్మాణాల కోసం బడ్జెట్ కేటాయించాలని ముఖ్యమంత్రిగారికి విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను. గతంలో ఎన్నడు లేని విధంగా మొత్తం 12 ఫెడరేషన్లలో, నాయి బ్రాహ్మణ ఫెడరేషన్లకు రూ.250కోట్లు, రజక ఫెడరేషన్లకు రూ.200కోట్లు ఇచ్చి రికార్డు సృష్టించారు. ఇంకా పది ఫెడరేషన్లు ఉన్నాయి. విశ్వబ్రాహ్మణ ఫెడరేషన్, వడ్డెర, కుమ్మర, ఉప్పర, మేదర, బోయ, భట్టాజు, మేర, పూసల వంటి తదితర ఫెడరేషన్ల కోసం

వ్యయ పట్టిక (బడ్జెట్)పై - సాధారణ చర్చ.

బడ్జెట్లో నిధులు కేటాయించలేదు. ఈ వర్గాల్లో దాదాపు 11 సంఘాలు రిజిస్టర్ అయి, లక్షా అరవై అయిదు వేల మంది సభ్యులు ఉన్నారు. గతంలో ఈ వర్గాల వారికి బడ్జెట్ కేటాయించారు. ఈ సంవత్సరం వాటి ప్రస్తావనే లేదు. ఎం.బి.సి.లకు రూ.1000కోట్లు కేటాయించిన విధంగా, ఈ ఫెడరేషన్లకు కూడా బడ్జెట్ కేటాయించాల్సిందిగా ముఖ్యమంత్రిగారిని కోరుతున్నాను.

ఈ ప్రభుత్వం హాస్టల్ విద్యార్థులకు, రెసిడెన్షియల్ విద్యార్థులందరికీ సన్నబియ్యంతో కడుపు నిండా భోజనం పెడుతున్నది. కానీ, విద్యార్థుల మెస్ ఛార్జీలు మాత్రం పెంచడం లేదు, స్కాలర్ షిప్లు పెంచడం లేదు. మా మీద మీకు దయ లేదా అని ఆరు లక్షల మంది విద్యార్థులందరూ ముఖ్యమంత్రిగారిని అడుగుతున్నారు. ఈ శాసన సభ సమావేశాలు ముగిసేలోపు విద్యార్థులకు మెస్ ఛార్జీలు పెంచే ప్రయత్నం చేయమని ముఖ్యమంత్రిగారిని కోరుతున్నాను. కూరగాయల ధరలు పెరిగాయి, రోజు గుడ్డు ఇచ్చేవారు, ఇప్పుడు రోజు మార్చి రోజు ఇస్తున్నారు. రోజు పండ్లు ఇచ్చే వాళ్లు అది కూడా తీసివేశారు. రోజు పాలు, పెరుగు ఇచ్చేవారు అది కూడా తీసివేశారు. కాస్మటిక్ ఛార్జీలు పెంచలేదు. పెద్దఎత్తున రెసిడెన్షియల్ పాఠశాలలు పెట్టినప్పుడు విద్యార్థులకు పుష్టికరమైన ఆహారం ఇవ్వవలసినటువంటి బాధ్యత ప్రభుత్వం పై ఉన్నది. ముఖ్యమంత్రిగారు ఈ విషయంలో ఆలోచన చేయాల్సిందిగా కోరుతున్నాను.

ఈ ప్రభుత్వం అన్ని వర్గాల వారికి మొత్తం ఫీజును చెల్లించింది. నాలుగువేల కోట్లు ఇచ్చి గొర్రె పిల్లలను ఇచ్చారు. అది గ్రామీణ ఆర్థిక వ్యవస్థను బలోపేతం చేస్తుంది. దానిని నేను విభేదించను. ఇంజనీరింగ్ కోర్సు, మెడిసన్ కోర్సులు చదువుకునే బి.సి. విద్యార్థులకు రూ.35వేలు సీలింగ్ పెట్టారు. మైనారిటీ సోదరులకు మొత్తం ఫీజులను చెల్లించాలని జి.ఓ ఇచ్చారు. అది చాలా సంతోషం. బి.సి.లకు కూడా మొత్తం ఫీజును చెల్లించాల్సిందిగా ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను. చాలా మంది ఎక్కువ ఫీజులు కట్టలేక చదువును మధ్యలోనే ఆపి వేస్తున్నారు. ఇందులో కూడా వడ్డెర, చాకలి, మంగలి, మేదర, ఉప్పర చిన్న చిన్న కులాలు ఉన్నారు. ఆ కులాల వారికి మొత్తం ఫీజు చెల్లిస్తే, వాళ్లందరు అన్ని కోర్సులు చదువుకొని ఉన్నత స్థాయికి ఎదగడానికి అవకాశం ఉంటుంది. ఈ విషయంలో ముఖ్యమంత్రిగారు ఇదే సమావేశాల ముగిసే లోపు ఒక నిర్ణయం తీసుకుంటే బాగుంటుంది.

శ్రీ కె.చంద్రశేఖర్ రావు:- అధ్యక్షా, మీరు బి.సి.లకు

ఎంత న్యాయం చేశారో కృష్ణయ్య గారికి తెలియదు. బి.సి.ల గురించి

మీ నివాసంలోనే ఎంత మందితో మీరు మాట్లాడారో, వారి మీద ఎంత శ్రద్ధ తీసుకున్నారో వారికి తెలియదు. దయచేసి ఒకసారి వారిని పిలిచి తమరు పూర్తి సమాచారం అందజేయాల్సిందిగా కోరుతున్నాను.

మిస్టర్ స్పీకర్:-వారు కూడా ఒక రోజు కలసి నాతో మాట్లాడారు.

శ్రీ కె.చంద్రశేఖర్ రావు:- హాస్టల్ విద్యార్థులకు మెస్ ఛార్జీలు పెంచాలని అడిగారు. దీని గురించి మేము ఆలోచించాము. నేనే ప్రతిపాదించాను. ఈ విషయంపై క్యాబినెట్ సబ్ కమిటీ ద్వారా జోగురామన్నగారు, శ్రీనివాస్ యాదవ్ గారు, కడియం శ్రీహరిగారు కార్యోని మాట్లాడారు. క్యాబినెట్ సబ్ కమిటీ ఒక నిర్ణయం తీసుకుంటుంది. ఎంత పెంచుతున్నామనేది ఈ సమావేశాలు ముగిసే లోపే సభలోనే ప్రకటించుకుందాము. ఎంత పెంచితే సమంజసంగా ఉంటుందని మీరు కూడా డెవ్లప్ చేసి.ఎం.గారికి ఒక సూచన ఇవ్వండి. దాన్ని బట్టి తప్పకుండా పెంచుకుందాము. బి.సి.రెసిడెన్షియల్ స్కూల్ బిల్డింగుల కోసం నిధులు కేటాయించలేదన్నారు. ఇదివరకే ఎస్.సి.రెసిడెన్షియల్ పాఠశాల కోసం స్థలాలు కేటాయించారు. బి.సి.రెసిడెన్షియల్ స్కూల్స్ కోసం స్థలాలు కేటాయించాలని కలెక్టర్లకు ఆదేశాలు ఇచ్చాము. రాష్ట్రంలోని మొత్తం జనాభాలో ఎక్కువగా బి.సి.లు ఉన్నారు. మండలానికి ఒక బిల్డింగు కేటాయించినా సరిపోదు. విస్తరణ జరుగుతున్నది. తప్పకుండా ఒక ఐడియాతో ఈ బిల్డింగులకు నిధులు కేటాయించుకుందాము.

రెండు ఫెడరేషన్లకు బడ్జెట్ కేటాయింపులు చేశారు. మిగతా ఫెడరేషన్లకు బడ్జెట్ పెట్టలేదని మీరన్నారు. అవన్నీ కూడా ఎం.బి.సి కార్యరేషన్ క్రింద కుర్ అయ్యే పరిస్థితి ఉన్నదని మీరే అన్నారు. ఒక్కసారి మీరు ఆర్థిక శాఖ మంత్రిగారితో, జోగురామన్న గారితో, స్పీకర్ గారితో మాట్లాడండి. ఈ విషయంలో వారు క్లారిటీ ఇస్తారు. విద్యార్థుల ఫీజుల విషయంలో సీలింగ్ పెట్టామని మీరు అన్నారు. మొత్తానికి సీలింగ్ లేదు. కొన్ని ఇంజనీరింగ్ కాలేజీలకు ఎక్కువ డబ్బులు ఇస్తున్నాము. సుమారు లక్ష రూపాయల వరకు ఇస్తున్నాము. ముప్పై వేల సీలింగ్ లేదు. అయినప్పటికీ మీరు మొత్తం డబ్బులు విద్యార్థులకు చెల్లిస్తే బాగుంటుందని అన్నారు. దాని గురించి ఆలోచన చేస్తాము. ఈ విషయంలో సమస్యలు ఏమైనా ఉన్నట్లయితే కడియం శ్రీహరి గారి దృష్టికి తీసుకురండి. అవసరమైతే తప్పకుండా పెంచుదాము.

3.00 | శ్రీ సున్నం రాజయ్య (భద్రాచలం):- అధ్యక్షా, గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు చాలా వివరణ ఇచ్చారు, సంతోషం.

కాంట్రాక్టు ఉద్యోగులందరికీ వేతనాలు పెంచారు చాలా సంతోషం. స్కీమ్ వర్కర్లు 64 రంగాల్లో పని చేస్తున్న వారు ఉదాహరణకు ఆశా కార్యకర్తలు ఇతరత్రా రంగాల్లో పని చేస్తున్న వారి వేతన విషయంలో కూడా ముఖ్యమంత్రి గారు పెద్ద మనసుతో ఆలోచించాలని కోరుతున్నాను. వేతన విషయంలో మున్సిపల్ వర్కర్లు, గ్రామ పంచాయతీ వర్కర్లు సంవత్సరం క్రితం సమ్మె చేయగా, హైదరాబాద్ మున్సిపల్ వర్కర్లు వేతనం పెంచారు చాలా సంతోషం. ఇతర మున్సిపాలిటీల్లో, మరియు గ్రామ పంచాయతీల్లో ఉన్న వారు అతి తక్కువ వేతనాలు పొందుతున్న వారి గురించి కూడా ఆలోచించాలి. సింగరేణిలో ఉన్న 25 వేల మంది కార్మికుల వేతనాలు కూడా పెంచే విధంగా ఆలోచించాలని ముఖ్యమంత్రి గారిని కోరుతున్నాను. ఐ.టి.డి.ఎ. గురించి నిన్ను స్పష్టంగా ఆర్థికమంత్రి గారి దృష్టికి తీసుకు వచ్చాము. జిల్లాలు ఏర్పడిన చోట, ఐ.టి.డి.ఎ.లు ఉన్న చోట వారికి అధికారులు లేరు. ఉదాహరణకు మా భద్రాద్రి కొత్తగూడెం, అత్యధిక జనాభా ఉన్న ప్రాంతము. ఐ.టి.డి.ఎ.కు పి.బి. గారు లేరు. రోజువారీ అభివృద్ధి కార్యక్రమాలు చేయడానికి కలెక్టర్ గారే ఇన్ ఛార్జ్ గా ఉండడం వల్ల ఇబ్బంది అవుతోంది. దానికి సపరేట్ గా అధికారులు ఉండాలి. ఉత్పూరు, ఏటూరు నాగారంలో ఐ.ఎ.ఎస్. ఆఫీసర్లను పెట్టండి. మైదాన ప్రాంతంలోని లంబాడ సోదరులు ఉన్న చోట మినీ ఐ.టి.డి.ఎ.లకు వెళితే వారి పరిపాలనకు వీలుగా ఉంటుందని నిన్ను ప్రభుత్వం దృష్టికి తీసుకు వెళ్లాము.

గొర్రెలకు, మేకలకు సంబంధించి 4వేల కోట్ల రూపాయలు మంజూరు చేశారు, సంతోషం. గిరిజనులు, లంబాడ, కోయ గ్రామీణ ప్రాంతాల వారు కాబట్టి, వీరికి కూడా పశుపోషణలో రెండు, మూడు మేకలను పెంచుకునే అలవాటు ఉంది. ఈ తెగల వారికి వీరికి కూడా ఒక యూనిట్, 5 లేదా 10 గొర్రెలను ఇచ్చినా, అడవి ప్రాంతంలో ఉంటారు కాబట్టి పశుపోషణలో ముఖ్యపాత్ర వహిస్తారు. చివరగా ముఖ్యమంత్రి గారికి ఒక చిన్న విన్నపం. బడ్జెట్ మీద మాట్లాడుతూ జనారెడ్డి గారితో అన్న మాటలకు నాకు అభ్యంతరం లేదు. కమ్యూనిస్టు సిద్ధాంతము పనికి రాదనేది సరైనది కాదు. కమ్యూనిస్టు సిద్ధాంతము గొప్పది. ఇది శాస్త్రీయమైన సిద్ధాంతము. ఈ విధంగా అనడము మంచిది కాదు అనేది నా అభిప్రాయం.

శ్రీ కె. చంద్రశేఖర్ రావు:- అధ్యక్షా, ఒక మాట మిత్రులు సున్నం రాజయ్య గారు అన్నారు కాబట్టి, చెప్పవలసి వస్తోంది. వాస్తవానికి కమ్యూనిస్టు సిద్ధాంతానికి మించిన సిద్ధాంతము ప్రపంచంలో లేదు. అంతకు ఆల్టర్నేట్ చూపించిన ఇతర పార్టీ కూడా లేదు. వంద శాతము నిజం. నేను కూడా దాస్ కాపిటల్ అన్నీ

చదివాను. కర్మ ఏమిటంటే మావో గారు, లెనిన్ గారు వాళ్ళే చెప్పారు, కమ్యూనిస్టు సిద్ధాంతము ఏదైతే ఉందో అది పరిణామశీలంగా ఉండాలని చెప్పారు. పరిణామ శీలం సంతరించుకోకపోవడం వల్లనే ఈరోజు భారత కమ్యూనిస్టు పార్టీకి ఈ దశ దాపురించింది. రాజయ్య గారు మీరు సమీక్ష చేసుకోవాలి. మావో గారు, లెనిన్ గారు చెప్పింది మీరు పాటించడం లేదు, అందుకే మీకు ఆ పరిస్థితి వస్తోంది. ఖచ్చితంగా ఇది మంచి సిద్ధాంతము, ఎవ్వరూ కాదనరు. గొప్ప సిద్ధాంతము, పేదల గొంతుక. కానీ మీరు జడత్వ స్థితిని సంతరించుకొని, మేము పట్టింది మూడే కాళ్లు, ఆ మూడు కాళ్ల కథ కూడా చెప్తాను వినండి. స్వచ్ఛ హైదరాబాద్ అని అందరం కలిసి ఐ.ఎ.ఎస్. అధికారులం అందరం కలిసి జి.హెచ్.ఎమ్.సి. ఎన్నికల ముందు సీటీని అర్థం చేసుకుందామని ఒక ప్రయత్నం చేశాము. హెచ్.ఐ.సి.సి.లో మీటింగ్ పెట్టి నేనే స్వయంగా చెప్పాను. సఫాయి కార్మికులు మన తల్లిదండ్రుల తర్వాత అంత ముఖ్యమైన వారు. మన చిన్నప్పుడు తల్లిదండ్రులు అసహ్యించుకోకుండా మూతి, ముక్కు ఎలా తుడుస్తారో, అలా మనం వినర్డించే చెత్తను అంతా ఎత్తి పోసి వాళ్లు ఈ జి.హెచ్.ఎమ్.సి.కార్మికులు. మన తల్లిదండ్రుల తర్వాత అంత గొప్పవారని, సఫాయన్న నీకు సలామ్ అని వారి వేతనాలను త్వరలో పెంచబోతున్నామని నేనే స్వయంగా చెప్పాను. నాలుగో రోజు సీ టు విల్ ఆగ్నైజేషన్, రాజయ్య గారి పార్టీకి సంబంధించిన సి.ఐ.టి.యు.వారు సమ్మె నోటీసు ఇచ్చారు. ముఖ్యమంత్రి ప్రభుత్వ అస్థిరత స్వయంగా చెప్పిన తరువాత, సమ్మె నోటీసు ఇచ్చే జడత్వ స్థితిలో వారు ఉన్నారు. ఆ స్థితిని మార్చుకుంటే మీరు బాగుపడతారు. నేను కమ్యూనిస్టు సిద్ధాంతాన్ని నిందించలేదు. మీరు అవలంబించిన పంథాన్ని మాత్రమే అన్నాను తప్ప వేరే కాదు. ఐ.టి.డి.ఎ.కు అధికారాలు ఇవ్వమన్నది వాస్తవము. జనరల్ గా ఐ.టి.డి.ఎ.కు కొంత కమిటీమెంట్ ఉండే యంగ్ డైరెమిక్ ఐ.ఎ.ఎస్. ఆఫీసర్లను వాళ్లు పని చేస్తారనే ఉద్దేశంతో మనం వేస్తాము. కానీ మనం ఐ.ఎ.ఎస్. కేడర్ వారి కోసం పెట్టుకొంటే. గవర్నమెంట్ ఆఫ్ ఇండియా తక్కువ తక్కువ కేటాయిస్తున్నారు. త్వరలోనే భర్తీ చేసే ప్రయత్నంలో ఉన్నాము.

ఎస్.టి.లకు కూడా గొర్రెలు ఇవ్వాలని మేము చర్చ చేసుకున్నప్పుడు వచ్చింది. ట్రైబల్ ఏజెన్సీ ఏరియాల్లో అక్కడ ఉండేది మొత్తం గిరిజనులే కాబట్టి, వేరే వృత్తులు కూడా ఉన్నాయి, వారు కూడా మేకలనో, గొర్రెలనో పెంచుకుంటారు. ఆ ప్రాంతాల నుంచి కూడా డిమాండ్ వచ్చినట్లైతే ట్రైబల్ సబ్ ప్లాన్ నుంచి వాళ్లను తీసుకుందామని అనుకున్నాము. ఆ ప్రావిజన్ ఉంది. ఆ ప్రకారం తప్పకుండా గిరిజనుల్లో ఆసక్తి ఉంటే వాళ్లకు కూడా గొర్రెలను ఇచ్చే

వ్యయ పట్టిక (బడ్జెట్)పై - సాధారణ చర్చ.

ప్రయత్నాలు చేద్దాము. వేతనాల గురించి వారు చెప్పారు. అది కూడా ప్రభుత్వం ఆలోచిస్తోంది. అందరూ అర్థ ఆకలితో కాకుండా వీలైనంత వరకు గౌరవంగా బ్రతుకుతూ, కడుపు నిండా తింటూ, చేతి నిండా పని చేయాలనే ఆలోచన మా ప్రభుత్వానికి ఉంది. అది మేము రుజువు చేసుకుంటున్నాము. తప్పకుండా వాటిని కూడా సానుభూతితో పరిశీలిస్తాము.

MR. SPEAKER: Now, the House is adjourned to meet again at 10.00 A.M. tomorrow.

(The House then adjourned at 3.05 P.M. to meet again at 10.00 A.M. on Saturday, the 18th March, 2017.)

**“Published under Rule 347 of the Rules of Procedure and Conduct of
Business in the Telangana Legislative Assembly and Printed
at Assembly Press, Public Gardens, Hyderabad.”**